

Ungt fólk 2012

Menntun, menning, íþróttir, tómstundir, hagir og líðan nemenda í 8., 9. og 10. bekk grunnskóla

Ungt fólk 1992–2012
Æskulýðsrannsóknir í 20 ár

UNGT FÓLK 2012

Menntun, menning, íþróttir, tómstundir,
hagir og líðan nemenda
í 8., 9. og 10. bekk grunnskóla

MENNTA- OG
MENNINGARMÁLARÁÐUNEYTIÐ

2012

Unnið af:
Álfgeir Logi Kristjánsson
Jón Sigfússon
Inga Dóra Sigfúsdóttir
Hrefna Pálsdóttir

Rit þetta má ekki afrita með nokkrum hætti, svo sem með ljósmyndun, prentun, hljóðritun eða á sambærilegan hátt, að hluta eða í heild, án skriflegs leyfis Rannsóknna og greiningar.

© 2012 Rannsóknir & greining ehf

Unnið fyrir:
Mennta- og menningarmálaráðuneytið

2012

Efnisyfirlit

Inngangur	5
Aðferð og gögn	8
Félags- og tómstundastarf	9
Íþróttir og hreyfing	17
Foreldrar og uppeldi	24
Heilsa og líðan	32
Nám og skóli	39
Atvinnuþátttaka og fjárhagur fjölskyldunnar	52
Vímuefnanotkun	57
Heimildaskrá	62
Viðauki	65
Kynjaskipting	66
Tengsl við foreldra og fjölskyldu	66
Tengsl við vini og jafningja	69
Íþróttaiðkun	70
Frístundir	78
Tómstundaiðkun	83
Myndaskrá	90
Töfluskrá	93

Inngangur

Æskulýðsrannsóknirnar *Ungt fólk* hófu göngu síðan árið 1992 þegar Rannsóknarstofnun uppeldis- og menntamála (RUM), að frumkvæði menntamálaráðuneytisins, hóf að framkvæma kannanir meðal nemenda í efstu bekkjum grunnskóla og í framhaldsskólum landsins. Með þessum fyrstu heildstæðu rannsóknum á högum barna og ungmenna var brotið blað í sögu mannvísindarannsókna hér á landi með tilkomu áreiðanlegra gagna um málefni þeirra. Forstöðumaður RUM var Þórólfur Þórlindsson, prófessor í félagsfræði, en Erlendur Kristjánsson, deildarstjóri íþrótt- og æskulýðsdeildar ráðuneytisins, hefur frá upphafi og fram á þennan dag unnið að eflingu rannsókna. *Ungt fólk* rannsóknirnar hafa margfaldast að umfangi á þeim tveimur áratugum sem liðnir eru frá upphafi þeirra og hafa frá árinu 1997 verið unnar reglulega meðal allra nemenda í 5., 6. og 7. bekk, 8., 9. og 10. bekk og í framhaldsskólum landsins. Þá hafa verið unnar *Ungt fólk* rannsóknir á félagslegri stöðu 16 til 20 ára ungmenna á Íslandi sem ekki stunda nám við framhaldsskóla árin 2000 og 2009. Frá upphafi hefur eitt af megin-einkennum *Ungt fólk* rannsókna verið að spurningalistar hafa verið lagðir fyrir í öllu þýðinu og þannig gert mögulegt að vinna staðbundnar og ítarlegar greiningar á bæði fámönnum og fjölmönnum samfélagseiningum. Æskulýðsrannsóknirnar *Ungt fólk* eru því 20 ára um þessar mundir og víðeigandi að líta um öxl og skoða þróun þeirra og vöxt frá upphafi.

Árið 1998 var starfsemi RUM breytt og í framhaldi af því var rannsóknarmiðstöðin Rannsóknir og greining stofnuð af Ingu Dóru Sigfúsdóttur. Frá stofnun árið 1999 hefur Rannsóknir og greining verið framkvæmdaraðili *Ungt fólk* rannsókna að tilstuðlan og í samstarfi við mennta- og menningarmálaráðuneytið. Núverandi samstarfssamningur ráðuneytisins, Háskólans í Reykjavík og Rannsókna og greiningar gildir út árið 2016. Frá upphafi hefur Rannsóknir og greining kappkostað að gögn

rannsókna séu nýtt sem best með þekkingarsköpun og velferð barna og ungmenna í íslensku samfélagi að leiðarljósi, sem og til rannsókna fyrir vísindafólk og við þjálfun nemenda þeirra.

Með þessum rannsóknum hefur verið tryggt að hægt sé að vinna úr greinargöðum og samanburðarhæfum upplýsingum um hagi barna og ungmenna fyrir fjölmarga aðila. Samhliða vaxandi kröfum um rannsóknarmiðaða stefnumótun hafa þeir sem starfa að málefnum barna og ungmenna á Íslandi í síauknum mæli nýtt sér niðurstöður þeirra, en allar þessar rannsóknir gefa kost á samanburði milli landssvæða og tímbila. Við þróun *Ungt fólk* rannsókna hefur starfsfólk Rannsókna og greiningar og mennta- og menningarmálaráðuneytisins notið góðs af einstöku samstarfi við skólastjórnendur, kennara og nemendur í grunn- og framhaldsskólum landsins alla tíð. Þeirra framlag undanfarin ár og aðstoð við fyrirlagnir spurningalista hefur stuðlað að því að svo umfangsmiklar rannsóknir sem *Ungt fólk* eru, hafa getað farið reglulega fram. Niðurstöður rannsókna eru þeim sem starfa að málefnum barna og ungmenna ómetanlegt verkfæri við stefnumótun og störf, bæði á landsvísi sem og í nærsamfélaginu, á hverjum stað og tíma.

Gögn *Ungt fólk* rannsókna hafa verið notuð víða. Frá árinu 1997 hafa verið skrifaðar sjö doktorsritgerðir úr gögnum rannsókna og margir tugir meistara- og baccalaureate ritgerða. Þá hafa kennarar í námskeiðum við Háskóla Íslands og Háskólann í Reykjavík, og áður Kennaraháskóla Íslands, notað þau við kennslu og þjálfun nemenda í rannsóknaraðferðum og tölfræði. Niðurstöður *Ungt fólk* rannsókna eru nýttar í sveitarfélögum sem telja um 80% landsmanna við stefnumótun, aðgerðir, og skipulagningu starfs á vettvangi meðal þeirra sem starfa að málefnum barna og ungmenna í nærsamfélaginu. Rannsóknir og greining hefur kappkostað að hámarka nýtingu gagnanna með því að greina stað-

bundnar niðurstöður fyrir sveitarfélög, skóla, hverfaræð, félög, félagasamtök og ýmsa fleiri og kynna niðurstöður rannsókna sem fyrst eftir hverja gagnasöfnun. Rannsóknir og greining vinnur á annað hundrað skýrslur á ári úr gögnum rannsókna meðal nemenda í 5., 6. og 7. bekk og 8., 9. og 10. bekk fyrir þessa aðila. Þá eru gögn rannsókna meðal nemenda í öllum framhaldsskólum landsins nýtt í auknum mæli. Þannig voru unnar um eitt hundrað sértækar skólaskýrslur úr síðustu framhaldsskólakönnun, *Ungt fólk* frá árinu 2010. Voru það skýrslur undir heitinu „Fyrsta ölvunin“, „Betri líðan í mínum skóla“ auk sérstakra skýrsla um stöðu og þróun vímuefnaneyslu meðal framhaldsskólana í hverjum skóla. Þessu til viðbótar má nefna að niðurhal opinna skýrsla og greina af vefsíðu Rannsókna og greiningar skipta hundruðum á ári

Áhrif *Ungt fólk* rannsókna hafa einnig náð út fyrir landssteinana. Starfsfólk Rannsókna og greiningar, Háskóla Íslands og Háskólans í Reykjavík hafa nýtt gögn rannsókna til greininga og skrifa á fræðasviðum sínum og nú hafa um 50 ritryndar greinar verið birtar úr gögnunum í alþjóðlegum, ritryndum vísindatímaritum. Fjölmargir erlendir vísindamenn hafa átt í samstarfi við íslenska félagi sína við nýtingu gagnanna og hafa þeir verið á einu máli um að gæði *Ungt fólk* rannsókna séu sjaldséð hvað umfang og yfirgrip varðar. Sú sérstaða að rannsóknirnar fari fram með gagnasöfnun í öllu þýðinu í stað úrtaka eins og algengara er, hefur veitt tækifæri til yfirgrípsmeiri og ítarlegri greininga en oft er mögulegt. Endurtekning rannsókna yfir tíma hefur enn fremur gert mögulegt að framkvæma tímaraðagreiningar á þróun lykilkæpta er varða hagi, líðan og hegðun barna og unglinga hér á landi. Árið 2005 hófst samvinna Rannsókna og greiningar og Reykjavíkurborgar um framkvæmd og skipulagningu rannsókna í borgarsamfélögum víða í Evrópu, í samstarfi við samtökin European Cities Against Drugs (ECAD). *Ungt fólk* rannsóknirnar voru lagðar til grundvallar þeirrar vinnu. Rannsóknirnar sem þetta samstarf hefur getið af sér bera

heitið *Youth in Europe* (YiE) og hafa nú þegar verið unnar rannsóknir í 8 borgum árið 2006 og 11 borgum árið 2008. Þriðja fyrirlögn YiE er fyrirhuguð á hausti komanda og hafa 15 borgir nú þegar skuldbundið sig til þátttöku. Til viðbótar má nefna að á formennskuári Íslands í Norrænu ráðherranefndinni, árið 2009, ákvað mennta- og menningarmálaráðherra að leggja til að unnin yrði samnorræn rannsókn á högum og líðan nemenda í framhaldsskólum á öllum Norðurlöndum, þar með talið á Álandseyjum, í Færeyjum og á Grænlandi. Rannsóknun og greiningu var falið að stýra þeirri rannsókn og halda utan um verkefnið að öllu leiti. Niðurstöður rannsóknarinnar, sem ber heitið The Nordic Youth Research, voru kynntar á ráðstefnu í október 2010. Á sama hátt voru *Ungt fólk* rannsóknirnar meðal framhaldsskólana á Íslandi lagðar til grundvallar við Norrænu rannsóknina. Þá var í mars síðastliðnum, að frumkvæði Rannsókna og greiningar, lögð fyrir rannsókn á högum og líðan ungmenna í 9. bekk í Færeyjum í samvinnu við Fróðskaparsetur Færeyja (Háskólann í Þórs höfn). Niðurstöður þeirrar rannsóknar munu koma frændfólki okkar í Færeyjum vel sem og opna á möguleika fyrir samanburðargreiningar á högum og líðan unglinga á Íslandi og í Færeyjum. Ljóst má vera að mikið vatn hefur runnið til sjávar frá árinu 1992 þegar æskulýðsrannsóknirnar *Ungt fólk* hófu sitt skeið hér á landi. Áhrif þeirra hafa verið mikil og fara vaxandi. Það er von og vilji Rannsókna og greiningar, Háskólans í Reykjavík og mennta- og menningarmálaráðuneytisins að *Ungt fólk* rannsóknirnar haldi áfram að stuðla að bættum högum og betri líðan og aðbúnaði barna og ungmenna hér á landi með traustum upplýsingum til sveitarfélaga, skóla, félaga, félagasamtaka og annarra, sem og að veita vísindafólki og nemendum þeirra aðgang að vönduðum gögnum í vinnu sinni og námi við þekkingarsköpun í málefnum barna og unglinga.

Í þessari skýrslu getur að líta niðurstöður *Ungt fólk* rannsóknarinnar meðal nemenda í 8., 9. og 10. bekk grunnskóla á Íslandi árið 2012 með samanburði við fyrri ár.

Gagnasöfnun fór fram með spurningalista-könnun í febrúarmánuði 2012. Líkt og í fyrri rannsóknum er athyglinni beint að ýmsum þáttum í lífi unglinga sem varða hagi þeirra og líðan, s.s. félags-, tómstunda- og íþróttastarfi, tengslum við foreldra og uppeldi, um heilsu

og líðan, nám og skóla, atvinnuþátttöku og fjárhag, og um vímuefnanotkun. Niðurstöður eru settar fram á 88 tölusetnum myndum og 84 töflum.

Aðferð og gögn

Þátttakendur og framkvæmd

Líkt og fyrr var gögnunum sem þessi skýrsla byggir á safnað með könnun sem lögð var fyrir nemendur í öllum grunnskólum með 8., 9. og 10. bekk á Íslandi í febrúarmánuði árið 2012. Framkvæmd og úrvinnsla rannsóknarinnar var á vegum Rannsókna og greiningar. Spurningalistar voru sendir í alla skóla á landinu þar sem kennarar sáu um að leggja þá fyrir. Með hverjum spurningalista fylgdi ómerkt umslag til þátttakenda sem þeir settu listann í að útfyllingu lokinni. Ítrekað var fyrir þátttakendum að rita hvorki nafn né kennitölu á spurningalistana svo útilokað væri að rekja svörin til þeirra. Jafnframt voru þeir vinsamlegast beðnir um að svara öllum spurningunum eftir bestu samvisku og biðja um hjálp ef þeir þyrftu á að halda. Allir nemendur sem sátu í kennslustundum daginn sem könnunin fór fram svöruðu spurningalistanum. Í framhaldi af viðræðum við skólastjórnendur var ákveðið að þýða spurningalistana á pólsku til að tryggja þátttöku sem flestra og koma þannig til móts við þá nemendur sem telja sig betur geta svarað spurningalistum á pólsku. Á þriðja hundrað nemenda nýttu sér þennan möguleika. Samtals fengust gild svör frá 3698 nemendum í 8. bekk, 3673 nemendum í 9. bekk og 3747 í 10. bekk auk þess sem bekkjardeild var ótilgreind hjá 104 þátttakendum. Allt í allt voru þátttakendur 11222 talsins. Heildarsvarhlutfall á landsvísi var 86% og mjög svipað á milli bekkjarárganga.

Mælitæki

Mælitæki rannsóknarinnar eru ítarlegir spurningalistar lagðir fyrir nemendur 8., 9. og 10. bekk sem hafa verið próaðir ár frá ári, fyrst af starfsfólki Rannsóknastofnunar uppeldis- og menntamála en frá árinu 1999 af Rannsóknum og greiningu við Háskólann í Reykjavík. Spurningarnar eru mótaðar af fagfólki í félagsvísindum þar sem farið er eftir ströngum kröfum um að þær geti af sér öruggar niðurstöður, að áreiðanleiki og réttmæti sé ávallt í fyrirrúmi. Árið 2012 innihélt spurningalistinn 89 spurningar í mismunandi mörgum liðum á 32 blaðsíðum.

Í þessari skýrslu er sjónum beint að ungmennum í 8., 9. og 10. bekk og eru ítarlegar upplýsingar um hagi og lífshætti þeirra settar fram með margvíslegum hætti. Sem fyrr er áhersla lögð á upplýsingar um margvíslega þætti er varða velferð unglinga s.s. samband við foreldra og vini, viðhorf og hugmyndir um nám og skóla, um íþróttir, tómstundir og aðra frístundaiðju, og um heilsufar og líðan. Þá eru settar fram niðurstöður um atvinnuþátttöku ungmennanna og vísbendingar um fjárhagsstöðu fjölskyldna þeirra og í lokin er stuttur kafli um vímuefnanotkun sem þó verða gerð ítarlegri skil í sérstakri skýrslu. Skýrslan inniheldur í heild 88 myndir og 84 töflur og eru myndirnar gjarnan lýsandi með samanburði yfir tíma, á milli höfuðborgarsvæðisins og landsbyggðarinnar, sem og á milli bekkjardeilda og kynja. Í viðauka er að finna töflur með ítarlegum upplýsingum um þá flokka sem áður eru nefndir.

Félags- og tómstundastarf

Rannsóknir hafa jafnan sýnt að sjálfsmynd barna sé að miklu leiti mótuð í þátttöku þeirra í frístundum og tómstundastarfi, sem oft liggur utan við umhverfi fjölskyldu og skóla.¹ Kenningar og rannsóknir um lífsstíl barna og ungmenna, sem miðast oft við að skýra hvað þau geri í frístundum og með hverjum þau verja tíma sínum, hafa sýnt að það skiptir miklu máli í velferð þeirra hvers eðlis tómstundir þeirra eru.² Þá hefur form félags- og tómstundastarfs verið rannsakað og sýna niðurstöður að slík starfsemi sem er skipulögð og í umsjá ábyrga og reyndra aðila er líklegri til að hafa uppbyggjandi áhrif í lífi þeirra en starf sem ekki er skipulagt og/eða ekki í umsjá slíkra aðila³. Félagslíf ungmenna fer einnig að miklu leyti fram í hópi jafningja⁴. Áhrif jafningjahópsins í lífi þeirra eru því mikil og í jafningjahópnum fer fram mikilvæg mótun hugmynda, viðmiða og gilda meðal einstaklinganna.⁵ Hegðun og gildismat barna og ungmenna tengist því jafningjahópnum með mjög sterkum hætti.⁶ Hafa niðurstöður rannsókna meðal annars sýnt að neikvæð viðbrögð félaganna við tóbaksnotkun beri með sér minnkandi líkur á slíkri neyslu⁷ og að börn og ungmenni sem stunda íþróttir og reglulega hreyfingu séu líklegri til að eiga vini sem gera svo einnig.⁸ Þá sýna rannsóknir að skemmtanalífstill jafningjanna hafi áhrif á líkur á vímuefnanotkun ungmenna⁹ en jafnframt að óskipulagður skemmtanalífstill unglínga hefur dregist mikið saman hér á landi undanfarin ár.¹⁰ Í þessum hluta

skýrslunnar gefur að líta 13 myndir og eina töflu um formlega og óformlega félags- og tómstundaiðkun unglínga í efstu bekkjum grunnskóla hér á landi. Sjá nánar í töflum í viðauka.

Niðurstöður sýna meðal annars að hlutfallsleg þátttaka í skipulögðu félags- og tómstundastarfi vikulega eða oftast helst að mestu óbreytt miðað við árið 2009 en minnkar þó heldur meðal stelpna í 8. bekk. Lítil breyting kemur fram yfir tíma er varðar kvikmyndahús og kaffihúsaferðir. Hlutfallslegur fjöldi ungmenna sem stunda partí hefur dregist mikið saman frá árinu 1997 til 2012. Þátttaka í skátastarfi, ungliðastarfi björgunarsveita og/eða trúarlegu starfi er svipaður og fyrri ár og það sama má segja um þátttöku í listum s.s. lúðrasveitum, myndlistarnámi og leiklist en fjöldi þátttakenda í tónlistarnámi og hljómsveitastarfi dregst heldur saman. Þátttaka í listviðburðum s.s. leiksýningum, myndlistasýningum og tónleikum helst nokkuð óbreytt miðað við síðustu ár. Litlar breytingar verða á fjölda þátttakenda í ungliðastarfi Rauða krossins, í hestamennsku og útivist en fjöldi ungmenna sem stunda hannyrðir, fatasaum eða fatahönnun dregst heldur saman. Bóklestur eykst frá 2009 og segjast nú um 16% ungmenna í 9. og 10. bekk eyða fjórum stundum eða meira í viku hverri við lestur bóka annarra en skólabóka en lestur annarskonar lesefnis s.s. dagblaða og tímarita er óbreyttur frá 2009 en hefur minnkað mikið sl. ár.

1 Osgood og Anderson, 2004; Þórólfur Þórlindsson o.fl. 1998; Þórlindsson og Bernburg, 2006.

2 Osgood o.fl. 1996; Peretti-Watel og Lorente 2004.

3 Álfgeir Logi Kristjánsson, o.fl. 2005; Álfgeir Logi Kristjánsson, o.fl. 2006.

4 Sutherland, 1978; Hirchi, 1969; Bandura, 1977.

5 Altermatt og Pomerantz, 2005; Bowker, o.fl. 2000; Carter, o.fl. 2003.

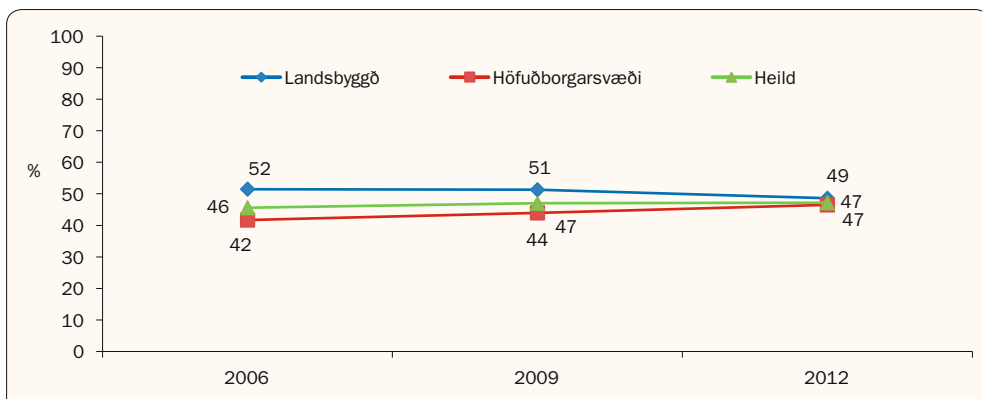
6 Kristjánsson, o.fl. 2008; Sigfúsdóttir, o.fl. 2009; Þórlindsson og Bernburg, 2006.

7 Kristjánsson, o.fl. 2008.

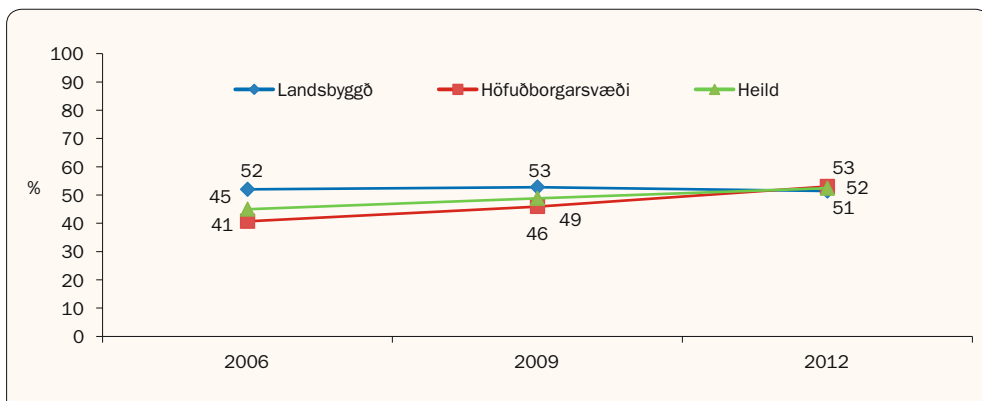
8 Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. 2006.

9 Þórlindsson og Bernburg, 2006.

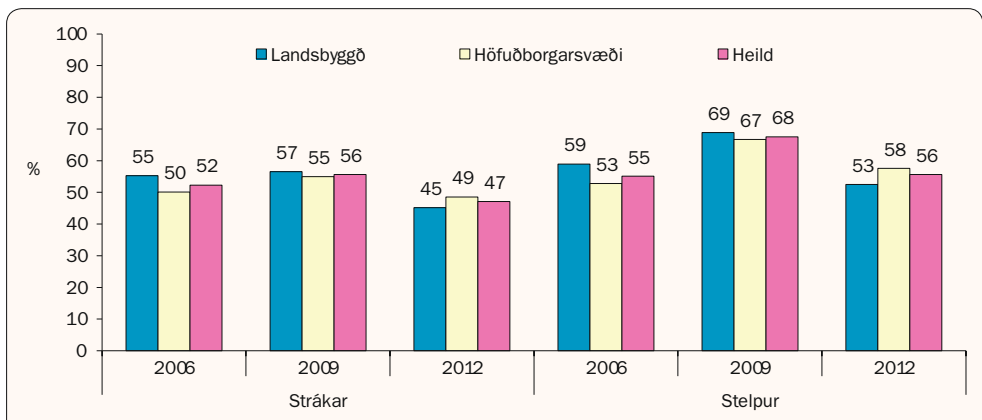
10 Kristjánsson o.fl. 2010.

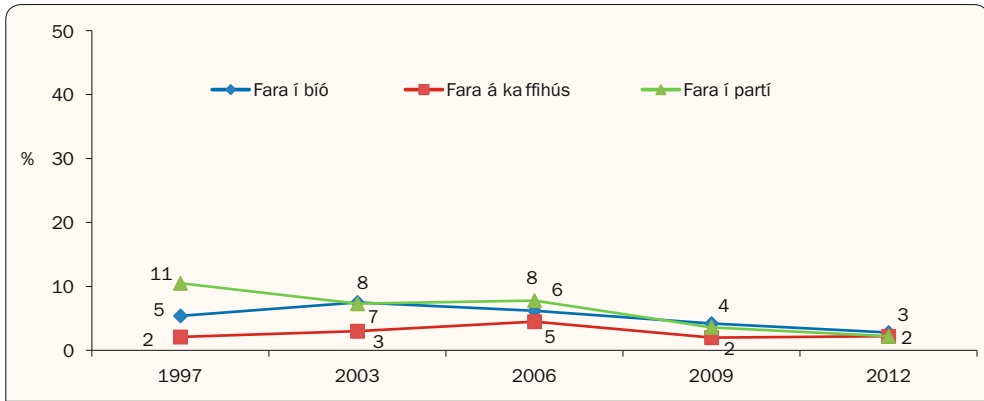
Mynd 1 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk frá 2006 til 2012 sem taka þátt í skipulögðu félags- eða tómstundastarfi einu sinni í viku eða oftar.

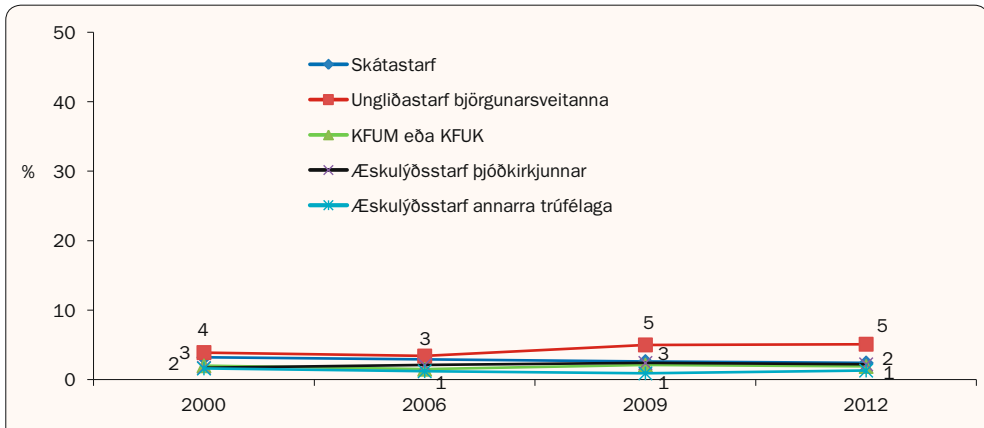
Mynd 2 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk frá 2006 til 2012 sem taka þátt í skipulögðu félags- eða tómstundastarfi einu sinni í viku eða oftar.

Mynd 3 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk frá 2006 til 2012 sem taka þátt í skipulögðu skipulögðu félags- eða tómstundastarfi einu sinni í viku eða oftar.

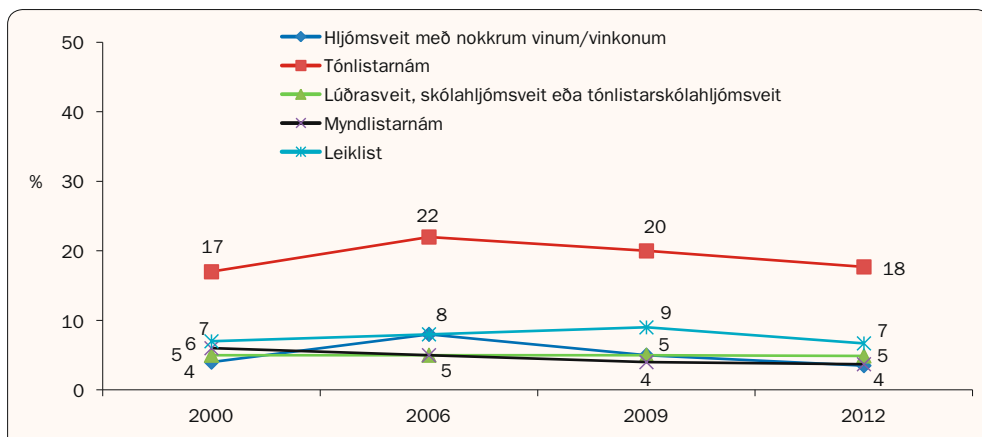

Mynd 4 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk frá 1997 til 2012 sem fara í bíó, á kaffihús¹ og/eda í partí, vikulega eða oftar.

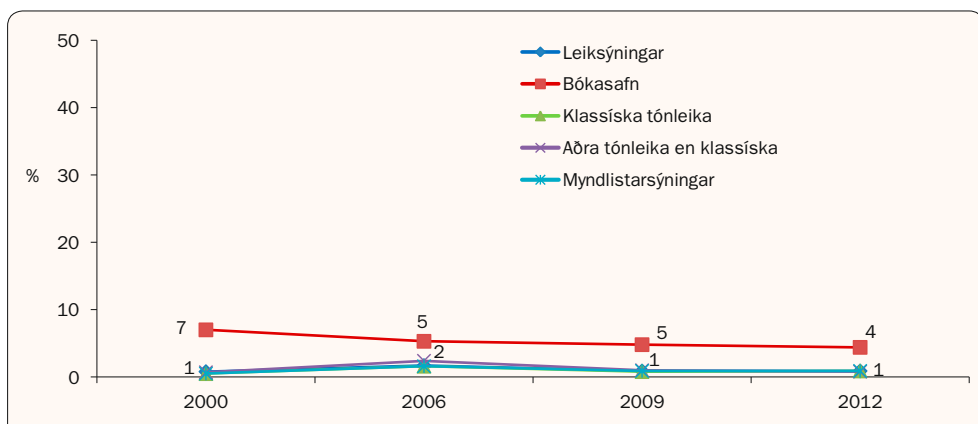

Mynd 5 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk frá 2000 til 2012 sem stunda skátastarf, ungliðastarf björgunarsveitanna, KFUM eða KFUK, æskulýðsstarf þjóðkirkjunnar og æskulýðsstarf annarra trúfélaga, vikulega eða oftar.

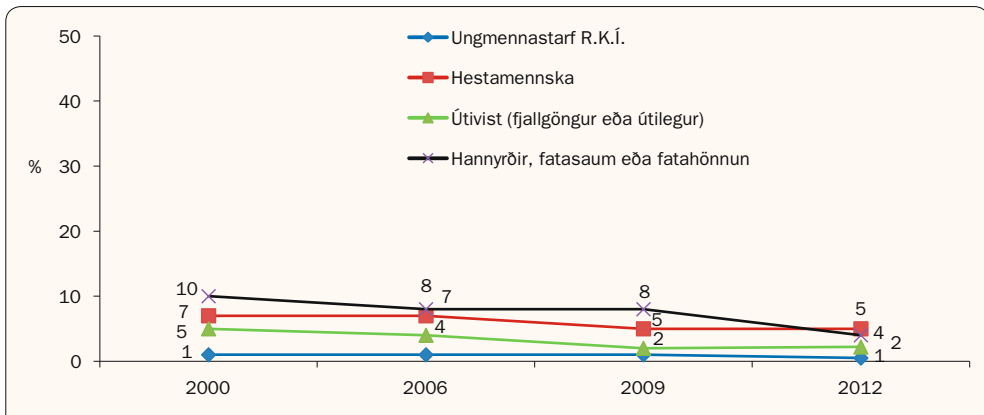
1 Árið 1997 var spurt um ferðir á kaffihús eða pöbb. Vegna þess hve mörg kaffihús eru líkar pöbbar er stuðst við skilgreiningu hvers og eins á því hvað átt er við með ferðum á kaffihús.

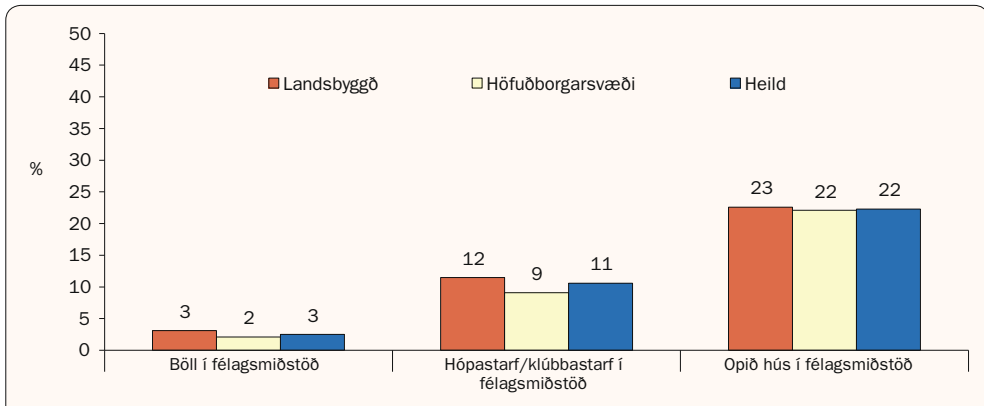
Mynd 6 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem spila í hjómssveit með nokkrum vinum/vinkonum sínum, stunda tónlistarnám, lúðrasveit, skólahljómssveit eða tónlistarskólahljómssveit, myndlistarnám, og leiklist, vikulega eða oftar.

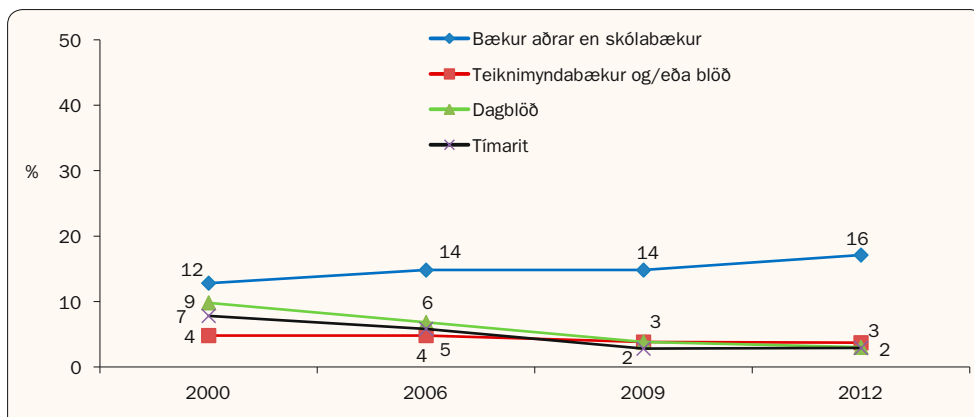
Mynd 7 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem sækja leiksýningar, bókasafn, klassíska tónleika, aðra tónleika en klassíska, og myndlistarsýningar, vikulega eða oftar.

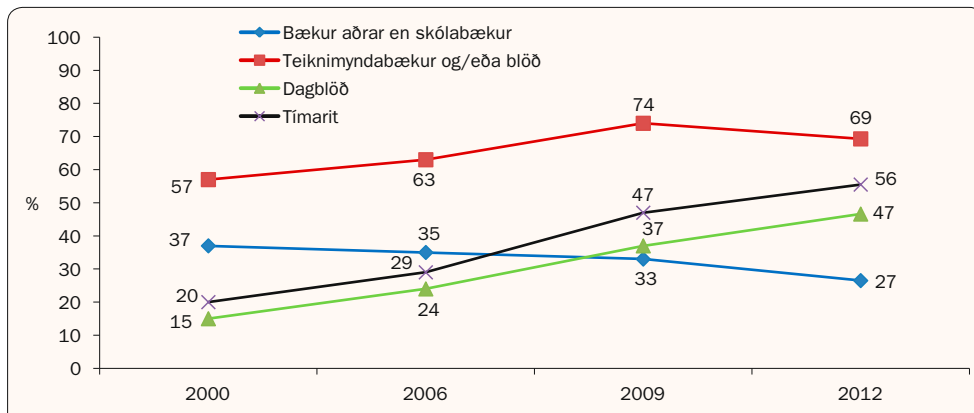
Mynd 8 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem stunda ungmennastarf Rauða kross Íslands, hestamennsku, útivist, og hannyrðir, fatasaum eða fatahönnun, vikulega eða oftar.

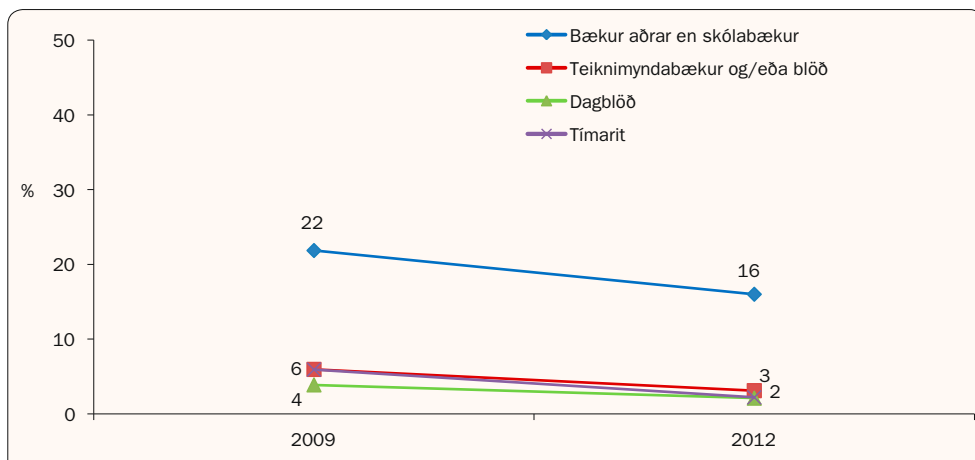
Mynd 9 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árið 2012 sem taka þátt í starfi félagsmiðstöðva einu sinni í viku eða oftar.

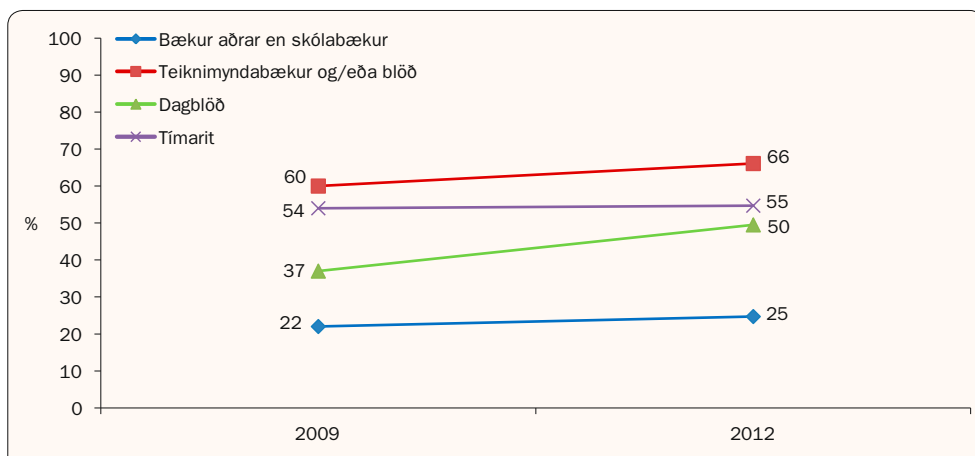
Mynd 10 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem eyða 4 klst. eða meira í hverri viku í að lesa bækur aðrar en skólabækur, teiknimyndabækur og/eða blöð, dagblöð, eða tímarit.

Mynd 11 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segjast aldrei lesa (eyða engum tíma í viku) bækur aðrar en skólabækur, teiknimyndabækur og/eða blöð, dagblöð, eða tímarit.

Mynd 12 Hlutfall nemenda í 8. bekk árin 2009 og 2012 sem eyða 4 klst. eða meira í hverri viku í að lesa bækur aðrar en skólabækur, teiknimyndabækur og/eða blöð, dagblöð og tímarit.

Mynd 13 Hlutfall nemenda í 8. bekk árin 2009 og 2012 sem segjast aldrei lesa (eyða engum tíma í viku) bækur aðrar en skólabækur, teiknimyndabækur og/eða blöð, dagblöð og tímarit.

Tafla 1. Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árið 2012 sem segjast taka þátt í tilteknu frístundastarfi í skólanum sínum, nokkrum sinnum í mánuði eða oftar (fjöldi í úrtaki í sviga).

	Landsbyggð		Höfuðborgarsvæði		Heild	
	%		%		%	
	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur
Bekkjarkvöld eða skemmtanir á vegum skólans	10,9 (147)	13,5 (185)	14,1 (270)	14,7 (308)	12,8 (417)	14,3 (494)
Nemendaráð	13,3 (181)	19,1 (262)	10,9 (209)	12,2 (258)	11,9 (391)	14,9 (520)

Íþróttir og hreyfing

Regluleg líkamleg áreynsla og hreyfing er mikilvæg börnum og unglingum líkt og full-orðnum¹. Hafa rannsóknir meðal nemenda í efstu bekkjum grunnskóla sýnt að hlutfall þeirra unglunga sem hreyfa sig mikið hefur aukist hér á landi undanfarin ár en að sama skapi hafi hlutfall þeirra sem hreyfa sig lítið eða ekki neitt einnig aukist.² Í ljósi þessa er vert að benda á að rannsóknir sýna ítrekað að börn og ungmenni sem stunda íþróttir og/eða líkamsþjálfun reglulega eru líklegri til að líða betur³ og eru ólíklegri til að reykja sigarettur⁴, nota vímuefni, eða taka þátt í öðru neikvæðu atferli, í samanburði við þá sem ekki stunda slíkt.⁵ Við þetta má bæta að stöðugt fleiri rannsóknir benda til að beint orsakasamband sé að finna á milli líkamlegs atgerfis, hreyfingar og námsframmistöðu barna og unglunga.⁶ Í þessum

kafla ber að líta 9 myndir og 3 töflur um líkamlega hreyfingu, íþróttaiðkun og tengda þætti. Sjá nánar í töflum í viðauka.

Niðurstöður sýna meðal annars að hlutfall þátttakenda í íþróttastarfi á vegum íþróttafélaga eykst heldur frá 2009 og hefur aukist mikið frá árinu 2000. Þá fjölgar þeim sem stunda einhverskonar íþróttir eða líkamsrækt einnig á milli ára og á það við um bæði kyn. Auk þessa kemur fram hlutfall iðkenda ýmissa íþróttagreina og verða þar fremur litlar breytingar á milli ára. Að lokum gefur að líta athugun á ástæðum brottfalls úr íþróttum (tafla 4). Fram kemur að margar ástæður geta legið að baki brottfalli úr íþróttastarfi en algengustu svör sem þátttakendur nefna eru áhugamissir, tímaleysi og að vinirnir hafi hætt.

1 Allegrente 2004.

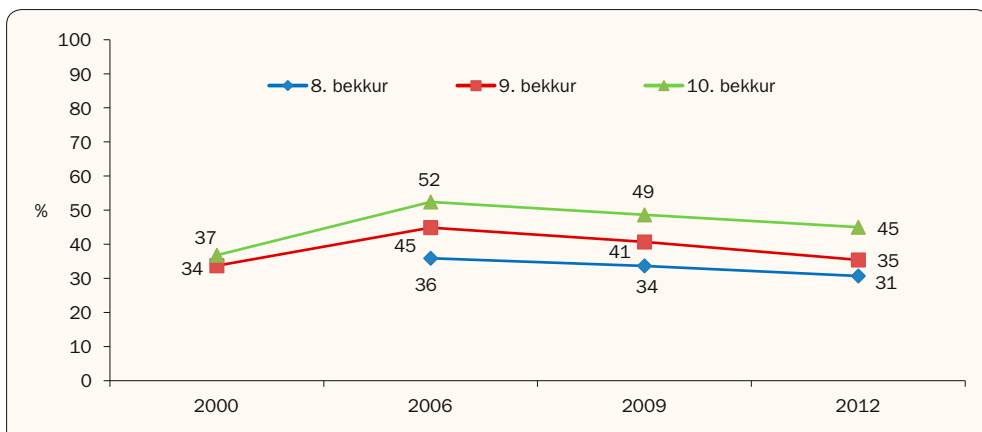
2 Eišósdóttir, o.fl. 2008.

3 Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. (2006).

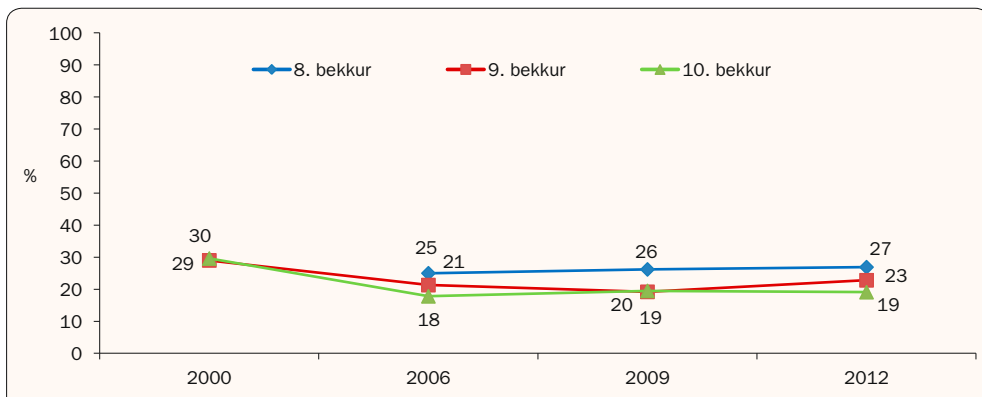
4 Kristjánsson, o.fl. (2008).

5 Vilhjálmsson og Þórlindsson 1992; Þórólfur Þórlindsson, o.fl. 1998; Þórólfur Þórlindsson, o.fl. 1994.

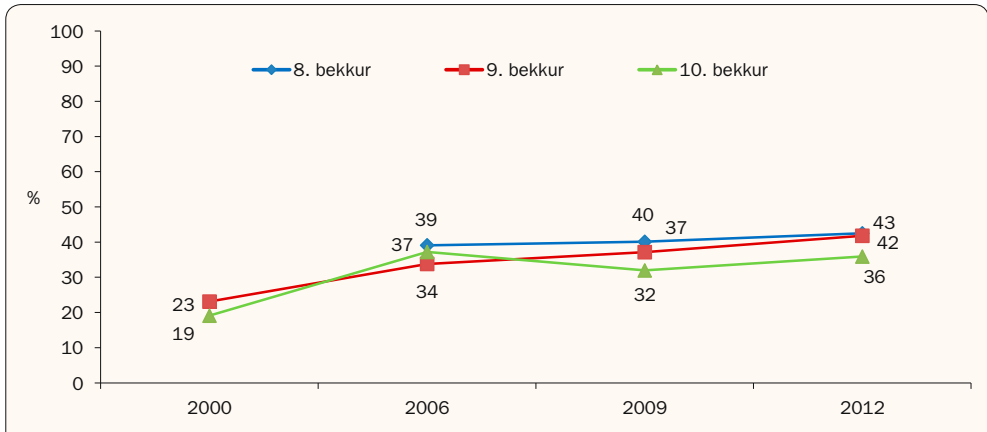
6 Trudeau og Shephard, 2008; Sigfusdóttir o.fl. 2007.

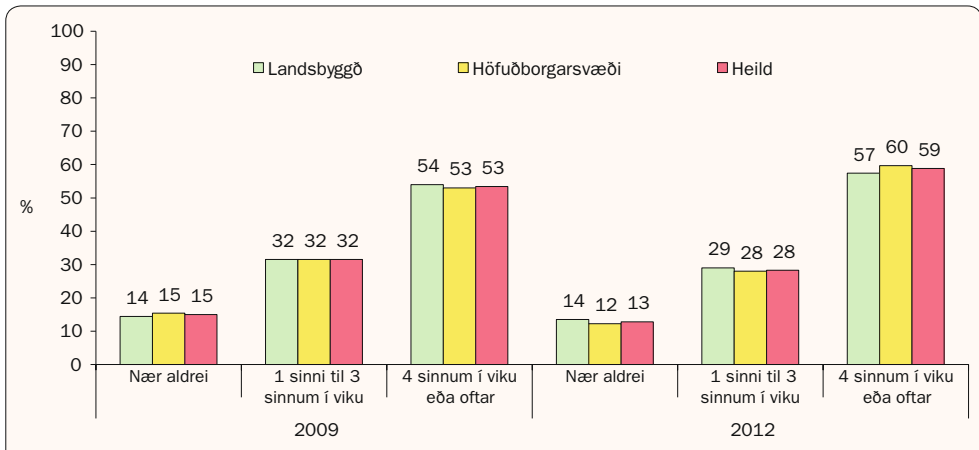
Mynd 14 Hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segjast aldrei stunda íþróttir með íþróttafélagi.

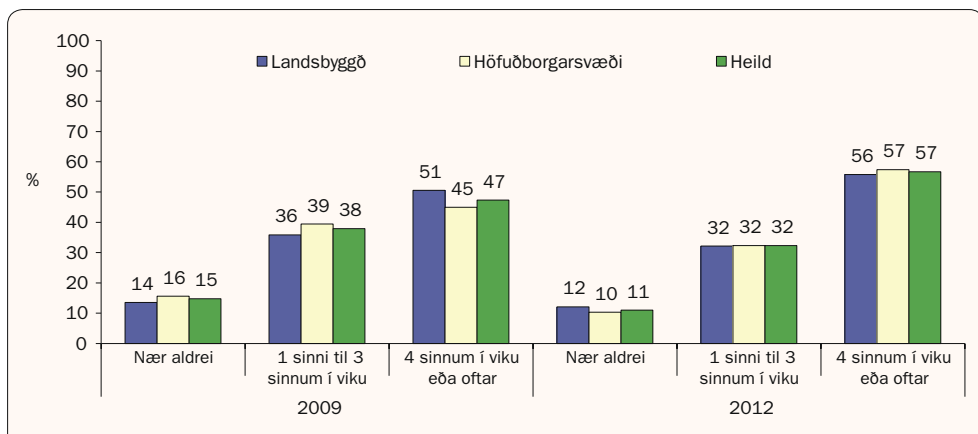
Mynd 15 Hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segjast stunda íþróttir með íþróttafélagi 1-3 sinnum í viku.

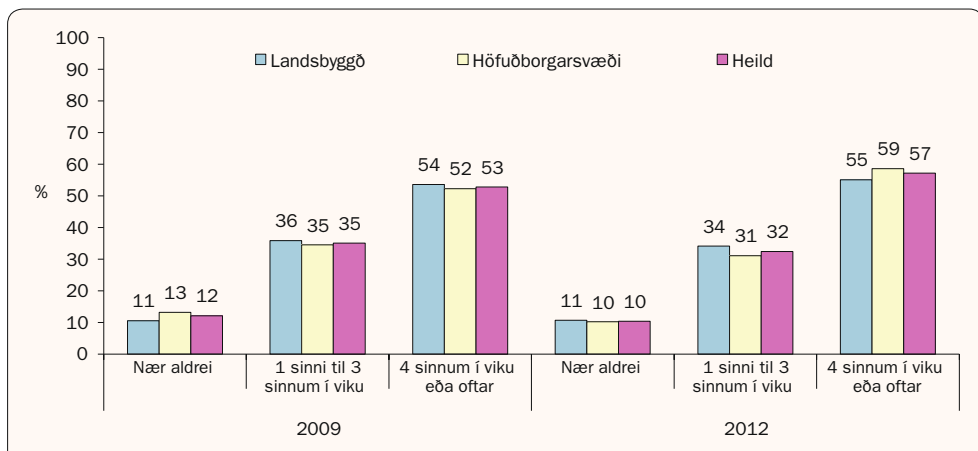
Mynd 16 Hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segjast stunda íþróttir með íþróttafélagi fjórum sinnum í viku eða oftar.

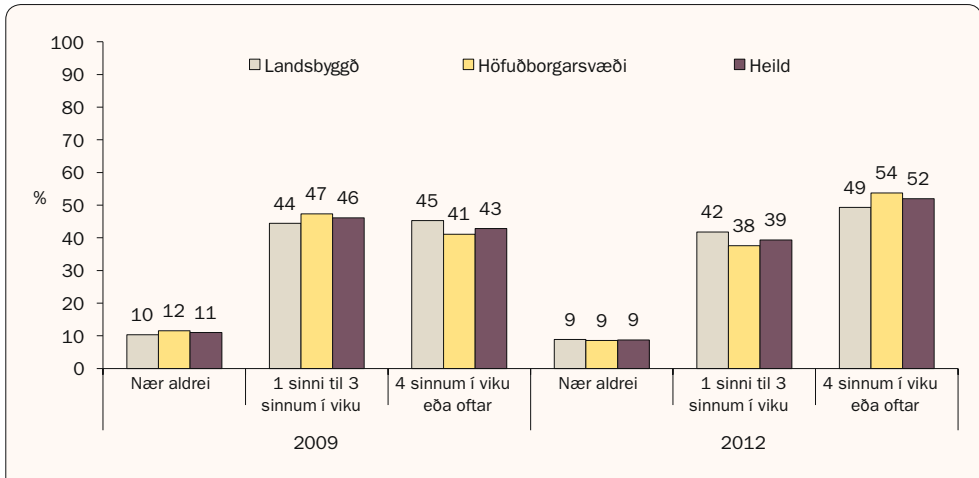
Mynd 17 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk árin 2009 og 2012 eftir því hve oft þeir stunda íþróttir eða líkamsrækt í viku hverri.

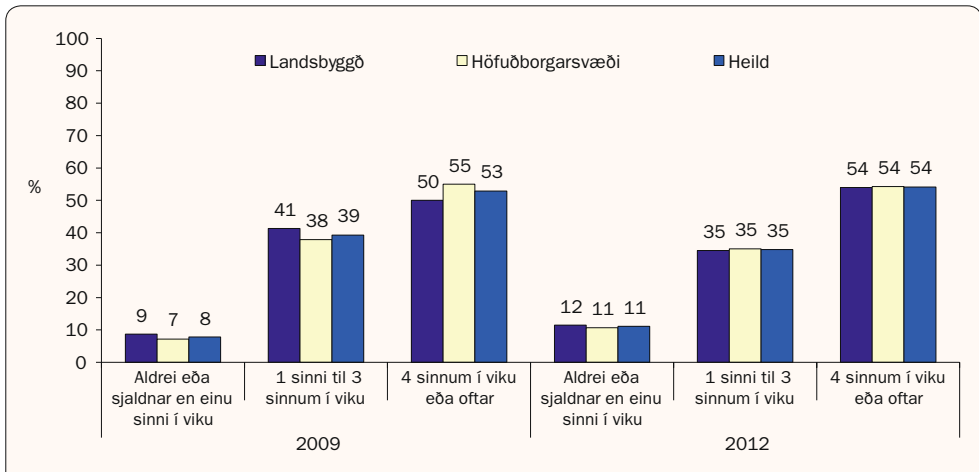
Mynd 18 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2009 og 2012 eftir því hve oft þær stunda íþróttir eða líkamsrækt í viku hverri.

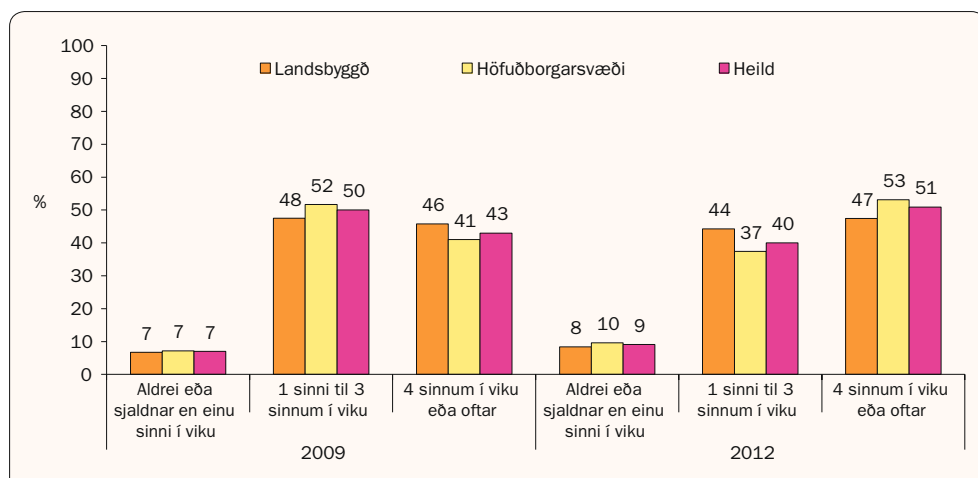
Mynd 19 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk árin 2009 og 2012 eftir því hve oft þeir reyna á sig líkamlega þannig að þeir mæðist verulega eða svitni.

Mynd 20 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2009 og 2012 eftir því hve oft þær reyna á sig líkamlega þannig að þær mæðist verulega eða svitni.

Mynd 21 Hlutfall stráka í 8. bekk árin 2009 og 2012 eftir því hve oft þeir reyna á sig líkamlega þannig að þeir mæðist verulega eða svitni.

Mynd 22 Hlutfall stelpna í 8. bekk árin 2009 og 2012 eftir því hve oft þær reyna á sig líkamlega þannig að þær mæðist verulega eða svitni.

Tafla 2. Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2009 og 2012 sem segjast stunda tiltekna íþrótt einu sinni í viku eða oftar (fjöldi í úrtaki í sviga).

Stundar þú...	2009		2012	
	Strákar %	Stelpur %	Strákar %	Stelpur %
Handbolta	17,9 (598)	10,0 (354)	21,1 (654)	11,4 (378)
Fótbolta	47,7 (1613)	29,1 (1042)	44,7 (1427)	22,5 (753)
Körfubolta	23,4 (787)	10,3 (368)	23,2 (718)	8,9 (293)
Blak	5,8 (192)	5,4 (191)	4,5 (137)	4,1 (136)
Fimleika	4,8 (160)	8,5 (302)	4,7 (142)	10,4 (344)
Frjálssar íþróttir	8,7 (286)	7,5 (264)	8,1 (245)	6,8 (223)
Tennis, badminton eða veggtennis	10,7 (356)	6,7 (237)	8,3 (251)	5,7 (184)
Sund	44,6 (1493)	44,9 (1602)	38,1 (1162)	37,8 (1244)
Skíði eða gönguskíði	9,7 (322)	10,4 (369)	7,4 (222)	7,1 (232)
Snjóbretti	25,5 (849)	16,6 (588)	16,6 (505)	9,0 (295)
Skauta	3,7 (124)	5,1 (179)	2,1 (63)	3,3 (110)
Íshokki	3,1 (101)	0,8 (27)	2,6 (79)	1,0 (33)

Tafla 3. Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2009 og 2012 sem segjast stunda tiltekna íþrótt einu sinni í viku eða oftar (fjöldi í úrtaki í sviga).

Stundar þú...	2009		2012	
	Strákar %	Stelpur %	Strákar %	Stelpur %
Júddó, karate eða taekwondo	6,9 (229)	1,8 (64)	6,8 (206)	1,9 (62)
Erobik, tæbó, kickbox	3,9 (101)	4,3 (150)	3,5 (104)	2,4 (78)
Líkamsrækt á líkamsræktarstöð	42,9 (1438)	42,7 (1514)	37,7 (1154)	44,2 (1462)
Vaxtarrækt	11,8 (393)	5,0 (177)	9,3 (278)	6,1 (198)
Siglingar	3,2 (106)	0,8 (30)	3,0 (90)	0,7 (24)
Golf	12,5 (410)	2,7 (95)	12,7 (388)	3,6 (117)
Hjólábretti	7,5 (247)	2,0 (69)	7,1 (216)	2,0 (65)
Línuskauta	3,6 (120)	6,0 (210)	2,9 (86)	3,7 (120)
Hlaup	34,9 (1152)	44,1 (1558)	33,3 (1017)	40,4 (1334)
Klettaklifur eða inniklifur	5,4 (179)	2,0 (70)	4,0 (119)	2,4 (77)
Mótorhjólasport	15,2 (503)	3,5 (125)	8,6 (259)	2,2 (72)
Akstursíþróttir	8,8 (291)	1,5 (54)	5,2 (157)	1,2 (40)
Box/hnefaleikar	6,4 (212)	2,3 (82)	5,6 (156)	1,7 (55)

Tafla 4. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árið 2012 sem segjast hafa hætt að stunda íþróttir með íþróttafélagi og segja að tilteknir þættir hafi skipt frekar eða mjög miklu máli í því sambandi¹.

	Landsbyggð		Höfuðborgarsvæði		Heild	
	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur
Missti áhugann	83,3	83,8	86,6	86,4	85,4	85,5
Kostnaður (of dýrt)	38,0	45,3	40,1	45,3	39,3	45,3
Vinirnir hættu	49,0	39,3	49,9	40,5	49,6	40,1
Tímaleysi	52,9	51,5	52,0	56,5	52,4	54,7
Of mikil samkeppni	30,2	27,2	31,9	31,7	31,2	30,0
Of erfiðar æfingar	29,6	23,4	28,8	31,5	29,1	28,5
Heimanám	32,0	28,1	33,2	34,2	32,6	32,0
Erfiðar samgöngur	38,0	39,2	40,1	35,7	39,4	37,0

1 Hér eru þeir sem segjast ekki hafa hætt þátttöku í íþróttum undanskildir.

Foreldrar og uppeldi

Rannsóknir sem gerðar hafa verið á undanförunum árum og áratugum benda til þess að tengsl barna við foreldra sína og fjölskyldu sem og samverustundir fjölskyldunnar skipti miklu máli fyrir þróun og þroska þeirra.¹ Foreldrar eru börnum sínum mikilvægir og sterkar fyrirmyndir², og eru lykilaðilar í félagslegu stuðningsneti þeirra³. Hafa rannsóknir t.d. sýnt að aðhald, eftirlit og stuðningur foreldra hefur jákvæð áhrif á námsárangur barna og ungmenna⁴, og að þau ungmenni sem verja miklum tíma með foreldrum sínum og/eða eru vel tengdir þeim eru ólíklegri en önnur ungmenni til að leiðast út í notkun vímuefna lendi þeir í félagsskap þar sem vímuefnaneysla er algeng.⁵ Þess utan eru börn og ungmenni sem eiga stöðug og jákvæð samskipti við foreldra sína, og fá mikinn stuðning frá þeim, líklegri til að ganga vel í skóla⁶ og eignast vini þar sem svipað samskiptamynstur er uppi á teningnum.⁷ Í þessum hluta skýrsl-

unnar getur að líta 16 myndir og 2 töflur um samband unglunga við foreldra og tengda þætti. Sjá nánar í töflum í viðauka.

Niðurstöður sýna meðal annars að hlutfall unglunga í 9. og 10. bekk sem segjast eyða tíma með foreldrum sínum, hvort sem er á virkum dögum eða um helgar, eykst miðað við 2009 og hafði þá aukist töluvert frá 2006. Þá standa mælingar um eftirlit foreldra flestar lítið breyttar frá 2009 en foreldraeftirlit er annar þáttur í sambandi foreldra og unglunga sem hefur aukist mikið sl. ár. Þá kemur fram að rúmlega helmingur unglunga í 9. og 10. bekk segja foreldra sína setja sér reglur um hvað þau megi gera heima, utan heimilis og um útvistartíma, og í kjölfarið má sjá mælingar sem sýna að enn dregur úr fjölda þátttakenda sem eyða tíma úti eftir kl. 10 og/eða eftir miðnætti. Að lokum má sjá í töflu 6 að langsamlega flestir þátttakendur í rannsókninni telja sig hafa greiðan aðgang að stuðningi foreldra sinna.

1 Coleman, 1988; Warr, 1993; Bjamason, o.fl. 2005.

2 Bandura, 1977.

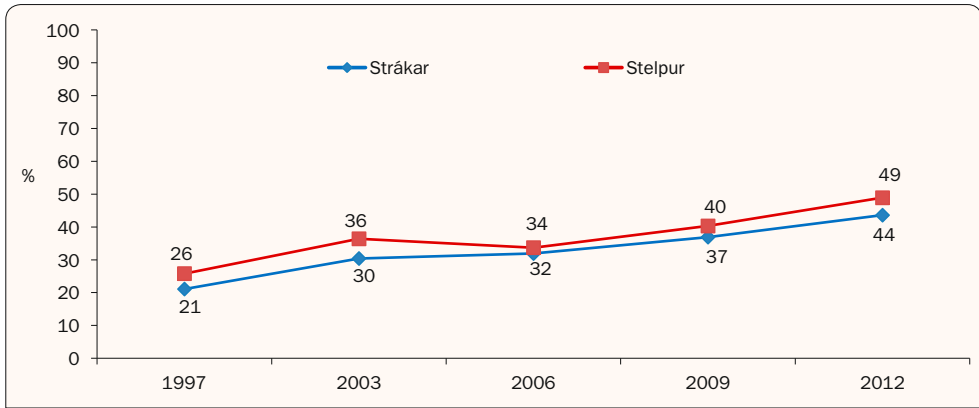
3 O'Byrne, o.fl. 2002.

4 Coleman, 1988; Sheldon og Epstein, 2005.

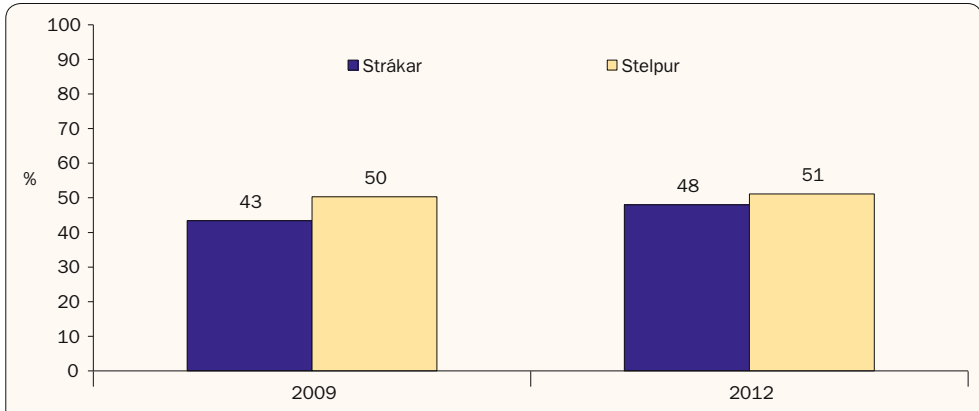
5 Bachman, o.fl. 1987.

6 Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. 2006.

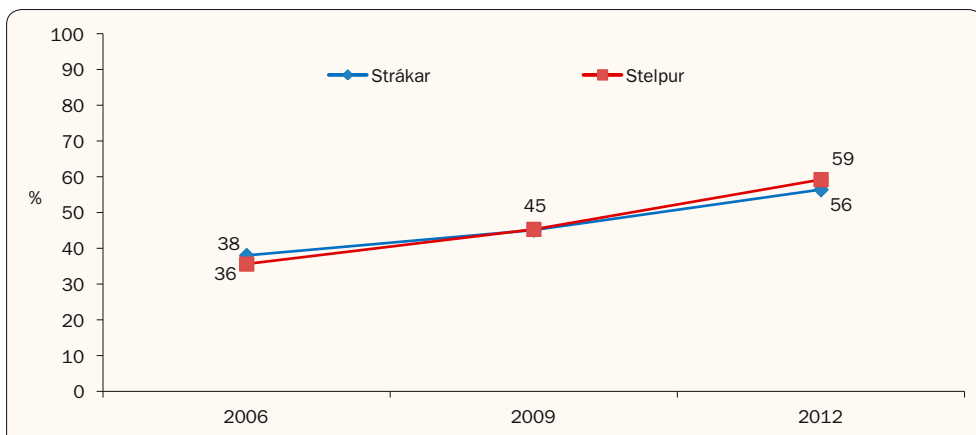
7 Þórólfur Þórlindsson o.fl. 1998.

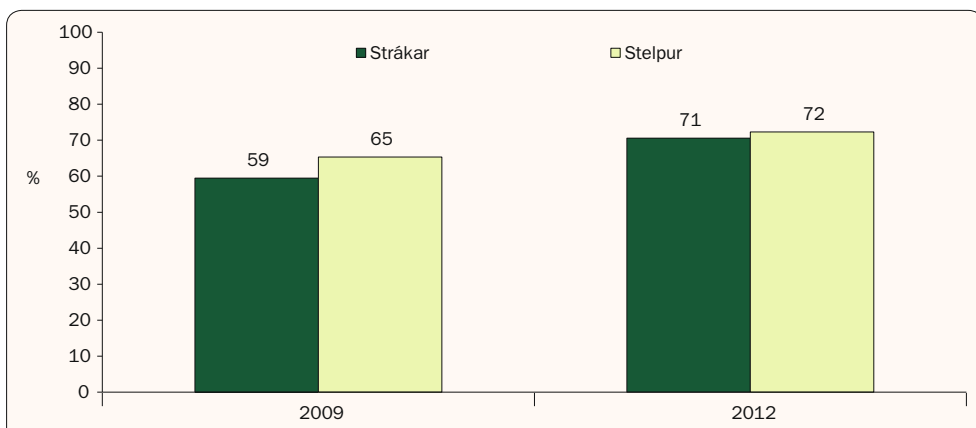
Mynd 23 Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árin 1997 til 2012 sem segjast oft eða nær alltaf vera með foreldrum sínum utan skólatíma á virkum dögum.

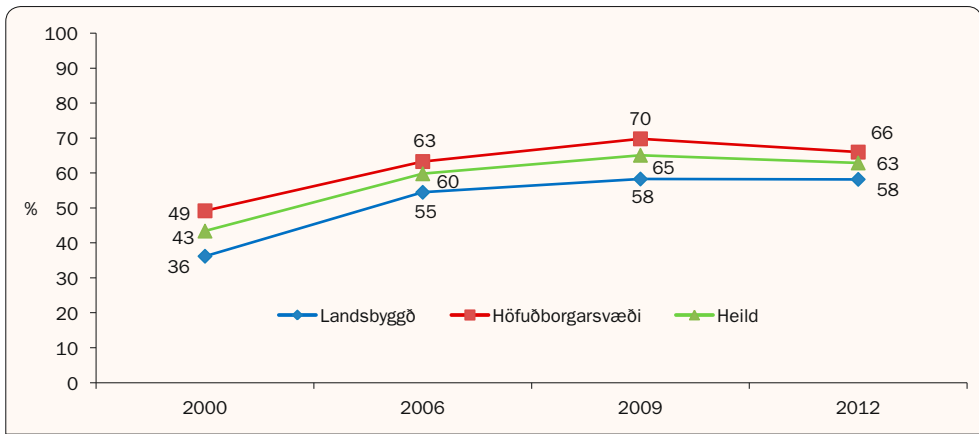
Mynd 24 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk árin 2009 og 2012 sem segjast vera oft eða nær alltaf með foreldrum sínum á virkum dögum.

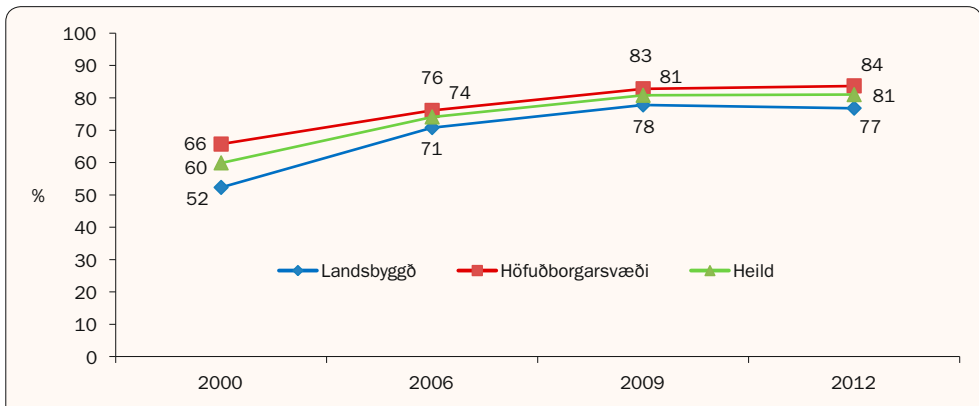
Mynd 25 Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segjast vera oft eða nær alltaf með foreldrum sínum um helgar.

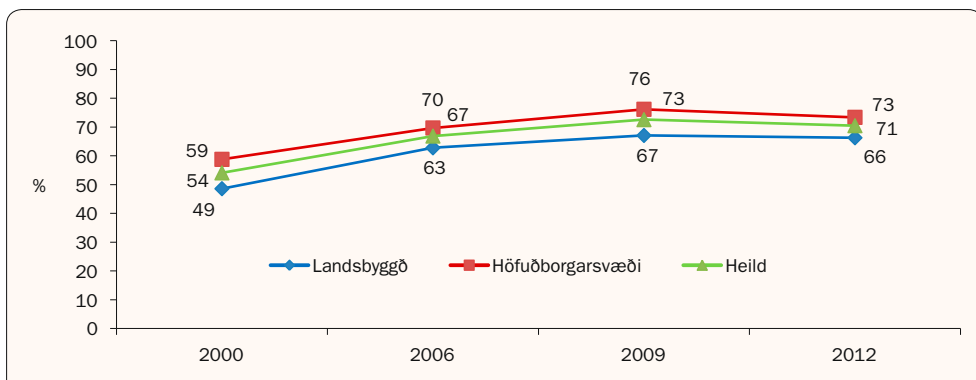
Mynd 26 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk árin 2009 og 2012 sem segjast vera oft eða nær alltaf með foreldrum sínum um helgar.

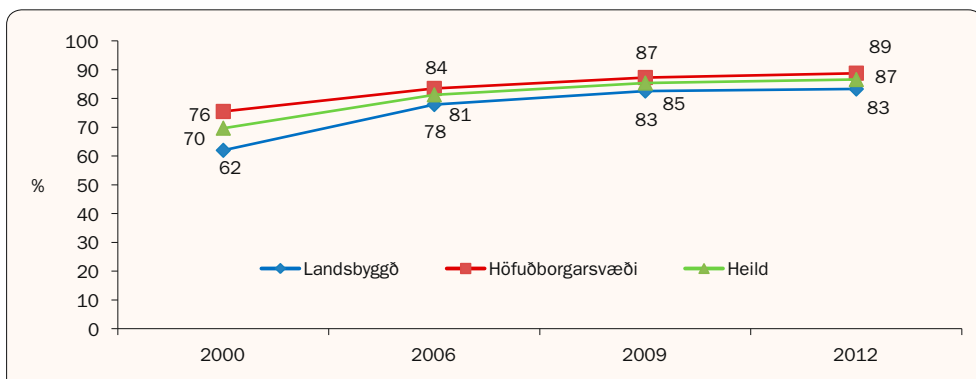
Mynd 27 Hlutfall **stráka** í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra fylgist með því með hverjum þeir eru á kvöldin.

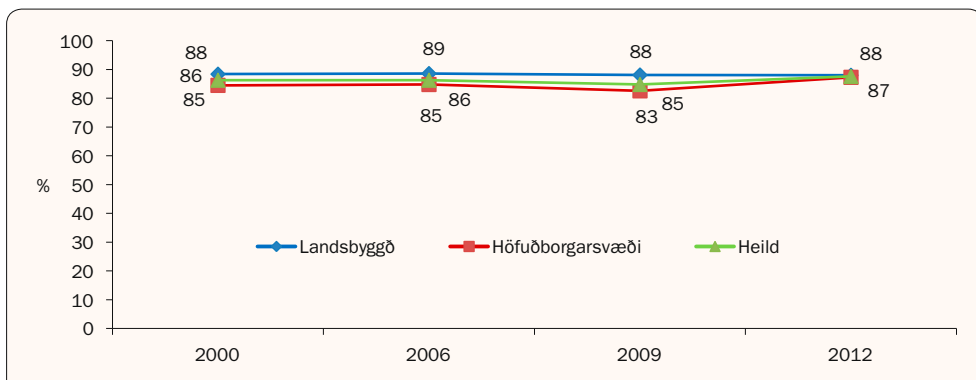
Mynd 28 Hlutfall **stelpna** í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra fylgist með því með hverjum þær séu á kvöldin.

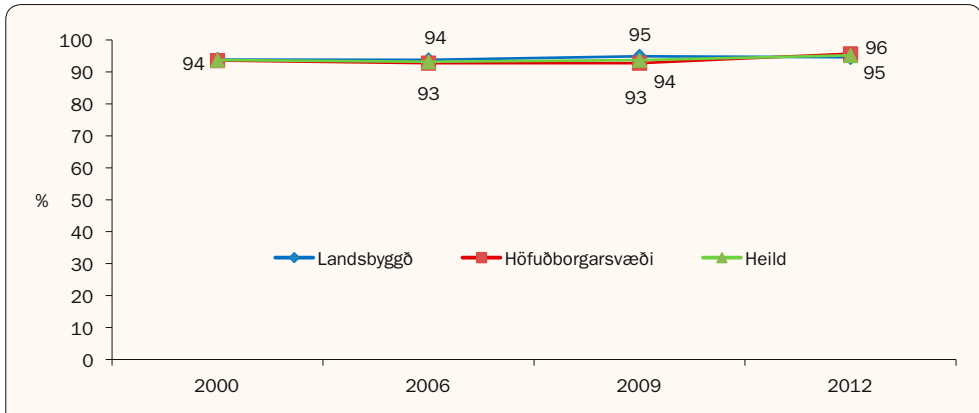
Mynd 29 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra fylgist með því hvar þeir séu á kvöldin.

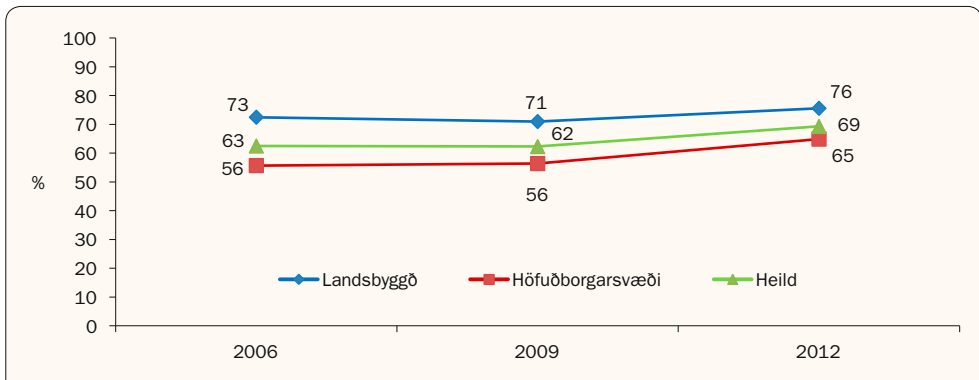
Mynd 30 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra fylgist með því hvar þær séu á kvöldin.

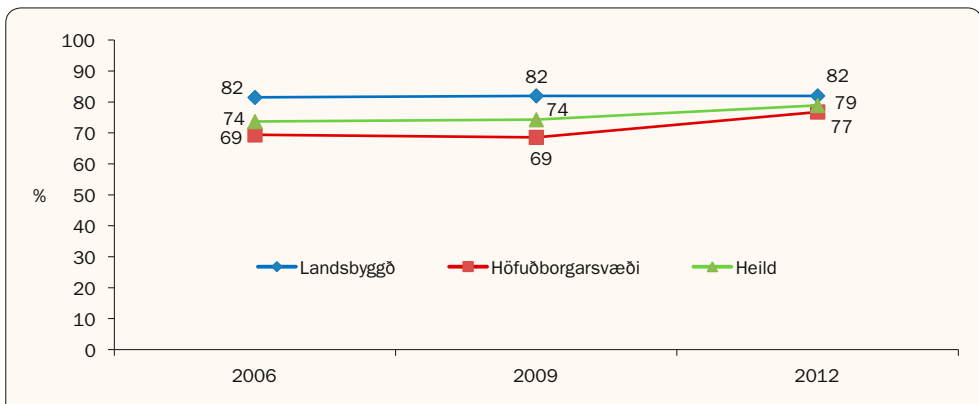
Mynd 31 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra þekki vini sína/vinkonur sínar.

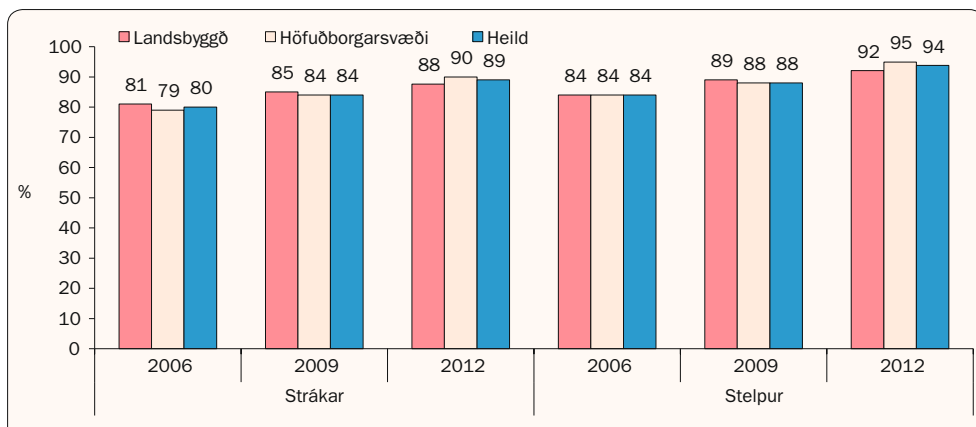
Mynd 32 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra þekki vini sína/vinkonur sínar.

Mynd 33 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra þekki foreldra vina/vinkvenna sinna.

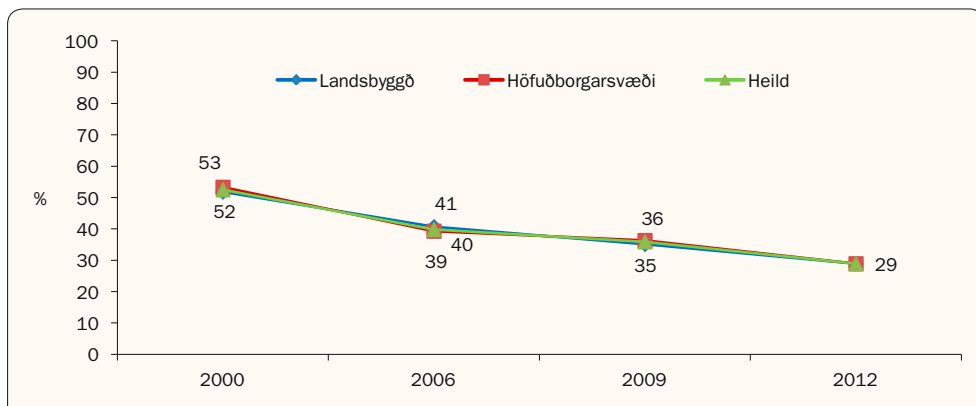
Mynd 34 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra þekki foreldra vina/vinkvenna sinna.

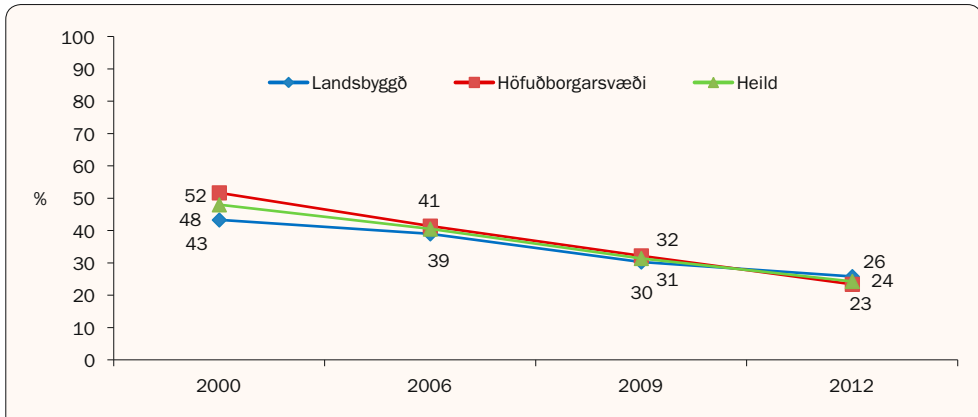
Mynd 35 Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segja foreldra sína oft eða nær alltaf vita hvar þau eru á laugardagskvöldum.

Tafla 5. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árið 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra setji þeim reglur um hvað þau mega gera heima, utan heimilisins og um útvistarátíma.

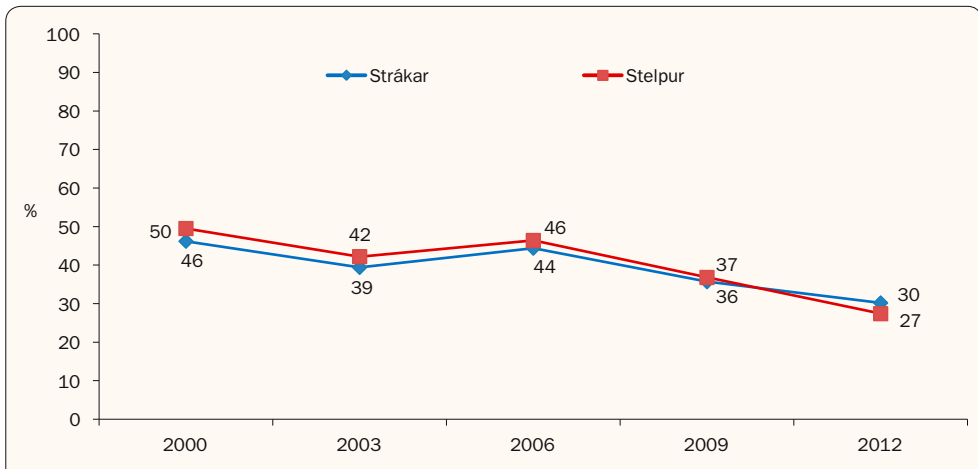
Foreldrar mínir setja reglur um:	Landsbyggð		Höfuðborgarsvæði		Heild	
	%		%		%	
	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur
Hvað ég má gera heima	54,6	53,6	59,6	56,9	57,6	55,6
Hvað ég má gera utan heimilisins	45,1	55,5	48,6	55,4	47,2	55,4
Hvænær ég á að vera komin heim á kvöldin	64,5	75,9	71,1	80,5	68,4	78,7

Mynd 36 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem hafa verið úti eftir kl. 10 að kvöldi þrisvar eða oftár sl. 7 daga.

Mynd 37 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem hafa verið úti eftir kl. 10 að kvöldi þrisvar eða oftar sl. 7 daga.

Mynd 38 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk sem hafa verið úti eftir miðnætti einu sinni eða oftar undanfarna 7 daga árin 2000 til 2012.

Tafla 6. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árið 2012 sem segja það mjög eða frekar erfitt að fá eftirfarandi hjá foreldrum sínum: Umhyggju og hlýju, samræður um persónuleg málefni, ráðleggingar varðandi námið.

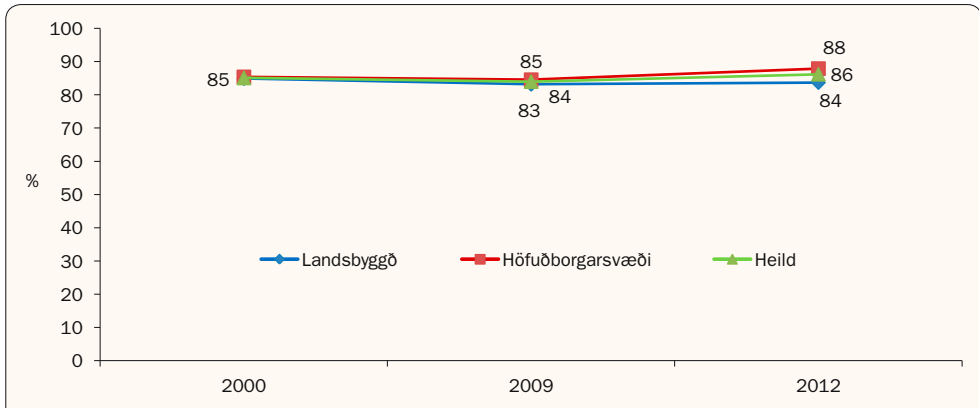
Mjög eða frekar erfitt að fá hjá foreldrum:	Landsbyggð		Höfuðborgarsv.		Heild	
	%		%		%	
	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur
Umhyggju og hlýju	4,9	5,5	4,0	3,9	4,3	4,5
Samræður um persónuleg málefni	16,1	15,9	13,4	11,9	14,5	13,4
Ráðleggingar varðandi námið	9,9	11,8	9,5	8,1	9,7	9,6

Heilsa og líðan

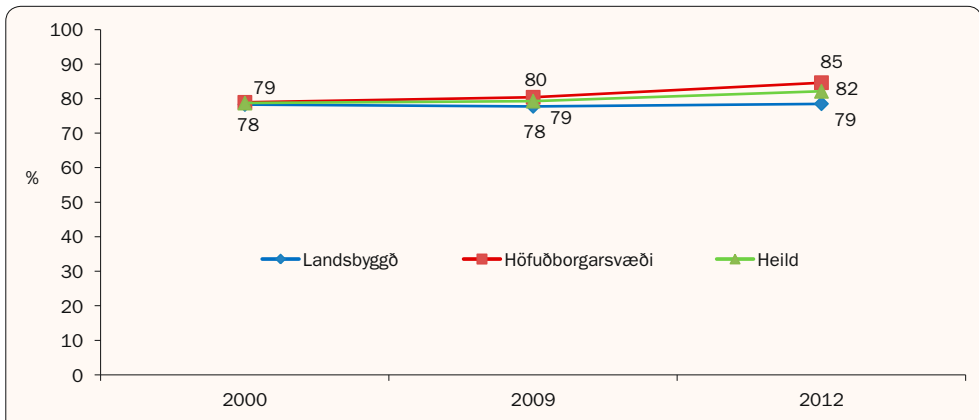
Heilsa og líðan barna og unglinga er auðvitað nátengd lífsstíl og aðbúnaði þeirra. Mikilvægt er að fylgjast grannt með þróun áhættuþátta svo grípa megí tímanlega inn í ef neikvæðar breytingar koma fram í dagsljósið. Hafa nýjar og nýlegar íslenskar rannsóknir meðal annars sýnt að félags/hagræn staða ungmenna hefur bein tengsl við áhættuhegðun, ofbeldishegðun, og líðan þeirra, þar sem ungmenni sem verr eru sett í samfélaginu eru líklegri til að vera bæði gerendur og fórnarlömb en þau sem betur mega sín. Rannsóknir hafa einnig sýnt að tíðni ofþyngdar og offitu hefur aukist mjög í íslensku samfélagi undanfarin ár. Þá bendir úttekt á tíðni þunglyndis og kvíðaeinkennum meðal unglinga í efstu bekkjum grunnskóla til að þau hafi aukist undanfarin ár en rannsóknir hafa einnig sýnt að aukin tíðni þunglyndis og reiði meðal unglinga eykur líkur á margskonar vanda í lífi þeirra. Í þessum hluta skýrslunnar má sjá 10 myndir og tvær töflur um heilsu og líðan þátttakenda. Sjá nánar í töflum í viðauka.

Meðal annars sýna niðurstöður að mikill meirihluti þátttakenda telur bæði líkamlega og andlega heilsu sína góða eða mjög góða og að lítil sem engin breyting er þar á miðað við fyrri ár. Engu að síður má sjá í töflum 7 og 8 að hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa upplifað einmanaleika, að vera niðurdregin eða daprar, og/eða að framtíðin sé vonlaus sl. 7 daga hækkar heldur frá 2009 en hafði lækkað á milli 2006 og 2009. Svipuð þróun kemur fram með einkenni reiði sem hafa þó heldur minnkað frá 2006 fram til dagsins í dag. Þá má sjá á myndum 44 og 45 að ofbeldi í formi eineltis virðist dragast saman frá 2009 til 2012. Í lok þessa hluta er einnig að finna mælingar á hlutfalli nemenda í 8., 9. og 10. bekk sem segjast neyta ávaxta og/eða grænmetis, og sælgætis daglega eða oft á dag. Kemur þar fram að neysla ávaxta og grænmetis heldur áfram að aukast miðað við fyrri ár en þeim sem neyta sælgætis fækkar heldur.

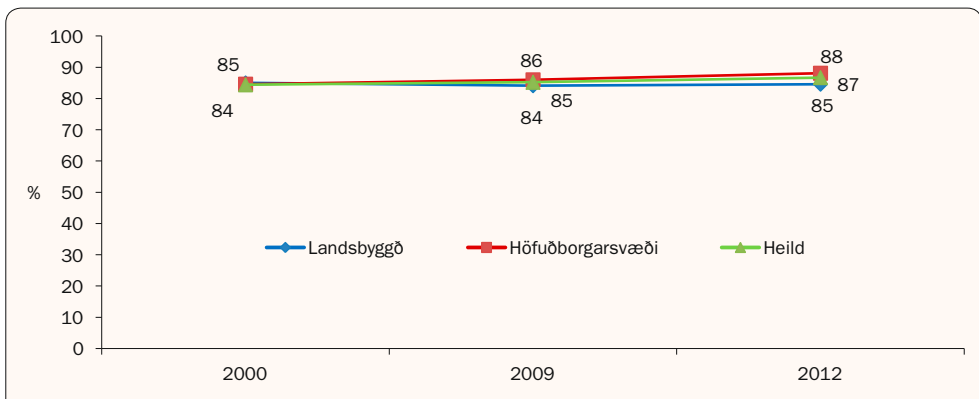
- 1 Bernburg o.fl. 2009a; Sigfusdóttir o.fl. 2004.
- 2 Eidsdóttir o.fl. 2010; Þórisdóttir o.fl. 2012
- 3 Sigfusdóttir o.fl. 2008.
- 4 Kristjánsson o.fl. 2011; Gunnlaugsson o.fl. 2011

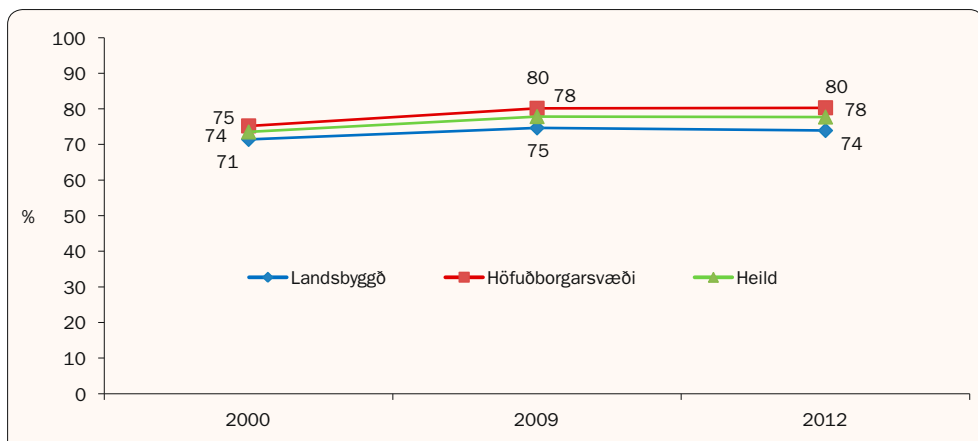
Mynd 39 Hlutfall **stráka** í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem telja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða.

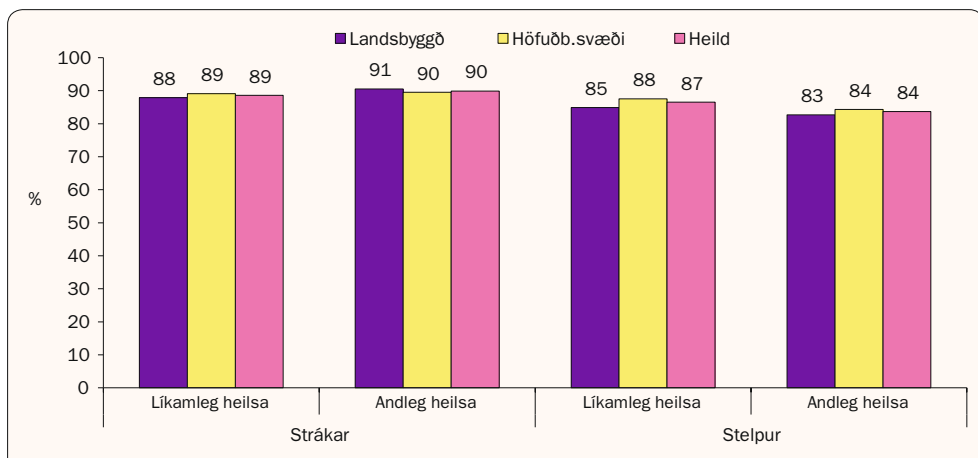
Mynd 40 Hlutfall **stelpna** í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem telja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða.

Mynd 41 Hlutfall **stráka** í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem telja andlega heilsu sína góða eða mjög góða.

Mynd 42 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem telja andlega heilsu sína góða eða mjög góða.

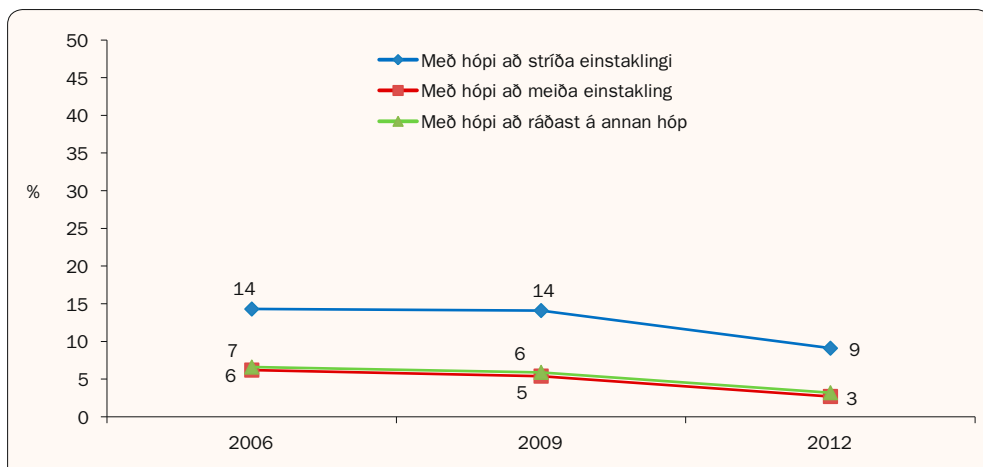
Mynd 43 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk árið 2012 sem telja líkamlega og/eða andlega heilsu sína góða eða mjög góða.

Tafla 7. Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segjast oft hafa upplifað sl. 7 daga: einmanaleika, verið niðurdregin eða döpur, að framtíðin sé vonlaus.

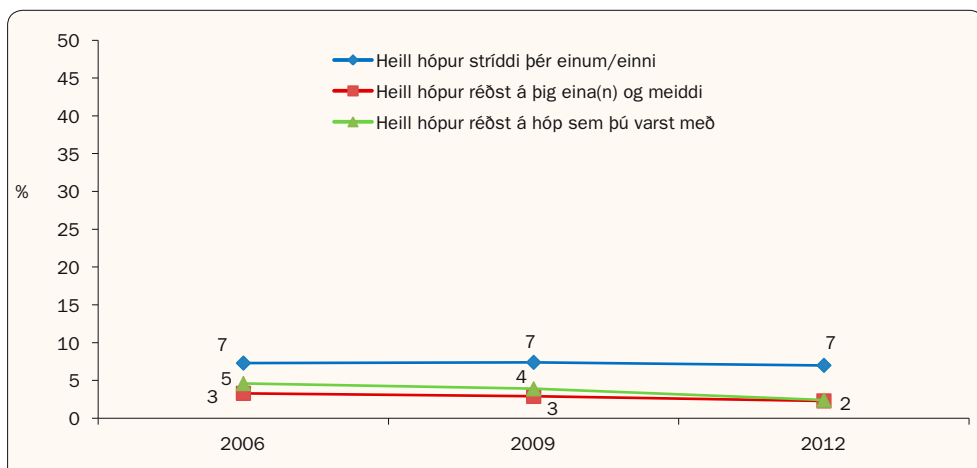
		Landsbyggð %			Höfuðborgarsvæði %		
		2006	2009	2012	2006	2009	2012
Einmanaleiki	Strákar	3,9	5,2	4,9	4,7	3,9	3,8
	Stelpur	14,2	9,8	13,2	11,1	7,8	9,0
Niðurdregin/dapur	Strákar	3,2	4,0	3,7	3,5	3,6	3,7
	Stelpur	11,8	8,4	11,6	10,3	7,9	9,7
Framtíðin vonlaus	Strákar	3,0	3,7	4,1	3,0	2,9	3,4
	Stelpur	6,2	5,0	7,2	5,4	4,0	6,5

Tafla 8. Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segjast oft hafa upplifað sl. 7 daga: auðvelt að pirra þau eða ergja, hafi tekið reiðiköst sem þau gátu ekki stjórnað, og/eða lent í rifrildi.

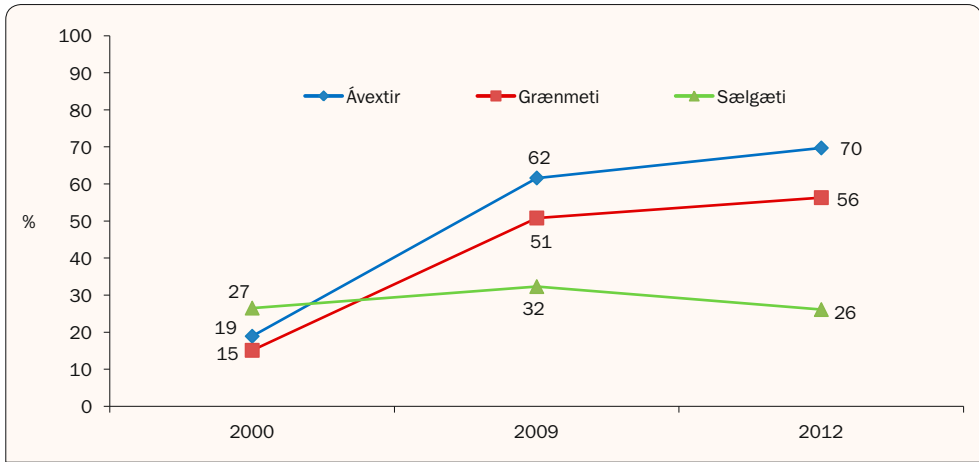
		Landsbyggð %			Höfuðborgarsvæði %		
		2006	2009	2012	2006	2009	2012
Auðvelt að pirra eða ergja	Strákar	13,2	11,4	10,2	12,9	9,6	9,9
	Stelpur	20,1	17,3	18,9	17,6	15,5	15,7
Tekið reiðiköst	Strákar	3,9	3,6	3,1	4,2	3,1	3,0
	Stelpur	5,7	4,6	5,7	4,8	5,6	5,0
Lent í rifrildi	Strákar	6,6	5,7	4,5	7,0	5,2	4,5
	Stelpur	9,3	6,2	6,3	8,3	6,2	6,8

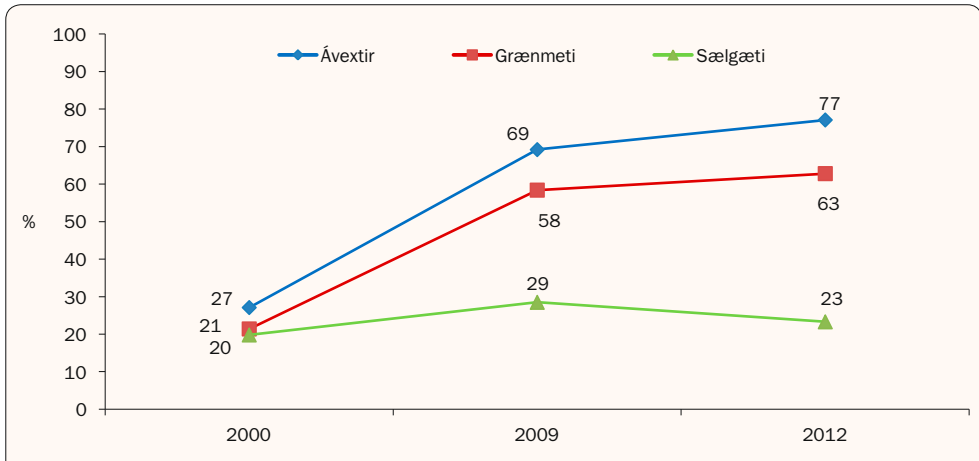
Mynd 44 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segjast hafa tekið þátt í einelti/ofbeldi einu sinni eða oftar sl. 12 mánuði.

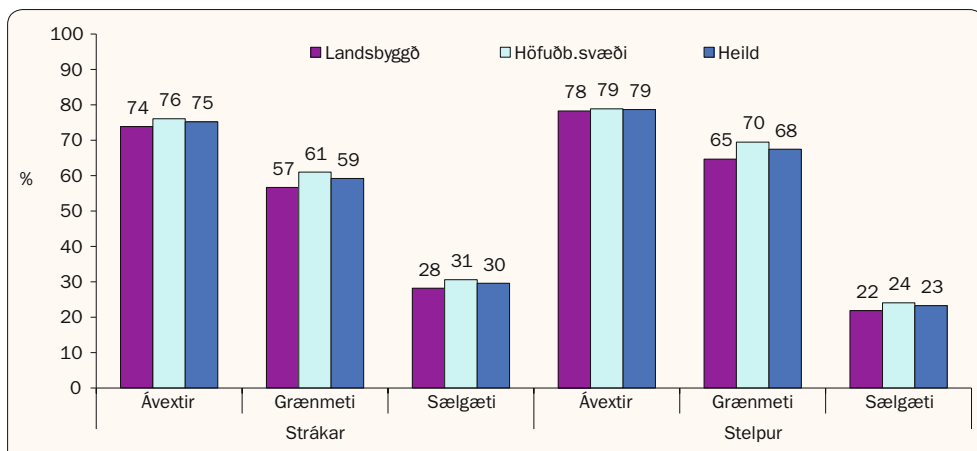
Mynd 45 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segjast hafa orðið fyrir einelti/ofbeldi einu sinni eða oftar sl. 12 mánuði.

Mynd 46 Hlutfall **stráka** í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem neyta tiltekinnar fæðu daglega eða oft á dag.

Mynd 47 Hlutfall **stelpna** í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem neyta tiltekinnar fæðu daglega eða oft á dag.

Mynd 48 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk árið 2012 sem neyta tilekinnar fæðu daglega eða oft á dag.

Nám og skóli

Skólinn er vinnustaður barna og unglinga og þar verja þau drjúgum tíma á mótandi aldurs skeiði. Mikilvægt er að fylgjast grannt með áhuga barna á námi og líðan þeirra í skólanum. Margar rannsóknir hafa sýnt að samband barna og ungmenna við skólann sinn, líðan þeirra í honum og skuldbinding þeirra við nám séu mikilvægir þættir í líðan þeirra og sjálfsmynd.¹ Þessir þættir geta gefið mikilvægar vísbendingar um þörf á inngripum í anda fyrsta stigs forvarna, áður en aukinn vandi, s.s. vímuefnanotkun, gerir vart við sig.² Jafningjahópur skólafélaganna er mikilvægur hluti þess óformlega náms sem fer fram í tenglum við formlega skólagöngu. Rannsóknir hafa sýnt að ungmenni sem sækja skóla þar sem tíðni vímuefnaneyslu jafningjanna er há eru líklegri en önnur ungmenni til að nota vímuefni einnig þó þau sjálf kunni að koma úr bakgrunni þar sem vímuefnanotkun er óalgeng eða ekki til staðar³. Áhrif skólans ná því út fyrir einstaklingana sem undirstrikar mikilvægi þess að hvort tveggja sé fylgst vel með, sem og að hafa áhrif á neikvæðar breytingar í jafningjahópi ungmenna innan skóla. Skólinn er því mikilvægur vettvangur inngripa. Í þessu sambandi ber að nefna að nýjar niðurstöður úr samanburðarrannsókn þar sem gögn frá fimm evrópskum borgum voru notuð, sýnir meðal annars að líðan og viðhorf til náms og skóla hafa sterk jákvæð tengsl við líkur á afbrotahæðun⁴ sem aftur auka

líkur á brottfalli úr skóla. Í þessum hluta má sjá 24 myndir um viðhorf og hugmyndir um nám og skóla meðal þátttakenda í rannsókninni. Sjá nánar í töflum í viðauka.

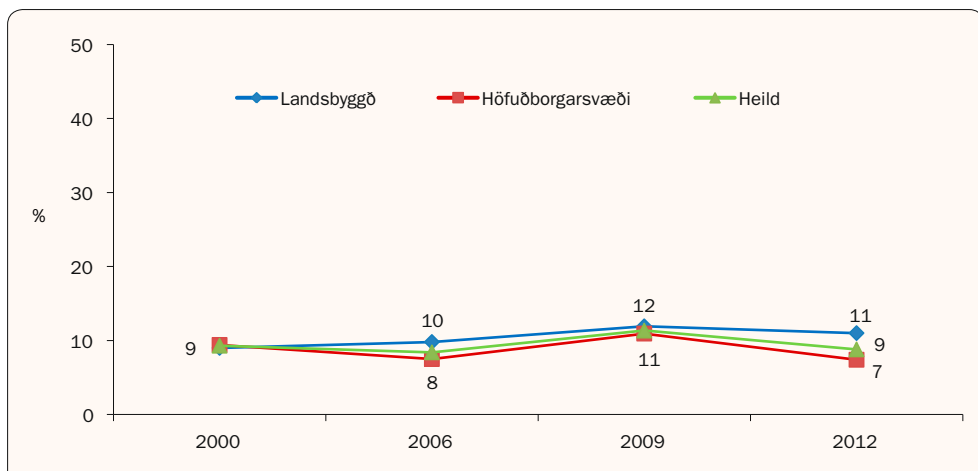
Í niðurstöðum kemur meðal annars fram að þeim sem telja námið tilgangslaust, að þeim leiðist námið, og telja sig illa búna undir kennslustundir fækkar nokkuð frá 2009 og á það við um bæði stráka og stelpur í 9. og 10. bekk. Þá kemur fram lítilsháttar fækkun í hópi bæði stráka og stelpna sem telja sig ekki leggja næga rækt við námið en fjöldi þeirra sem telur námið of létt eða of þungt stendur í stað frá 2009 fyrir utan lítilsháttar fækkun í hópi stelpna sem telja námið of þungt. Fjöldi nemenda sem telja sig oft eða alltaf líða illa í skólanum helst nokkuð óbreyttur en er engu að síður 6-7% meðal beggja kynja. Litlar breytingar eru á hlutfalli nemenda sem langar að skipta um skóla en strákum sem telja sig oft eða alltaf semja illa við kennara sína fækkar á milli ára. Að lokum má sjá að flestir nemendur hyggja á frekara nám að grunn-skólanum loknum en talsverður áherslumunur kemur fram þar á milli kynja og m.t.t. búsetu. Stelpur stefna fremur á bóknám en strákar og töluvert fleiri sem búa á landsbyggðinni segjast ætla í iðn- eða verknám en meðal íbúa á höfuðborgarsvæðinu. Þá má sjá að um 80% nemenda í 9. og 10. bekk telja frekar eða mjög líklegt að þau sækji nám á háskólastigi í framtíðinni.

1 Álfgeir Logi Kristjánsson o.fl. 2005, 2006; Coleman, 1988; Hirchi, 1969.

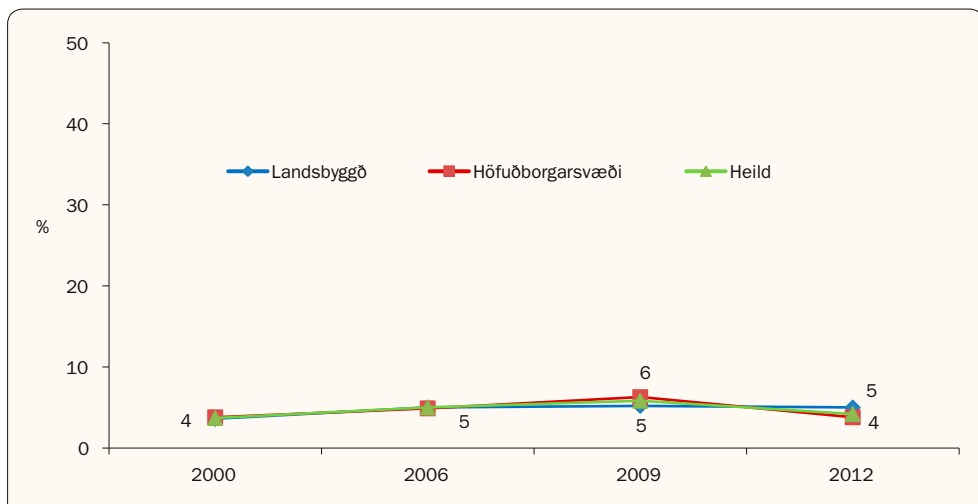
2 Sigfusdóttir, o.fl. 2009; Kristjánsson og Sigfusdóttir 2009.

3 Kristjánsson o.fl. óbirt handrit.

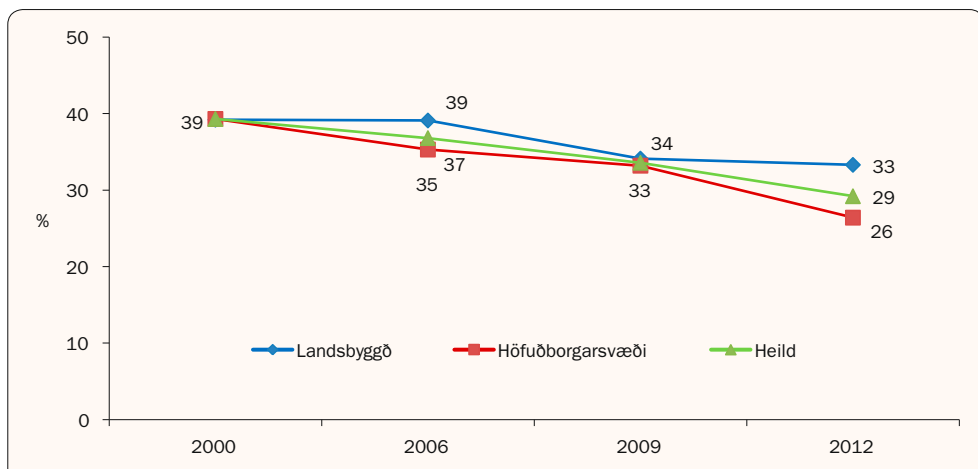
4 Sigfusdóttir o.fl. 2012.

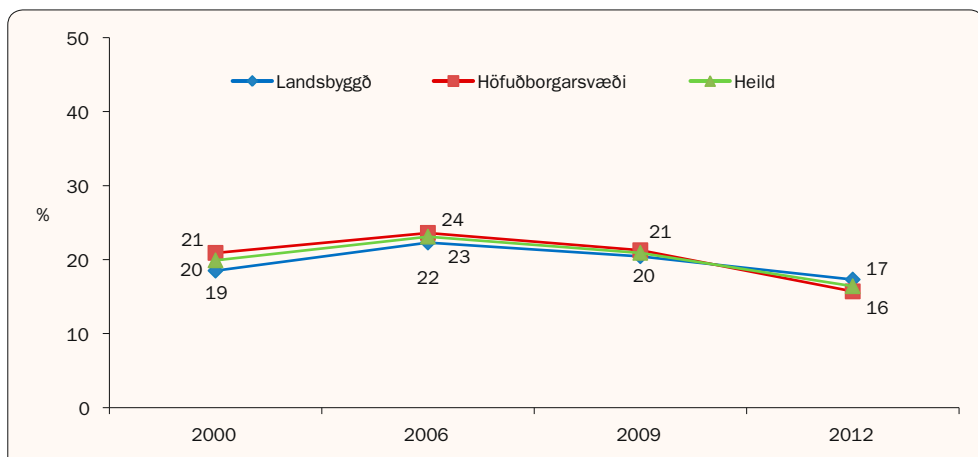
Mynd 49 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim finnist námið tilgangslaust.

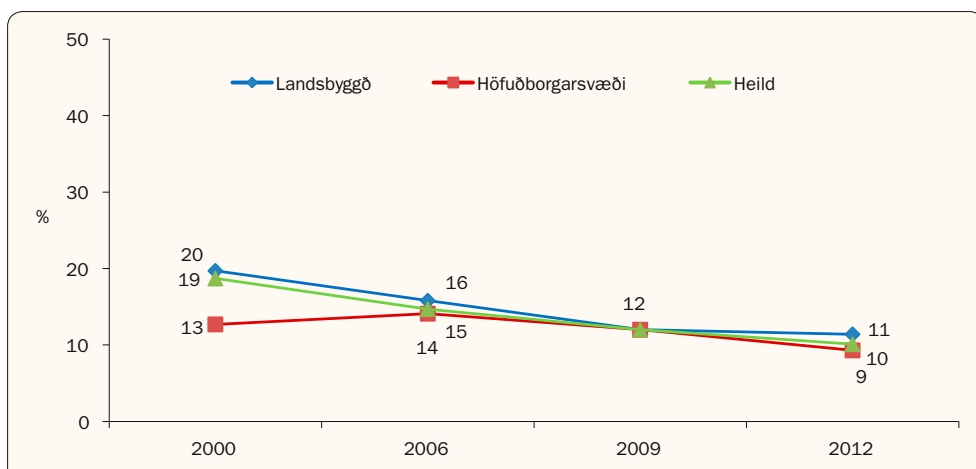
Mynd 50 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim finnist námið tilgangslaust.

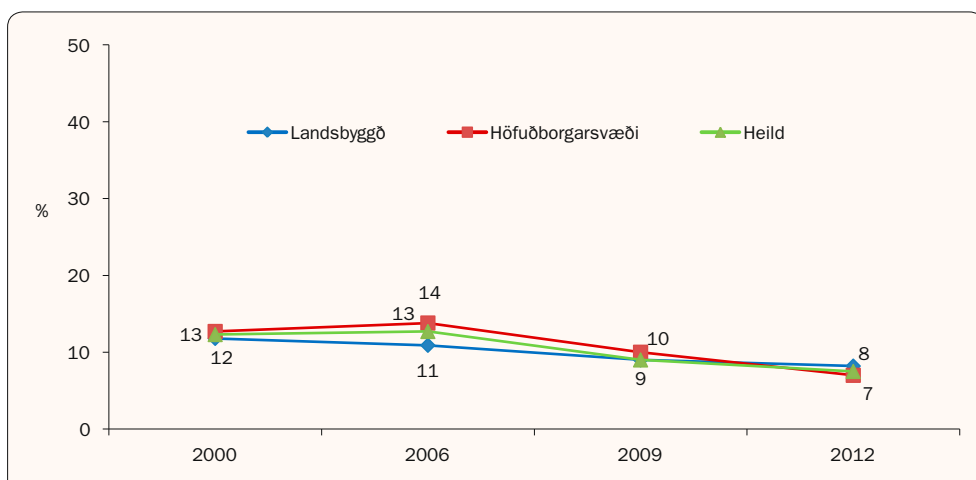
Mynd 51 Hlutfall **stráka** í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim leiðist námið.

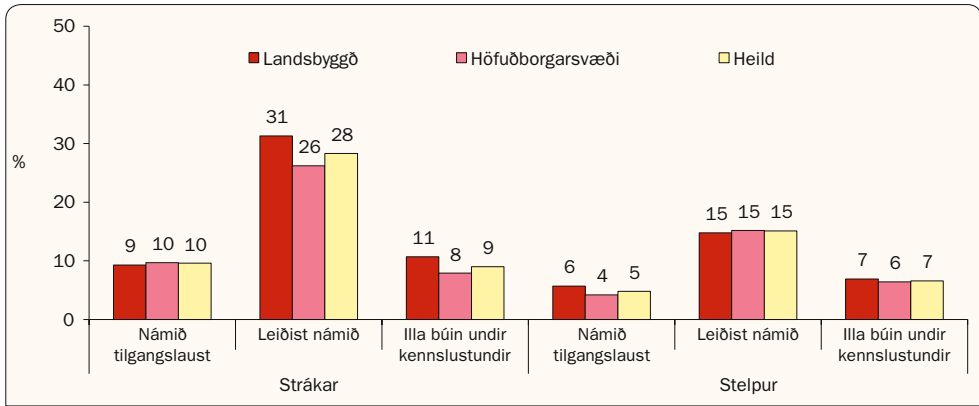
Mynd 52 Hlutfall **stelpna** í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim leiðist námið.

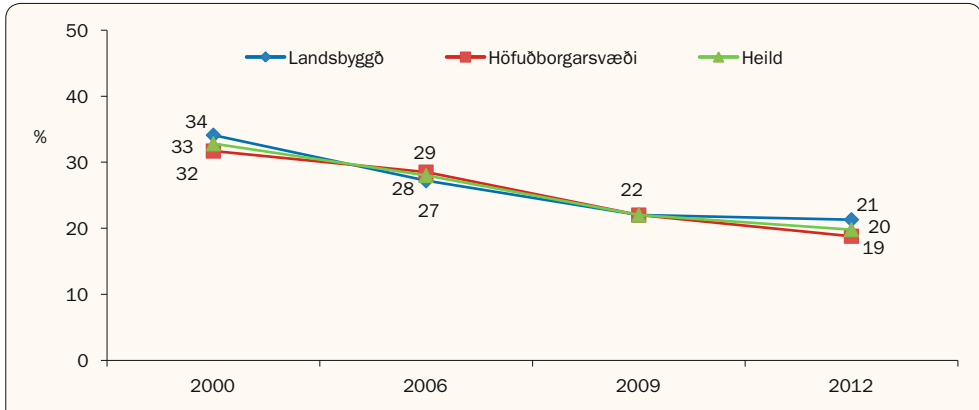
Mynd 53 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeir séu illa búnir undir kennslustundir.

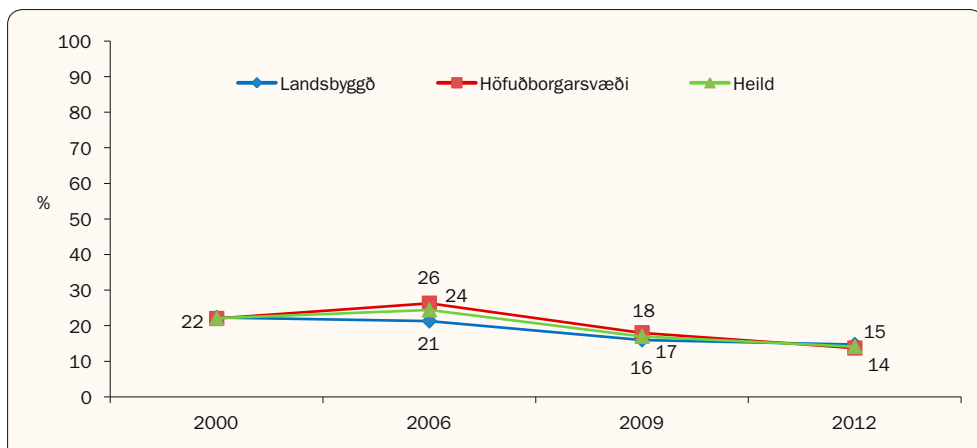
Mynd 54 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þær séu illa búnar undir kennslustundir.

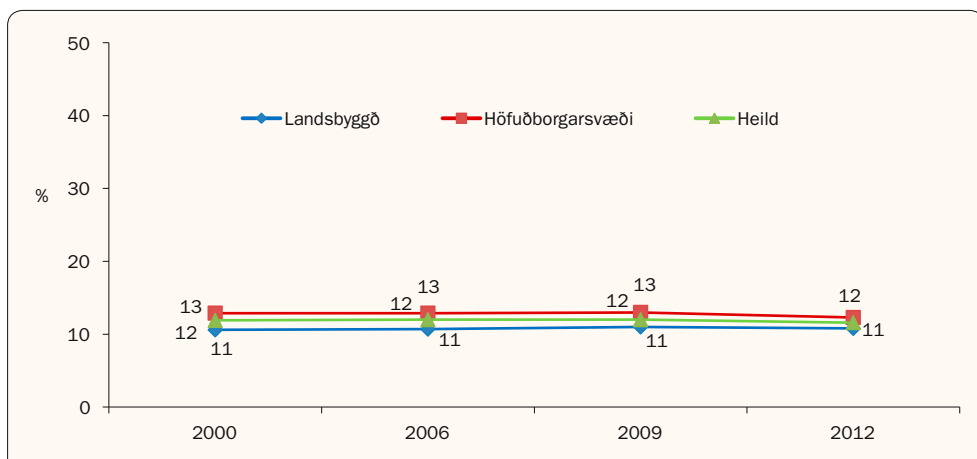
Mynd 55 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk árið 2012 sem segja það oft eða alltaf eiga við um sig að þeim finnist námið tilgangslaust, leiðist námið, og/eða að séu illa búin undir kennslustundir.

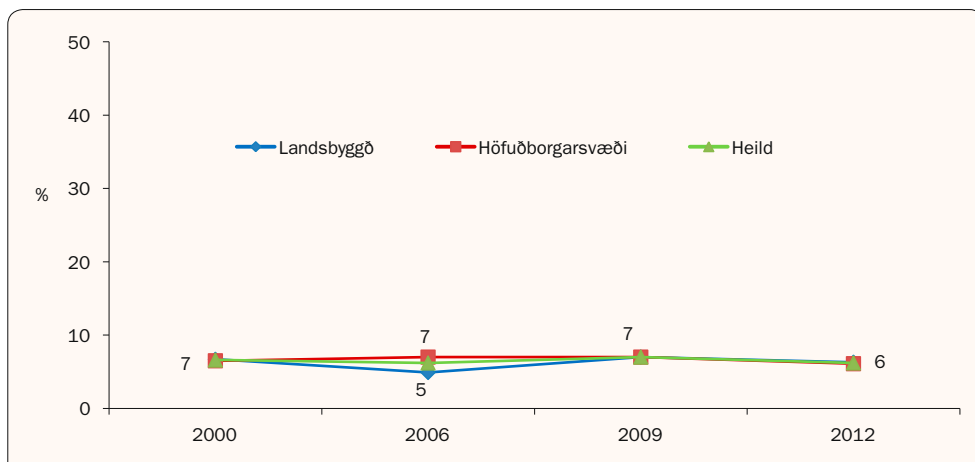
Mynd 56 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeir leggji ekki næga rækt við námið.

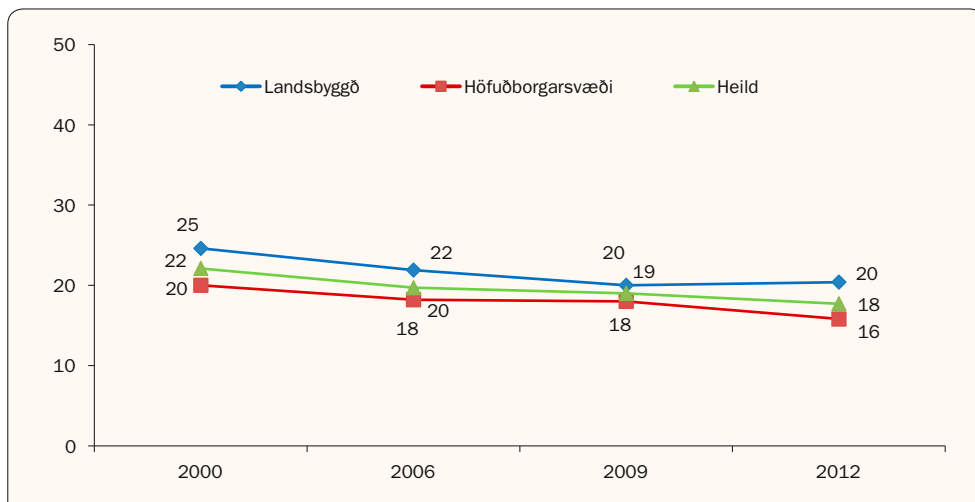
Mynd 57 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þær leggi ekki næga rækt við námið.

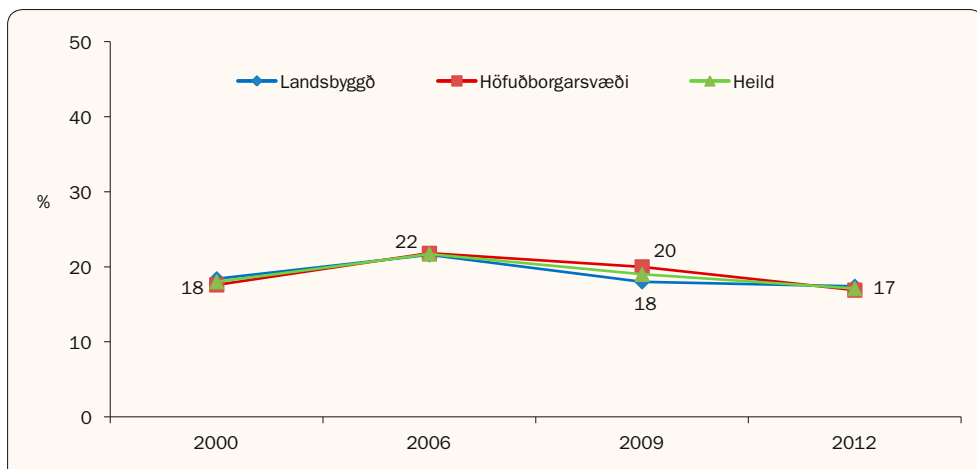
Mynd 58 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim finnst námið of létt.

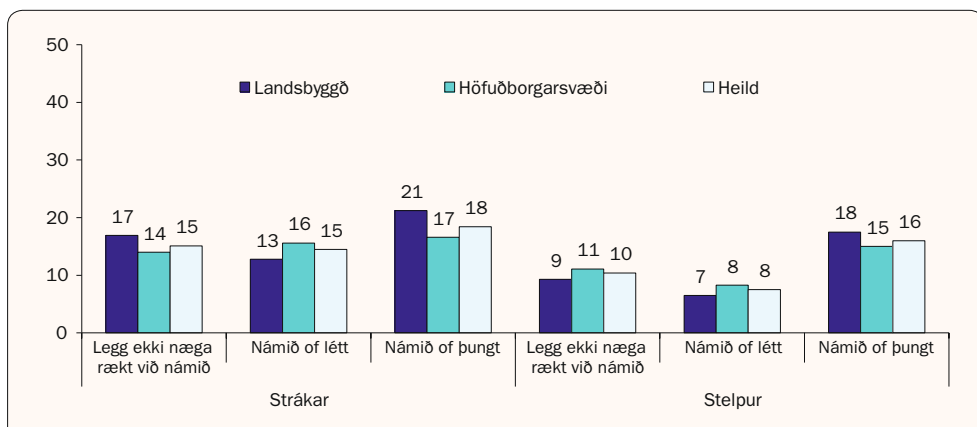
Mynd 59 Hlutfall **stelpna** í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim finnist námið of létt.

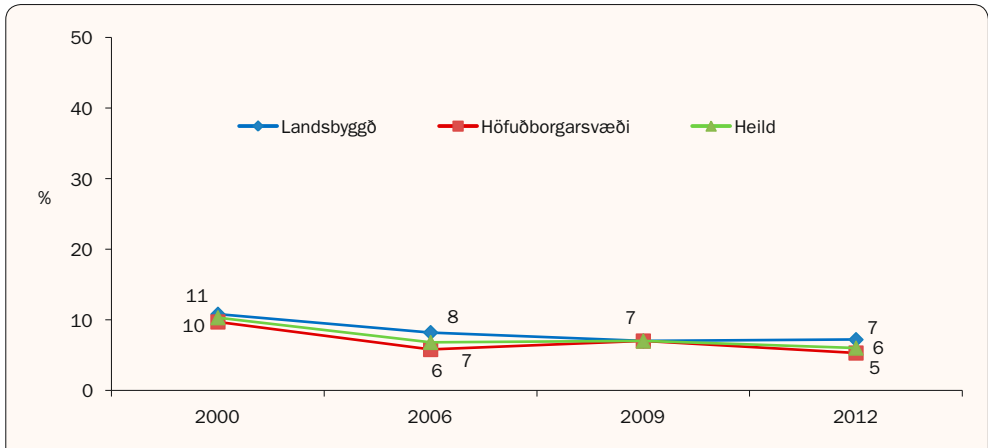
Mynd 60 Hlutfall **stráka** í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að námið sé of þungt.

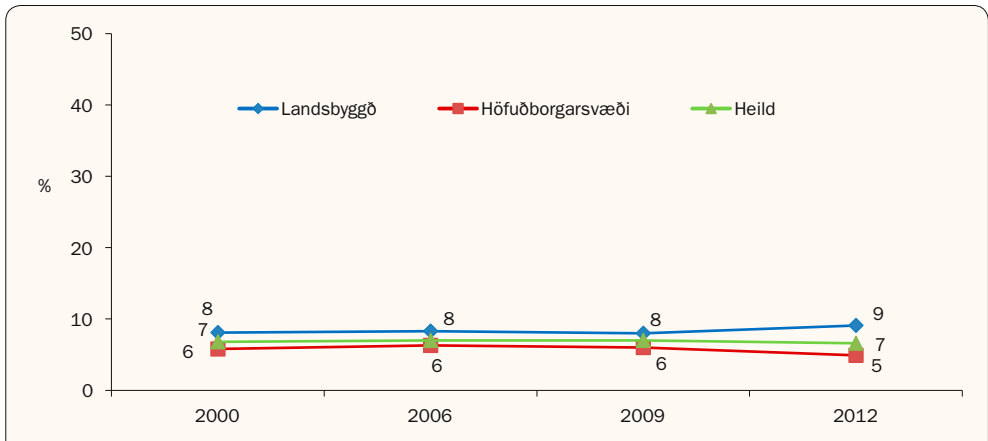
Mynd 61 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að námið sé of þungt.

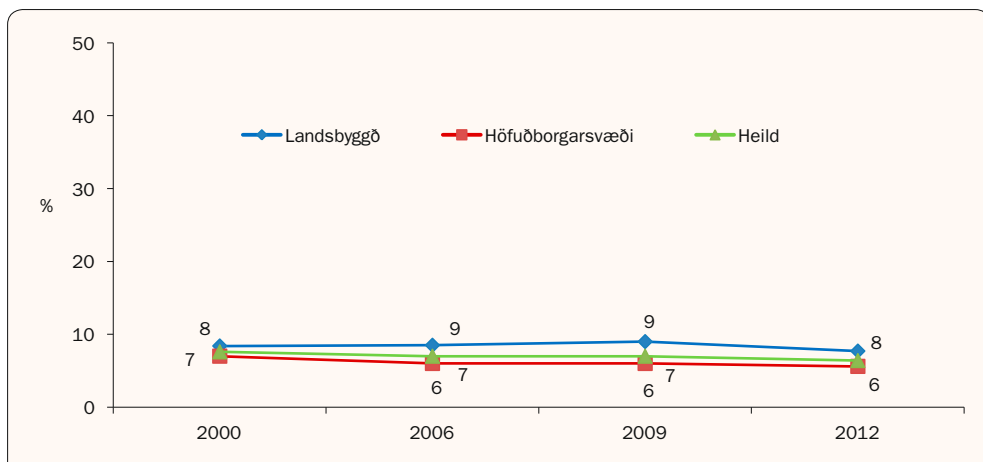
Mynd 62 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk árið 2012 sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þau leggji ekki næga rækt við námið, að námið sé of létt, og/eða að námið sé of þungt.

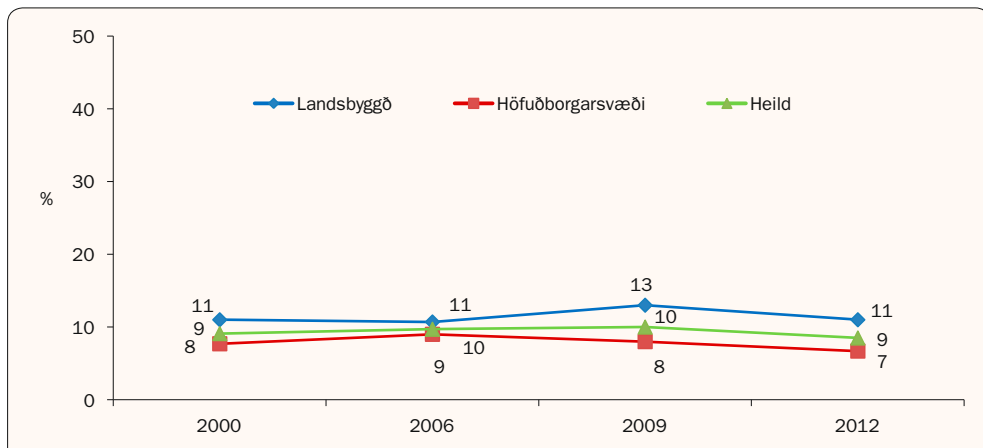
Mynd 63 Hlutfall **stráka** í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim líði illa í skólanum.

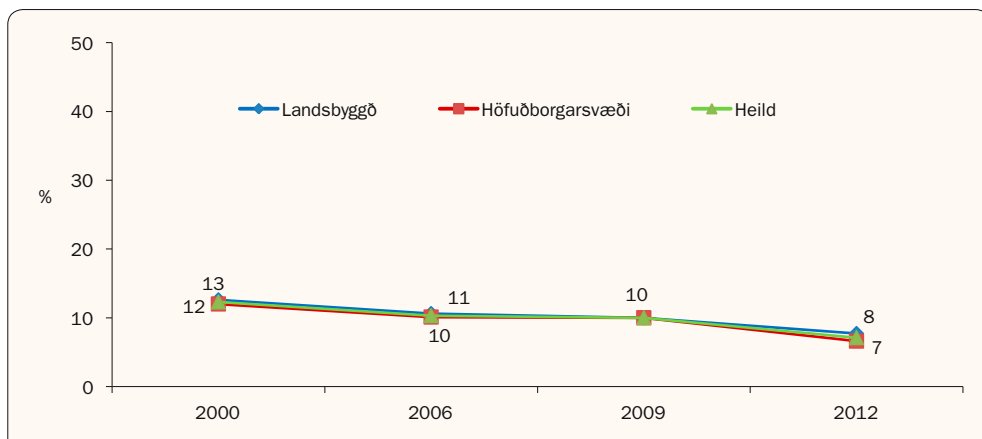
Mynd 64 Hlutfall **stelpna** í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim líði illa í skólanum.

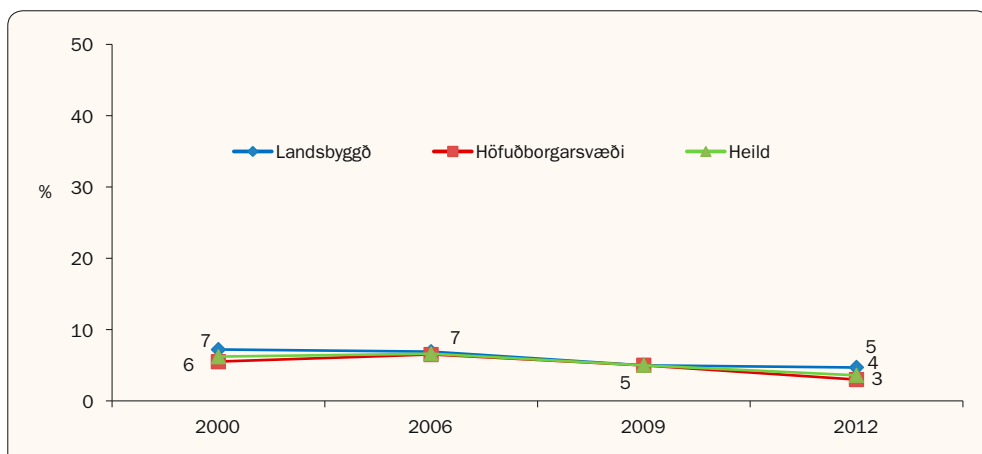
Mynd 65 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þá langí til að skipta um skóla.

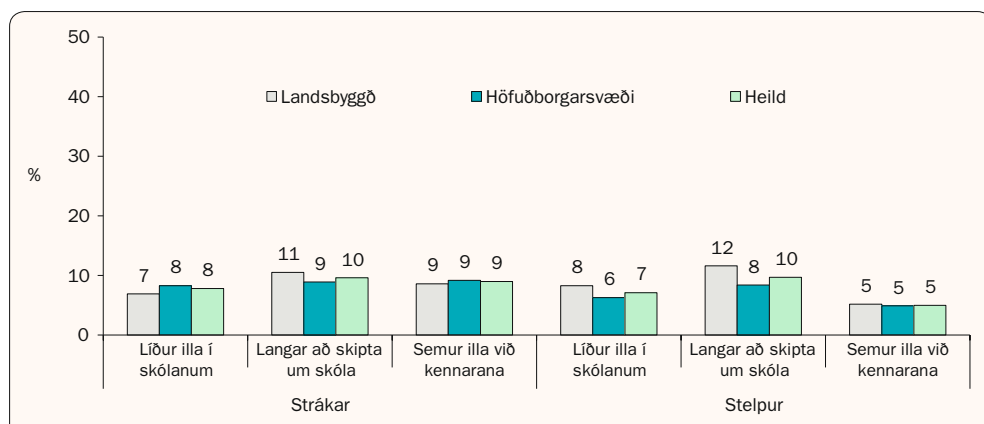
Mynd 66 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þær langí til að skipta um skóla.

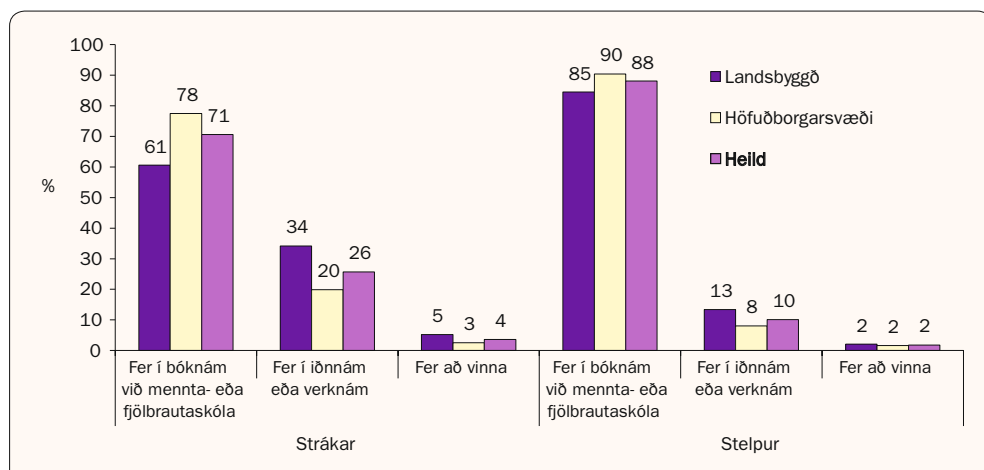
Mynd 67 Hlutfall **stráka** í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim semji illa við kennarana.

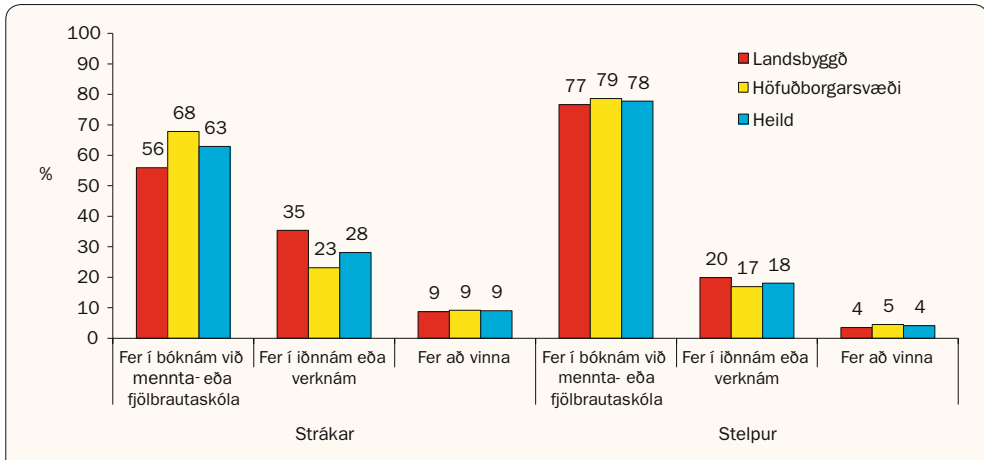
Mynd 68 Hlutfall **stelpna** í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim semji illa við kennarana.

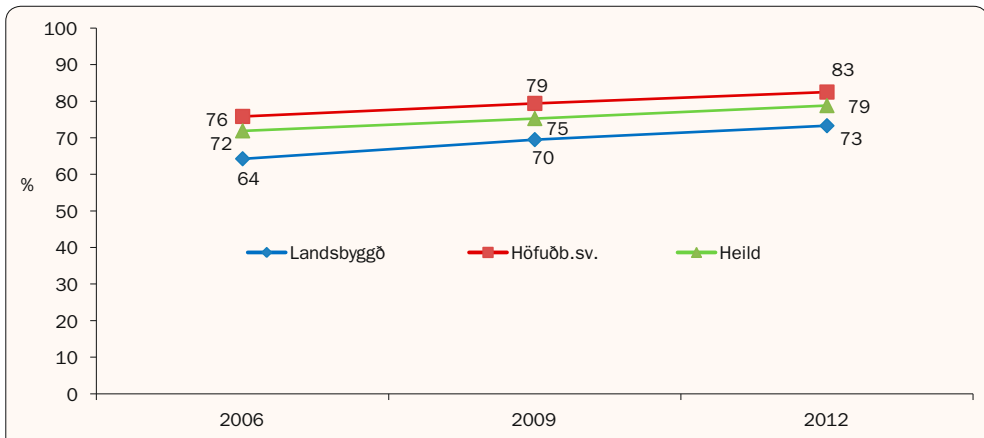
Mynd 69 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk árið 2012 sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim líði illa í skólanum, langi til að skipta um skóla og/eða semji illa við kennarana.

Mynd 70 Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árið 2012 sem telja líklegt að þau fari í frekara nám eða að vinna að loknum grunnskóla.

Mynd 71 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk árið 2012 sem telja líklegt að þau fari í frekara nám eða að vinna að loknum grunnskóla.

Mynd 72 Hlutfall nemenda í 9. og 10. árin 2006 til 2012 bekk sem telja frekar eða mjög líklegt að þau sækji nám á háskólastigi í framtíðinni.

Atvinnuþátttaka og fjárhagur fjölskyldunnar

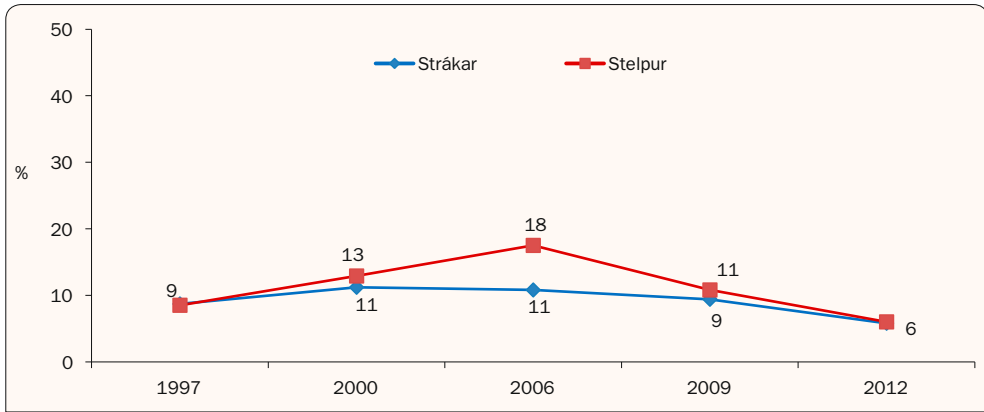
Íslendingar hafa jafnan stært sig af mikilli vinnusemi en hérlendis hefur mikil vinna jafnan talist til dyggðar. Tölur frá OECD sýna að Íslendingar eyða miklum tíma í vinnunni miðað við aðrar þjóðir¹. Íslenskar rannsóknir sem leitast við að tengja mælingar á hlutfallslegri fátækt og fjárhagslegri stöðu fjölskyldna við líkur á áhættuhegðun s.s. vímuefnaneyslu, ofbeldi og sjálfsskaða- og sjálfsvígshæðun hafa jafnan sýnt að samband er á milli þessara þátta². Ljóst er að harðnað hefur á dalnum hjá mörgum fjölskyldum síðastliðin ár. Mikilvægt er því að fylgjast grannt með þróun þessara mála svo að grípa megi til viðeigandi ráðstafana ef neikvæðar breytingar koma fram í mælingum. Í þessum hluta skýrslunnar getur að líta 7 myndir um atvinnuþátttöku ungmenna

og vísa um fjárhagsstöðu fjölskyldunnar. Sjá nánar í töflum í viðauka.

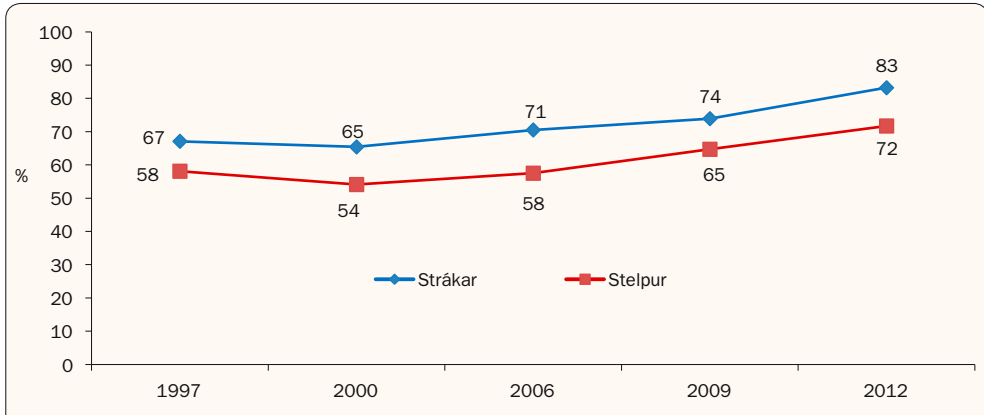
Niðurstöður sýna að hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk sem vinna 10 klukkustundir eða meira í viku hverri með námi sínu hefur fækkað mikið frá árinu 2006 þegar það var hæst. Að sama skapi fjölga þeim sem vinna ekki með námi sínu. Þá gefur að líta mælingar á fjárhag foreldra. Sýna þær almennt að hlutfallslega mjög fáir telja foreldra sína illa fjárhagslega stadda, hafi ekki efni á að reka bíl, borga brýnustu nauðsynjar og/eða fyrir þá tólmundastarfsemi sem þau vilja stunda. Þá koma svo til engar breytingar fram á þessum mælingum miðað við 2009. Að lokum má sjá að þeim fækkar heldur frá 2009 sem hafa upplifað atvinnumissi móður eða föður.

1 Sjá stats.oecd.org

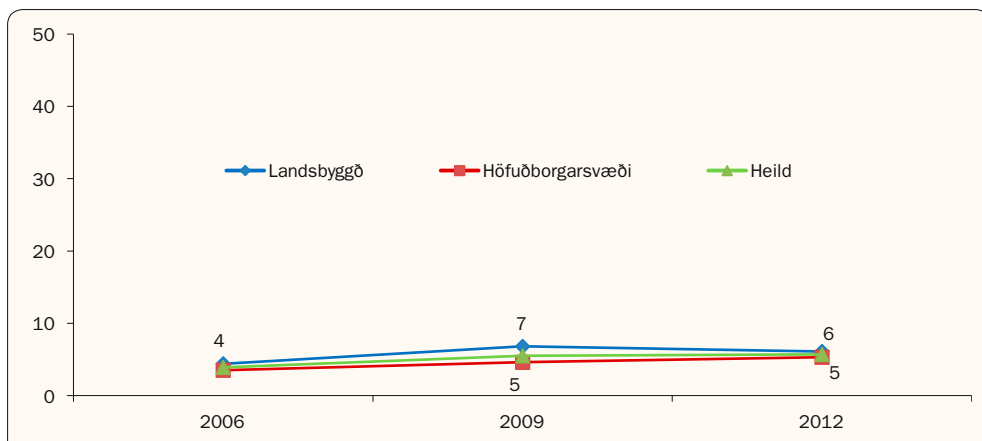
2 Bernburg o.fl. 2009a; 2009b; 2009c.

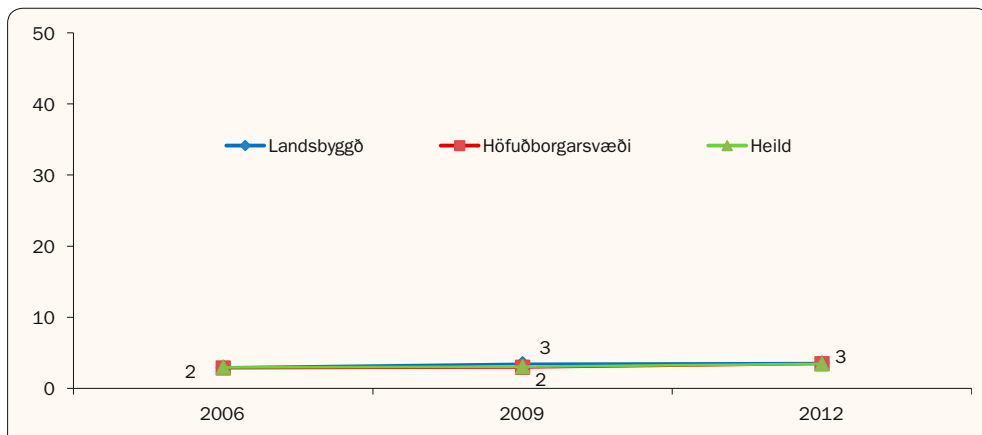
Mynd 73 Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árin 1997 til 2012 sem vinna 10 klst eða meira með náminu í hverri viku.

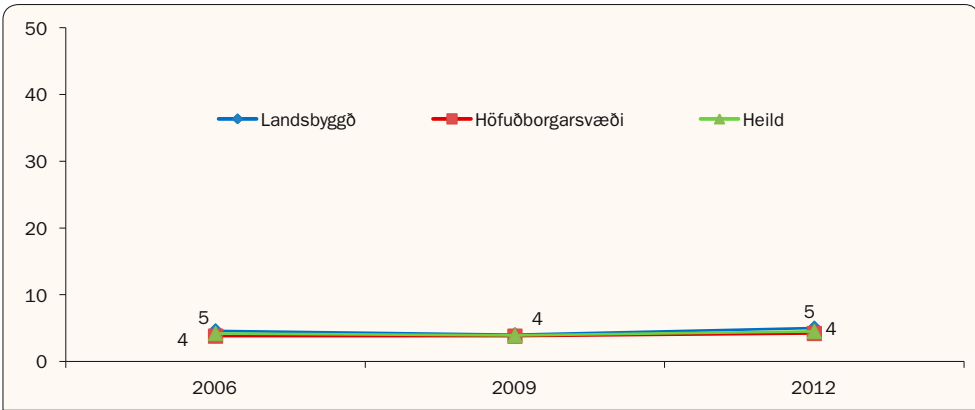
Mynd 74 Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árin 1997 til 2012 sem vinna ekki með námi sínu.

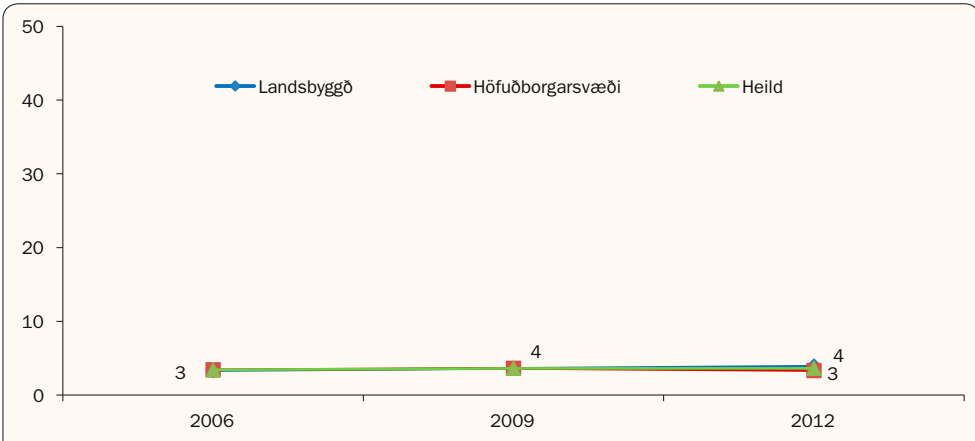
Mynd 75 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segja foreldra sína oft eða nær alltaf illa fjárhagslega stadda.

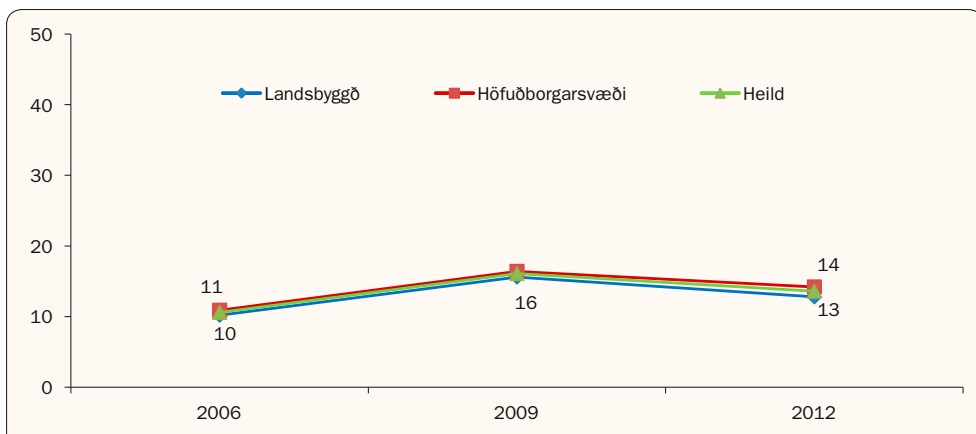
Mynd 76 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segja foreldra sína oft eða nær alltaf ekki hafa efni á að reka bíl.

Mynd 77 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segja foreldra sína oft eða nær alltaf ekki hafa hafa næga peninga til að borga brýnustu nauðsynjar.

Mynd 78 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segja foreldra sína oft eða nær alltaf ekki hafa ráð á að greiða fyrir þá tólmundastarfsemi sem þau vildu helst stunda (t.d. tónlistarnám eða íþróttir).

Mynd 79 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem hafa upplifað atvinnumissi föður eða móður.

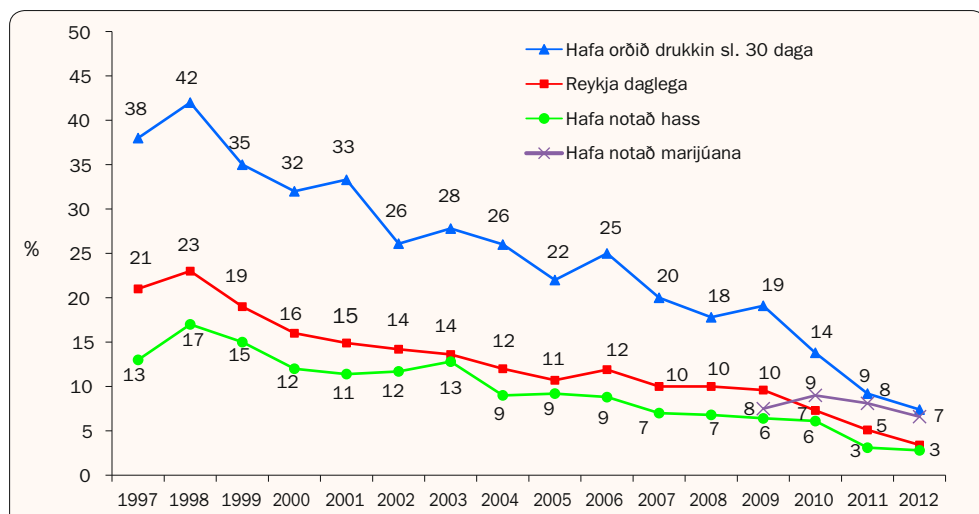
Vímuefnanotkun

Vímuefnaneysla unglínga í efstu bekkjum grunnskóla hefur minnkað mikið hér á landi frá lokum síðustu aldar¹. Er ekki síst því mikla forvarna- og heilsuefningarstarfi að þakka sem hefur verið rekið af myndarskap í flestum sveitarfélögum landsins um árabíl. Framan af breyttist tíðni vímuefnaneyslu minna meðal framhaldsskólana en niðurstöður rannsóknarinnar *Ungt fólk 2010* meðal framhaldsskólana sýnir meiri breytingu í átt til batnaðar en áður². Forvarnastarf héraendis undanfarin ár hefur verið bæði öflugt og stöðugt. Sú nálgun hefur verið farin víðast hvar að líta á vímuefnaneyslu ungmenna sem félagslegt og aðstöðubundið vandamál sem megi breyta með samræmdum aðgerðum í nærsamfélaginu³. Í úttekt á árangri sveitarfélaga í að draga úr tíðni reykinga, áfengisneyslu og neyslu kannabisefna kom fram að þau sveitarfélög sem hafa leitast við að nálgast vandann með þessum hætti hafa jafnan náð meiri árangri í að draga úr tíðni notkunar meðal unglínga en þau sveitarfélög sem beitt hafa öðrum aðferðum eða látið almennar duga⁴. Í þessari skýrslu gefur að líta stutt yfirlit um tíðni vímuefnaneyslu unglínga í efstu bekkjum grunnskóla hér á landi árið 2012 en þess ber

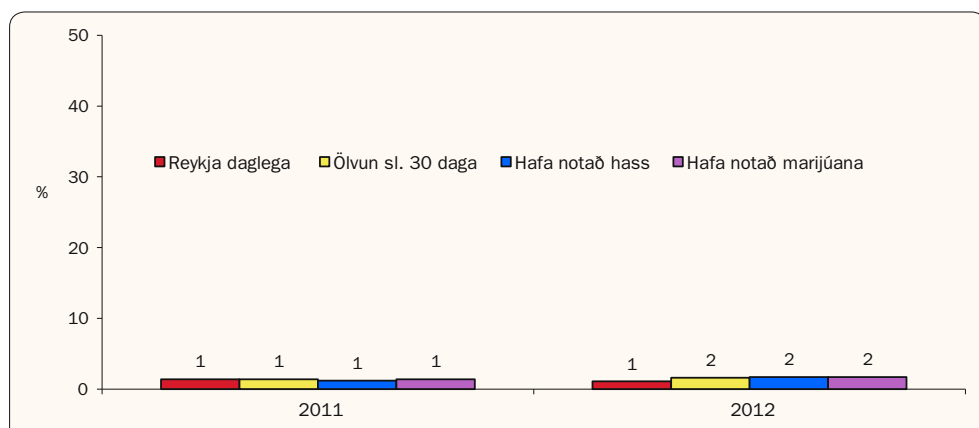
að geta að önnur og mun ítarlegri skýrsla um vímuefnaneyslu í þessum aldurshópi verður birt af Rannsóknum og greiningu í kjölfar hennar. Niðurstöður þessa hluta eru settar fram á 9 myndum.

Niðurstöður sýna áframhaldandi hlutfallslega fækkun á fjölda nemenda í 10. bekk sem reykja sígarettur daglega og/eða hafa orðið ölvuð sl. 30 daga. Neysla kannabisefna stendur að mestu í stað. Í því sambandi er rétt að taka fram að hlutfall þeirra sem hafa notað annað hvort hass eða maríjúana er nánast það sama og hefur notað maríjúana. Er þetta því ekki tveir aðgreindir hópar heldur einn og sami hópurinn. Þá kemur einnig fram að mjög fáir nemendur í 8. bekk reykja daglega, hafa orðið ölvuð sl. 30 daga eða notað kannabisefni einu sinni eða oftar um ævina, eða 1-2% í hverjum flokki. Myndir 81-88 sýna tíðni notkunar ýmissa efna árið 2012 fyrir ungmenni í 8., 9. og 10. bekk. Eins og sjá má þá eykst hlutfall neytenda í öllum tilfellum með hækkandi aldri. Í flestum tilfellum er neysla vart mælanleg í 8. bekk. Þetta undirstrikar áframhaldandi þörf fyrir öflugar 1. stigs forvarnir sem hafa verið unnar svo vel hér á landi.

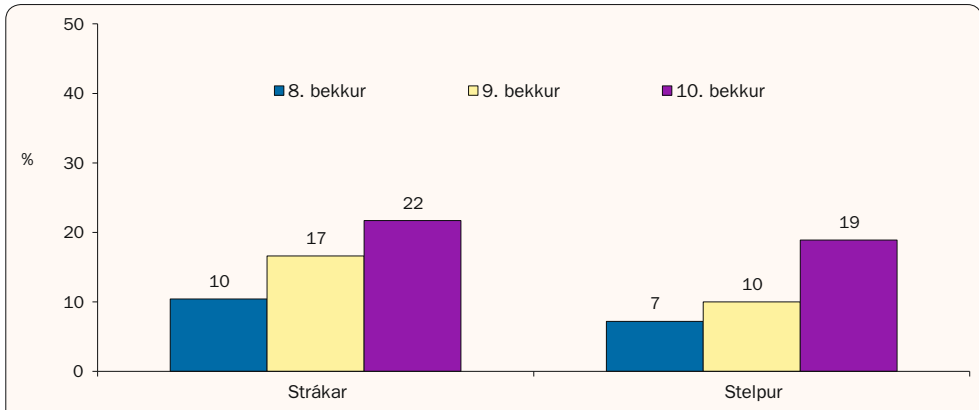
1 Sigfusdóttir o.fl. 2008; 2009. Rannsóknir & greining 2011.
 2 Rannsóknir og greining 2011.
 3 Sigfusdóttir o.fl. 2009
 4 Kristjánsson o.fl. 2010.

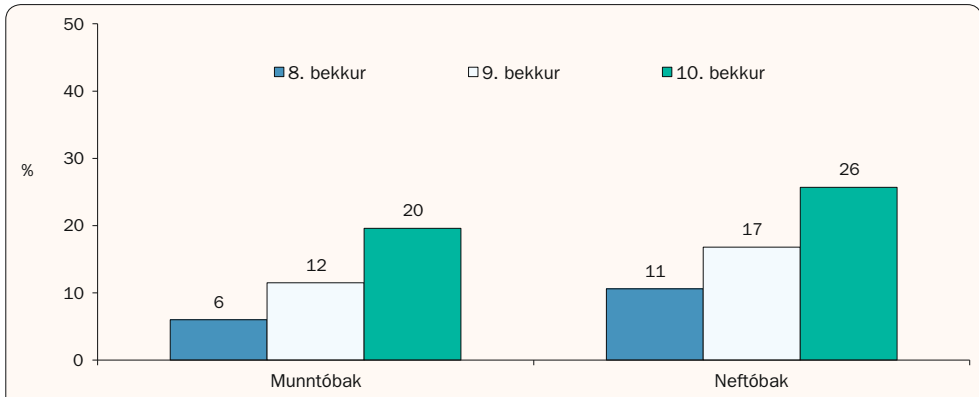
Mynd 80 Þróun vímuefnaneyslu unglinga í 10. bekk á Íslandi árin 1992 til 2012.

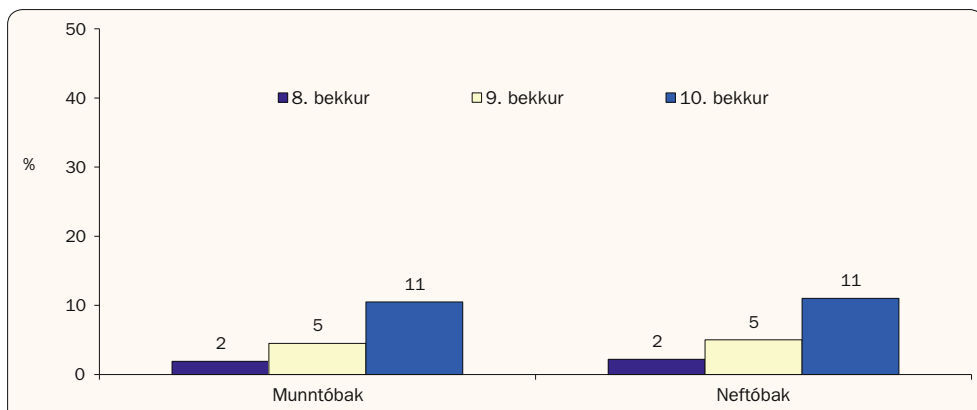
Mynd 81 Hlutfall nemenda í 8. bekk árið 2012 sem reykja daglega, hafa orðið ólvaðir sl.30 daga, eða hafa notað hass, og/eða maríjúana einu sinni eða oftar um ævina.

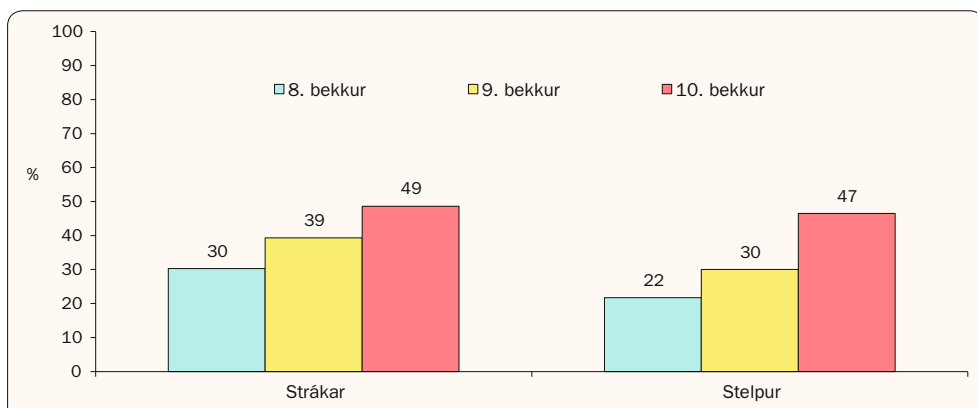
Mynd 82 Hlutfall stráka og stelpna í 8., 9. og 10. bekk árið 2012 sem hafa reykt sígarettu(r) einu sinni eða oftar um ævina.

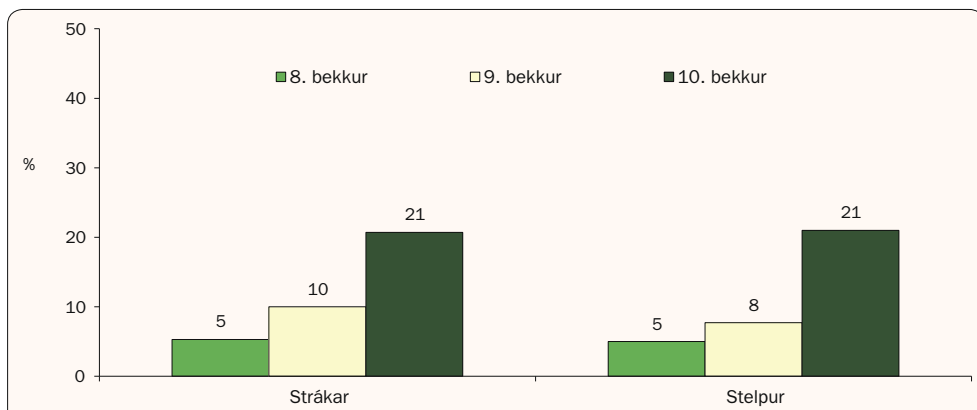
Mynd 83 Hlutfall stráka í 8., 9. og 10. bekk árið 2012 sem hafa notað munntóbak og/eða neftóbak einu sinni eða oftar um ævina.

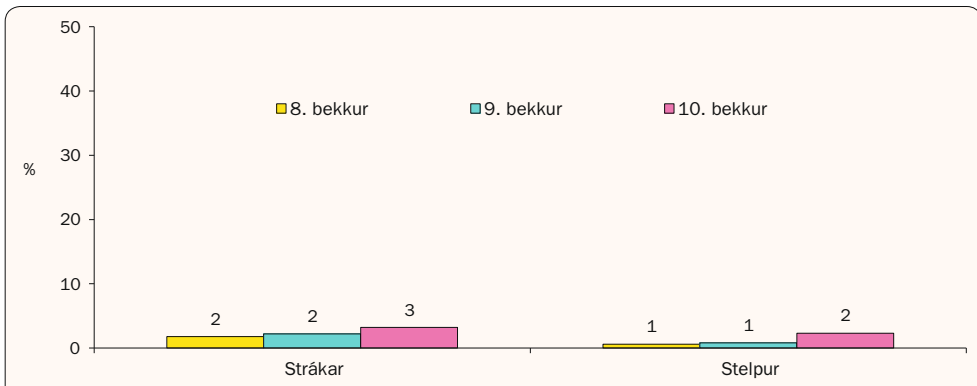
Mynd 84 Hlutfall stelpna í 8., 9. og 10. bekk árið 2012 sem hafa notað munntóbak og/eða neftóbak einu sinni eða oftar um ævina.

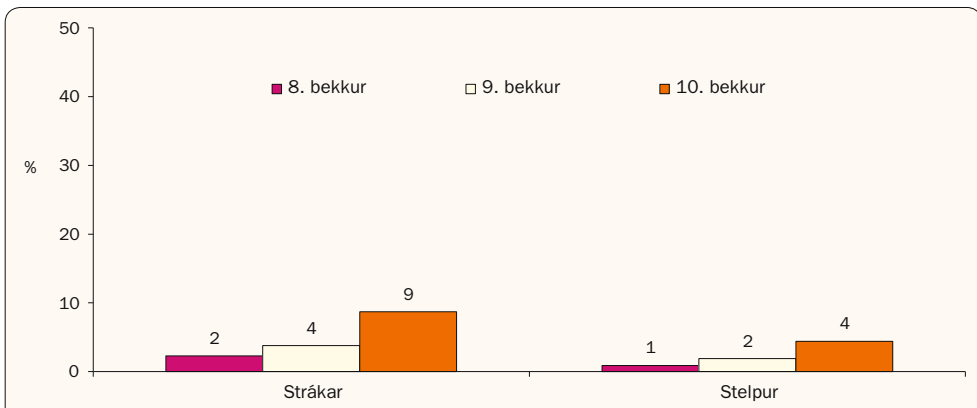
Mynd 85 Hlutfall stráka og stelpna í 8., 9. og 10. bekk árið 2012 sem hafa drukkið áfengi af einhverju tagi einu sinni eða oftar um ævina.

Mynd 86 Hlutfall stráka og stelpna í 8., 9. og 10. bekk árið 2012 sem hafa orðið drukkin einu sinni eða oftar um ævina.

Mynd 87 Hlutfall stráka og stelpna í 8., 9. og 10. bekk árið 2012 sem hafa notað hass einu sinni eða oftar um ævina.

Mynd 88 Hlutfall stráka og stelpna í 8., 9. og 10. bekk árið 2012 sem hafa notað maríjúana einu sinni eða oftar um ævina.

Heimildaskrá

- Allegrante, J.P. (2004). Unfit to Learn. *Education Week*, 24, 38-40.
- Altermatt E.R. og Pomerantz, E.M. (2005). The implications of having high-achieving versus low-achieving friends: A longitudinal analysis. *Social Development*, 14, 61-81.
- Álfgeir Logi Kristjánsson, Inga Dóra Sigfúsdóttir og Jón Sigfússon (2006). *Ung Fólk 2006. Menntun, menning, tómstundir og íþróttaiðkun ungmenna á Íslandi*. Reykjavík: Rannsóknir & greining/Mennta málaráðuneytið.
- Álfgeir Logi Kristjánsson, Silja Björk Baldursdóttir, Inga Dóra Sigfúsdóttir og Jón Sigfússon (2005). *Ungt fólk 2004: Menntun, menning, tómstundir, íþróttaiðkun og framtíðarsýn íslenskra ungmenna*. Reykjavík: Menntamálaráðuneytið.
- Bachman, J.D., Johnston, L.D. og O'Malley, P.M. (1987). *Monitoring the future*. Ann Arbor: Institute for Social Research.
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Prentice-Hall. Uppersaddle River, N.J.
- Bernburg, J.G., Þórlindsson, Þ., Sigfúsdóttir, I.D. (2009a). Relative Deprivation and Adolescent Outcomes in Iceland: A Multilevel Test. *Social Forces*, 87, 1223-1250.
- Bernburg, J. G., Þórlindsson, Þ., Sigfúsdóttir, I.D. (2009b). The neighborhood effects of disrupted family processes on adolescent substance use. *Social Science & Medicine*, 69, 129-137.
- Bernburg, J. G., Þórlindsson, Þ. og Sigfúsdóttir, I. D. (2009c). The spreading of suicidal behavior: The contextual effect of community household poverty on adolescent suicidal behavior and the mediating role of suicide suggestion. *Social Science & Medicine*, 68, 380-389.
- Bjarnason, Þ., Þórlindsson, Þ., Sigfúsdóttir, I. D. og Welch, M.R. (2005). Familial and Religious Influences on Adolescent Alcohol Use: A Multi-Level Study of Students and School Communities. *Social Forces*, 84, 375-390.
- Bowker A., Bukowski W.M., Hymel S. og Sippola L.K. (2000). Coping with daily hassles in the peer group during early adolescence: Variations as a function of peer experience. *Journal of Research in Adolescence*, 10, 211-243.
- Carter, D.S.G., Bennetts, C. og Carter, S.M. (2003). 'We're not sheep': Illuminating the nature of the adolescent peer group in effecting lifestyle choice. *British Journal of Sociology of Education*, 24, 225-241.
- Coleman, J. (1988). Social Capital in the Creation of Human Capital. *American Journal of Sociology*, 94, 95-120.
- Eiðsdóttir, S. Þ., Kristjánsson, Á. L., Sigfúsdóttir, I. D. og Allegrante, J.P. (2008). Trends in physical activity and participation in sports clubs among Icelandic adolescents. *European Journal of Public Health*, 18, 289-293.
- Eiðsdóttir, S. Þ., Kristjánsson, Á. L., Sigfúsdóttir, I. D., Garber, C., og Allegrante, J.P. (2010). Trends in Body Mass Index among Icelandic Adolescents and Young Adults from 1992 to 2007. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 7, 2191-2207.
- Gunnlaugsson, G., Kristjánsson, A.L., Einarsdóttir, J., Sigfusdóttir, I.D. (2011). Intrafamilial conflict and emotional well-being: A population based study among Icelandic adolescents. *Child Abuse & Neglect*, 35, 372-381.
- Hirschi, T. (1969). *Causes of delinquency*. Berkley: University of California Press.
- Kristjánsson, Á.L., James, J.E., Allegrante, J.P., Sigfúsdóttir, I.D., og Helgason, Á.R. (2010). Adolescent substance use, parental monitoring, and leisure-time activities: 12-year outcomes of primary prevention in Iceland. *Preventive Medicine*, 51, 168-171.
- Kristjánsson, Á. L. og Sigfúsdóttir, I. D. (2009). The Role of Parental Support, Parental Monitoring, and Time Spent With Parents in Adolescent Academic Achievement in Iceland: A Structural Model of Gender Differences. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 53, 481-496.
- Kristjánsson, A.L., Sigfusdóttir, I.D., Allegrante, J.P. (óbirt handrit). Adolescent Substance Use and Peer Use: A Multilevel Analysis.
- Kristjánsson, A.L., Sigfusdóttir, I.D., Allegrante, J.P., James, J.E. (2011). Adolescent Caffeine Consumption, Daytime Sleepiness, and Anger. *Journal of Caffeine Research*, 1, 75-82.
- Kristjánsson, Á. L., Sigfúsdóttir, I. D., Allegrante, J.P. og Helgason, Á. R. (2008). Social correlates of cigarette smoking among Icelandic adolescents: a population-based cross-sectional study. *BMC Public Health*, 8, 86.
- O'Byrne, K.K., Haddock, C.K., Poston, W.S.C. (2002). Parenting Style and Adolescent Smoking. *Journal of Adolescent Health*, 30, 418-425.
- Osgood, D.W., Anderson, A.L. (2004). Unstructured Socializing and Rates of Delinquency. *Criminology*, 42, 519-549.
- Osgood, D.W., Wilson, J.K., O'Malley, P.M., Bachman, J.G. og Johnston, L.D. (1996). Routine activities and individual deviant behavior. *American Sociological Review*, 50, 231-243.

- Paretti-Wetel, P. og Lorente, F.O. (2004). Cannabis use, sport practice and other leisure activities at the end of adolescence. *Drug and Alcohol Dependence*, 73, 251-257.
- Rannsóknir & greining (2011). *Vímuefnanotkun framhaldsskólanema á Íslandi. Rannsókn meðal framhaldsskólanema á Íslandi árið 2010*. Reykjavík: Rannsóknir & greining ehf./Mennta- og menningarmálaráðuneytið
- Sheldon, S.B., Epstein, J.L. (2005). Involvement Counts: Family and Community Partnerships and Mathematics Achievement. *The Journal of Educational Research*, 98, 196-206.
- Sigfusdóttir, I.D., Asgeirsdóttir, B.B., Sigurdsson, J.F., Gudjaonsson, G.H. (2008). Trends in depressive symptoms, anxiety symptoms and visits to healthcare specialists: A national study among Icelandic adolescents. *Scandinavian Journal of Public Health*, 36, 361-368.
- Sigfusdóttir, I.D., Farkas, G., og Silver, E. (2004). The role of depressed mood and anger in the relationship between family conflict and delinquent behavior. *Journal of Youth and Adolescence*, 33, 509-522.
- Sigfusdóttir, I.D., Kristjánsson, A.L., Agnew, R. (2012). A comparative analysis of general strain theory. *Journal of Criminal Justice*, 40, 117-127.
- Sigfusdóttir, I.D., Kristjánsson, A.L., Allegrante, J.P. (2007). Health Behavior and Academic Achievement in Icelandic School Children. *Health Education Research*, 22, 70-80.
- Sigfusdóttir, I.D., Kristjánsson, A.L., Þórlindsson, Þ., Allegrante, J.P. (2008). Trends in prevalence of substance use among Icelandic adolescents, 1995–2006. *Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy*, 3, 12.
- Sigfusdóttir, I. D., Þórlindsson, Þ., Kristjánsson, Á. L., Roe, K., Allegrante, J.P. (2009). Substance Use Prevention for Adolescents: The Icelandic Model. *Health Promotion International*, 24, 16-25.
- Sutherland, E.H. og Cressey, D.R. (1978). *Criminology*. 10. útg. New York: Lippincott.
- Trudeau, F., og Shepard, R.J. (2008). Physical education, school physical activity, school sports and academic performance. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 5, 10.
- Vilhjálmsson, R. og Þórlindsson, Þ. (1992). The integrative and physiological effects of sports participation: A study of adolescence. *The Sociological Quarterly*, 33, 637-647.
- Þórisdóttir, I.E., Kristjánsson, A.L., Sigfusdóttir, I.D., Allegrante, J.P. (2012). The Landscape of Overweight and Obesity in Icelandic Adolescents: Geographic Variation in Body-Mass Index Between 2000 and 2009. *Journal of Community Health*, 37, 234-241.
- Þórlindsson, Þ. og Bernburg, J. G.. (2006). Peer groups and substance use: Examining the direct and interactive effect of leisure activity. *Adolescence*, 41, 321-339.
- Þórólfur Þórlindsson, Inga Dóra Sigfusdóttir, Jón Gunnar Bernburg og Viðar Halldórsson. (1998). *Vímuefnaneysla ungs fólks: Umhverfi og aðstæður*. Reykjavík: Rannsóknarstofnun uppeldis- og menntamála.
- Þórólfur Þórlindsson, Þorlákur Karlsson og Inga Dóra Sigfusdóttir. (1994). *Um gildi íþróttar fyrir íslensk ungmenni*. Reykjavík: Rannsóknarstofnun uppeldis- og menntamála.
- Warr, M. (1993). Age, peers and delinquency. *Criminology*, 31, 17-40.

VIÐAUKI

Kynjaskipting

Tafla 9. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

1997		2000		2003		2006		2009		2012	
Strákar	Stelpur	Strákar	Strákar	Stelpur	Stelpur	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur
51,7	48,3	48,6	51,7	48,3	51,4	49,9	50,1	49,2	50,8	49,9	50,1

Tafla 10. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk skipt eftir bekk. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	1997		2000		2003		2006		2009		2012	
	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur	Strákar	Stelpur
9. bekkur	51,9	48,1	48,4	51,6	48,4	51,6	50,1	49,9	49,2	48,4	50,1	49,9
10. bekkur	51,4	48,6	48,8	51,5	48,5	51,2	49,6	50,4	50,8	51,6	49,8	50,2

Tengsl við foreldra og fjölskyldu

Tafla 11. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hve erfitt eða auðvelt þau telja að fá umhyggju og hlýju frá foreldrum sínum. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	1997			2000			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Mjög erfitt	1,4	1,3	1,3	2,0	1,2	1,6	1,5	0,9	1,2	1,9	1,0	1,4	1,2	0,8	1,0
Frekar erfitt	5,9	5,2	5,6	7,8	6,4	7,1	4,0	4,3	4,2	4,1	3,5	3,8	3,1	3,7	3,4
Frekar auðvelt	35,3	23,1	29,4	43,0	26,2	34,3	30,1	22,0	26,1	25,8	18,3	22,0	24,3	16,0	20,1
Mjög auðvelt	57,4	70,4	63,7	47,2	66,2	56,9	64,3	72,7	68,5	68,2	77,2	72,8	71,3	79,5	75,5

Tafla 12. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hve erfitt eða auðvelt þau telja að fá foreldra sína í samræður um persónuleg málefni. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	1997			2000			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Mjög erfitt	5,3	5,2	5,3	6,3	5,5	5,9	4,1	4,7	4,4	4,6	4,2	4,4	3,9	3,6	3,7
Frekar erfitt	14,5	14,0	14,3	18,7	16,1	17,3	13,5	12,6	13,1	10,5	11,5	11,0	10,6	9,8	10,2
Frekar auðvelt	37,3	31,5	34,5	42,9	35,1	38,9	38,3	33,5	35,9	33,7	28,5	31,1	32,4	28,4	30,4
Mjög auðvelt	42,8	49,3	46,0	32,2	43,3	37,9	44,1	49,2	46,7	51,2	55,8	53,5	53,1	58,2	55,7

Tafla 13. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hve erfitt eða auðvelt þau telja að fá ráðleggingar varðandi námið hjá foreldrum sínum. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	1997			2000			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Mjög erfitt	2,7	2,6	2,7	3,5	3,2	3,3	2,8	3,0	2,9	3,2	3,7	3,5	2,3	2,5	2,4
Frekar erfitt	9,0	11,6	10,3	9,2	10,2	9,7	8,1	10,4	9,3	7,0	8,2	7,6	7,4	7,1	7,2
Frekar auðvelt	30,0	26,1	28,1	33,3	27,8	30,4	28,7	27,8	28,2	25,0	22,3	23,6	26,8	23,8	25,3
Mjög auðvelt	58,4	59,6	59,0	54,1	58,8	56,5	60,5	58,8	59,6	64,8	65,7	65,3	63,6	66,6	65,1

Tafla 14. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hvort þau telji eiga vel eða illa við sig að foreldrar þeirra setji ákveðnar reglur um hvað þau megi gera heima. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	1997			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Á mjög vel við um mig	14,8	14,1	14,4	22,7	20,2	21,4	22,9	21,3	22,1	16,6	16,4	16,5
Á frekar vel við um mig	41,0	36,3	38,8	40,5	38,3	39,4	37,1	38,2	37,7	41,0	39,2	40,1
Á frekar illa við um mig	31,7	33,5	32,6	27,2	30,9	29,1	29,2	30,1	29,7	29,2	30,2	29,7
Á mjög illa við um mig	12,5	16,0	14,2	9,6	10,5	10,1	10,8	10,4	10,6	13,3	14,1	13,7

Tafla 15. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hvort þau telji eiga vel eða illa við sig að foreldrar þeirra setji ákveðnar reglur um hvað þau megi gera utan heimilisins. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	1997			2000			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Á mjög vel við um mig	8,5	13,1	10,7	15,4	19,9	17,7	16,5	19,5	18,0	17,8	21,9	19,9	10,8	17,1	14,0
Á frekar vel við um mig	32,2	33,4	32,8	33,4	35,4	34,4	34,6	39,7	37,2	34,9	39,1	37,0	36,4	38,4	37,4
Á frekar illa við um mig	37,3	36,6	36,9	31,9	29,5	30,6	33,4	29,8	31,6	33,3	30,2	31,7	35,1	31,8	33,4
Á mjög illa við um mig	22,0	17,0	19,6	19,4	15,2	17,3	15,5	11,0	13,3	14,0	8,8	11,3	17,7	12,8	15,2

Tafla 16. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hvort þau telji eiga vel eða illa við sig að foreldrar þeirra setji ákveðnar reglur um hvenær þau eiga að vera komin heim á kvöldin. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	1997			2000			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Á mjög vel við um mig	21,7	34,8	28,1	22,6	35,6	29,3	28,9	38,8	33,9	30,3	41,3	36,0	25,9	39,4	32,7
Á frekar vel við um mig	35,5	33,7	34,6	35,2	31,5	33,3	38,5	37,4	38,0	39,0	37,2	38,1	42,5	39,3	40,9
Á frekar illa við um mig	26,9	20,7	23,9	24,8	21,0	22,9	23,2	17,6	20,4	22,1	16,4	19,2	22,0	15,6	18,8
Á mjög illa við um mig	15,9	10,9	13,4	17,4	11,9	14,6	9,3	6,3	7,8	8,5	5,0	6,7	9,5	5,8	7,6

Tafla 17. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hvort þau telji eiga vel eða illa við sig að foreldrar þeirra fylgist með því með hverjum þau séu á kvöldin. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	1997			2000			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Á mjög vel við um mig	12,5	23,9	18,0	14,8	25,7	20,4	22,8	35,5	29,2	26,4	44,0	35,3	23,2	42,7	33,0
Á frekar vel við um mig	30,1	34,4	32,2	28,6	34,2	31,5	37,0	38,6	37,8	38,8	36,8	37,8	39,7	38,2	38,9
Á frekar illa við um mig	28,7	23,2	26,0	30,5	22,7	26,5	26,3	18,4	22,3	24,8	14,3	19,4	24,1	13,6	18,8
Á mjög illa við um mig	28,7	18,5	23,8	26,2	17,4	21,7	13,9	7,6	10,7	10,1	5,0	7,5	13,0	5,5	9,2

Tengsl við vini og jafningja

Tafla 18. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hve erfitt eða auðvelt þau telja að fá umhyggju og hlýju frá vinum sínum. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	1997			2000			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Mjög erfitt	9,0	1,5	5,3	14,4	1,4	7,7	7,4	1,4	4,4	7,5	1,2	4,2	5,3	0,9	3,0
Frekar erfitt	30,1	7,3	19,0	32,3	7,2	19,3	23,9	5,6	14,6	19,0	4,4	11,6	16,3	5,1	10,6
Frekar auðvelt	47,2	38,9	43,2	39,8	36,3	38,0	46,2	31,6	38,8	48,7	30,3	39,3	48,8	28,8	38,7
Mjög auðvelt	13,7	52,2	32,5	13,5	55,0	35,0	22,5	61,4	42,2	24,9	64,1	44,9	29,7	65,3	47,7

Tafla 19. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hve erfitt eða auðvelt þau telja að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	1997			2000			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Mjög erfitt	5,5	1,2	3,4	7,8	1,5	4,5	7,0	2,0	4,5	7,7	2,0	4,8	6,3	2,1	4,1
Frekar erfitt	17,0	4,8	11,0	18,9	5,4	12,0	19,5	7,4	13,4	18,3	5,6	11,8	17,9	6,5	12,2
Frekar auðvelt	42,1	23,7	33,2	39,6	22,3	30,7	41,0	24,7	32,8	42,5	23,9	33,0	40,7	25,2	32,9
Mjög auðvelt	35,3	70,3	52,5	33,7	70,8	52,8	32,5	66,0	49,4	31,5	68,4	50,3	35,2	66,2	50,8

Tafla 20. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hve erfitt eða auðvelt þau telja að fá ráðleggingar varðandi námið hjá vinum sínum. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	1997			2000			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Mjög erfitt	16,1	5,0	10,7	17,9	5,4	11,4	11,9	4,3	8,1	10,9	3,7	7,2	8,6	2,7	5,6
Frekar erfitt	31,5	21,3	26,5	30,0	20,2	24,9	25,7	18,6	22,1	24,0	15,6	19,7	20,1	12,7	16,4
Frekar auðvelt	37,5	41,9	39,6	37,0	44,4	40,8	40,0	43,1	41,5	41,0	39,7	40,3	43,4	39,0	41,2
Mjög auðvelt	15,0	31,7	21,3	15,2	30,0	22,9	22,4	34,0	28,2	24,1	41,0	32,8	27,9	45,7	36,9

Íþróttaiðkun

Tafla 21. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau taka þátt í íþróttum eða líkamsþjálfun í skólanum fyrir utan skyldutíma (leikfimitíma). Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	38,7	51,1	45,0	36,7	44,8	40,9	17,8	15,7	16,7
1 sinni í viku	12,6	13,3	13,0	12,5	13,3	12,9	7,9	7,9	7,9
2 sinnum í viku	13,8	13,2	13,5	13,3	13,6	13,5	11,9	15,1	13,5
3 sinnum í viku	11,0	7,8	9,4	10,1	9,0	9,6	13,2	16,0	14,6
4-6 sinnum í viku	13,0	9,3	11,2	15,0	11,9	13,4	27,3	28,9	28,1
Svo til daglega	10,8	5,3	8,0	12,4	7,4	9,8	22,0	16,4	19,1

Tafla 22. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda íþróttir (æfa eða keppa) með íþróttafélagi. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	43,4	53,4	48,5	41,9	47,5	44,8	36,3	43,7	40,1
1 sinni í viku	5,1	3,7	4,4	4,8	3,9	4,4	5,3	3,5	4,4
2 sinnum í viku	6,1	7,7	6,9	5,7	8,3	7,0	6,1	8,2	7,2
3 sinnum í viku	9,1	7,8	8,5	9,4	9,2	9,3	9,5	9,3	9,4
4-6 sinnum í viku	23,0	18,9	21,0	24,5	21,1	22,7	26,6	23,6	25,1
Svo til á hverjum degi	13,2	8,4	10,8	13,7	10,0	11,8	16,2	11,6	13,9

Tafla 23. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda íþróttir eða æfingar, sem eru hvorki á vegum skólans né íþróttafélaga. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	36,5	43,1	39,8	37,0	41,6	39,4	34,5	35,0	34,8
1 sinni í viku	14,3	16,8	15,6	15,3	18,7	17,0	16,3	19,8	18,1
2 sinnum í viku	15,3	16,4	15,9	14,7	16,2	15,4	16,2	16,8	16,5
3 sinnum í viku	13,7	11,4	12,5	14,1	10,6	12,3	13,6	12,3	12,9
4-6 sinnum í viku	10,5	7,9	9,2	10,9	8,0	9,4	11,1	10,3	10,7
Svo til á hverjum degi	9,7	4,4	7,0	8,0	5,0	6,5	8,2	5,8	7,0

Tafla 24. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau reyna á sig líkamlega þannig að þau mæðist verulega eða svitni. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	12,7	13,1	12,9	12,1	11,0	11,6	10,5	8,7	9,6
1 sinni í viku	7,2	12,7	10,0	8,3	13,1	10,8	7,6	8,2	7,9
2 sinnum í viku	11,0	17,6	14,3	10,5	15,2	12,9	10,0	12,8	11,4
3 sinnum í viku	16,5	18,2	17,4	16,3	17,8	17,1	14,8	18,4	16,6
4-6 sinnum í viku	28,2	26,4	27,3	28,0	28,6	28,3	30,6	34,0	32,3
Svo til á hverjum degi	24,4	12,1	18,1	24,8	14,3	19,4	26,6	18,0	22,2

Tafla 25. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íþrótt með íþróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Missti áhugann¹. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Skipti mjög miklu máli	58,8	54,1	56,4	59,4	54,7	56,9	62,3	59,3	60,7
Skipti frekar miklu máli	25,3	29,1	27,2	23,0	27,2	25,2	23,1	26,1	24,7
Skipti frekar litlu máli	10,9	10,8	10,9	11,6	11,7	11,7	8,3	8,8	8,6
Skipti mjög litlu máli	5,0	6,0	5,5	6,0	6,4	6,2	6,3	5,8	6,0

1 Í töflum 23-30 hafa þeir sem segja viðkomandi spurningar ekki eiga við sig (hafa annaðhvort ekki æft íþrótt með íþróttafélagi eða gera svo nú) verið útilokaðir í greiningunni. Töflurnar eiga því einungis við þá sem hafa æft íþrótt með íþróttafélagi og eru hættir því fyrir einhverja hluta sakir.

Tafla 26. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íþrótt með íþróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Kostnaður (of dýrt). Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Skipti mjög milu máli	21,3	14,4	17,7	23,4	17,7	20,2	22,7	20,3	21,3
Skipti frekar miklu máli	16,4	19,2	17,8	16,9	20,7	19,0	16,5	25,1	21,6
Skipti frekar litlu máli	29,0	29,0	29,0	29,9	27,8	28,8	26,3	25,1	25,6
Skipti mjög litlu máli	33,3	37,5	35,5	29,9	33,8	32,0	34,4	29,5	31,5

Tafla 27. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íþrótt með íþróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Vinir mínir hættu. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Skipti mjög miklu máli	20,9	16,5	18,6	23,2	14,5	18,4	24,0	14,6	18,7
Skipti frekar miklu máli	25,1	25,2	25,1	22,9	25,3	24,2	25,6	25,4	25,5
Skipti frekar litlu máli	29,7	31,0	30,4	29,3	31,5	30,5	22,3	27,8	25,4
Skipti mjög litlu máli	24,4	27,3	25,9	24,6	28,8	26,9	28,1	32,2	30,4

Tafla 28. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íþrótt með íþróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Tímaleysi. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Skipti mjög miklu máli	29,2	26,0	27,5	27,3	21,2	23,9	26,6	24,3	25,3
Skipti frekar miklu máli	30,1	32,9	31,6	25,7	33,1	29,8	25,8	30,4	28,5
Skipti frekar litlu máli	23,3	24,2	23,8	27,6	24,8	26,0	24,7	23,3	23,9
Skipti mjög litlu máli	17,5	16,8	17,1	19,4	20,9	20,3	22,9	22,0	22,4

Tafla 29. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íprótt með ípróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Mikil samkeppni. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Skipti mjög miklu máli	17,5	11,1	14,2	19,8	9,1	13,9	18,0	14,4	16,0
Skipti frekar miklu máli	15,3	13,6	14,4	12,5	16,4	14,7	13,2	15,6	14,5
Skipti frekar litlu máli	35,2	37,9	36,6	35,1	35,3	35,2	30,2	30,5	30,4
Skipti mjög litlu máli	32,0	37,3	34,8	32,5	39,3	36,2	38,6	39,5	39,1

Tafla 30. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íprótt með ípróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Of erfiðar æfingar. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Skipti mjög miklu máli	15,4	11,9	13,4
Skipti frekar miklu máli	13,7	16,7	15,4
Skipti frekar litlu máli	28,9	29,7	29,4
Skipti mjög litlu máli	42,0	41,7	41,8

Tafla 31. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íprótt með ípróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Vegna heimanáms. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Skipti mjög miklu máli	18,4	12,3	14,9
Skipti frekar miklu máli	14,2	19,7	17,4
Skipti frekar litlu máli	27,2	28,9	28,2
Skipti mjög litlu máli	40,1	39,1	39,5

Tafla 32. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íþrótt með íþróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Vegna samgangna (erfitt að komast á staðinn). Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Skipti mjög miklu máli	20,9	15,5	17,8
Skipti frekar miklu máli	18,5	21,5	20,2
Skipti frekar litlu máli	26,9	27,8	27,4
Skipti mjög litlu máli	33,8	35,2	34,6

Tafla 33. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda handbolta. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	71,9	83,2	77,8	71,1	81,9	76,5	76,9	86,3	81,7	82,1	90,0	86,2	78,9	88,6	83,9
Nokkrum sinnum í mánuði	15,8	9,8	12,6	16,7	10,8	13,8	11,6	5,5	8,5	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt
1-3 sinnum í viku	7,4	3,3	5,2	5,0	3,0	4,0	4,6	1,9	3,1	8,7	3,9	6,2	10,0	3,6	6,7
4 sinnum í viku eða oftar	4,9	3,7	4,3	7,2	4,3	5,8	7,1	6,3	6,7	9,2	6,0	7,6	11,1	7,7	9,4

Tafla 34. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda fótbolta. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	29,0	56,1	43,2	31,3	56,1	43,6	36,3	61,6	49,1	52,3	70,9	61,9	55,3	77,5	66,7
Nokkrum sinnum í mánuði	25,0	23,3	24,1	25,6	23,3	24,4	20,4	20,0	20,2	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt
1-3 sinnum í viku	24,6	12,7	18,4	20,9	11,4	16,2	18,8	8,2	13,5	24,8	16,0	20,2	19,1	10,1	14,5
4 sinnum í viku eða oftar	21,4	7,9	14,3	22,2	9,2	15,8	24,4	10,2	17,2	23,0	13,1	17,9	25,6	12,4	18,9

Tafla 35. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda körfubolta. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	38,6	66,1	53,0	54,0	71,2	62,5	60,4	80,8	70,8	76,6	89,7	83,3	76,8	91,1	84,2
Nokkrum sinnum í mánuði	24,6	20,7	22,6	23,9	17,2	20,6	20,4	12,8	16,6	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt
1-3 sinnum í viku	25,1	8,9	16,6	13,6	8,0	10,8	11,1	4,1	7,6	16,5	7,2	11,7	14,4	5,2	9,6
4 sinnum í viku eða oftar	11,7	4,3	7,9	8,6	3,6	6,1	8,0	2,2	5,0	6,9	3,2	5,0	8,9	3,7	6,2

Tafla 36. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda fimleika. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	94,5	88,9	91,5	95,4	89,6	92,5	95,2	91,2	93,2	95,2	91,5	93,3	95,3	89,6	92,4
Nokkrum sinnum í mánuði	3,1	6,2	4,7	3,4	6,2	4,8	3,2	3,5	3,4	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt
1-3 sinnum í viku	1,6	2,2	1,9	0,8	2,2	1,5	1,0	2,0	1,5	3,4	5,4	4,5	3,3	5,3	4,3
4 sinnum í viku eða oftar	0,9	2,8	1,9	0,4	2,0	1,2	0,5	3,2	1,9	1,4	3,1	2,3	1,4	5,1	3,3

Tafla 37. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda frjálssar íþróttir. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	84,4	82,6	83,4	87,0	85,4	86,2	88,8	90,1	89,5	91,3	92,5	91,9	91,9	93,2	92,6
Nokkrum sinnum í mánuði	8,7	11,0	9,9	8,3	9,8	9,1	6,4	5,7	6,1	E. spur	E. spur	E. spur	E. spt.	E. spt.	E. spt.
1-3 sinnum í viku	5,3	4,5	4,9	3,4	2,9	3,2	3,3	3,2	3,2	6,7	6,2	6,4	6,5	5,1	5,8
4 sinnum í viku eða oftar	1,6	1,9	1,7	1,3	1,8	1,6	1,5	1,0	1,3	2,0	1,3	1,6	1,7	1,6	1,6

Tafla 38. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda tennis, badminton, borðtennis eða veggtennis². Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	82,9	81,0	81,9	80,5	83,0	81,7	74,8	82,5	78,7	89,3	93,3	91,4	91,7	94,3	93,1
Nokkrum sinnum í mánuði	10,6	14,3	12,6	14,5	13,5	14,0	15,2	13,1	14,2	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt
1-3 sinnum í viku	5,0	3,9	4,4	4,0	2,7	3,4	7,5	3,8	5,6	9,2	6,3	7,7	6,8	5,0	6,0
4 sinnum í viku eða oftar	1,4	0,8	1,1	1,0	0,8	0,9	2,4	0,6	1,5	1,5	,4	,9	1,5	0,6	1,1

Tafla 39. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda sund. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	50,6	42,1	46,2	52,8	44,1	48,5	62,1	54,6	58,3	55,4	55,1	55,2	61,9	62,2	62,1
Nokkrum sinnum í mánuði	23,3	29,5	26,6	23,2	30,0	26,6	16,8	22,3	19,6	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt
1-3 sinnum í viku	23,6	24,8	24,2	21,4	22,4	21,8	18,8	20,4	19,6	42,3	42,2	42,3	36,0	34,9	35,5
4 sinnum í viku eða oftar	2,5	3,5	3,1	2,6	3,6	3,1	2,2	2,8	2,5	2,4	2,7	2,5	2,1	2,8	2,4

² Spurt var um tennis, badminton eða veggtennis árin 2000 og 2003 og um tennis, badminton eða skvass árið 2012.

Tafla 40. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda líkamsrækt á líkamsræktarstöð. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	54,2	54,7	54,5	57,1	57,3	57,2	62,3	55,8	59,0
Nokkrum sinnum í mánuði	14,1	18,9	16,6	E.spurt	E.spurt	E.spurt	E.spurt	E.spurt	E.spurt
1-3 sinnum í viku	23,5	20,8	22,2	33,0	36,4	34,7	29,4	34,7	32,1
4 sinnum í viku eða oftár	8,1	5,5	6,8	9,9	6,3	8,1	8,3	9,4	9,0

Tafla 41. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda golf. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	76,4	94,9	86,1	73,0	94,7	83,7	75,8	94,6	85,4	87,5	97,3	92,6	87,3	96,4	92,0
Nokkrum sinnum í mánuði	12,3	3,6	7,7	16,2	3,5	10,0	13,3	4,2	8,7	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt	E. spurt
1-3 sinnum í viku	7,6	1,2	4,2	4,0	0,8	2,4	7,7	0,9	4,2	9,9	2,4	6,0	10,2	3,1	6,6
4 sinnum í viku eða oftár	3,7	0,3	1,9	3,4	0,3	1,9	3,2	0,3	1,7	2,5	,3	1,4	2,4	0,5	1,5

Fristundir

Tafla 42. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fara í bíó. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	8,7	5,4	7,0	2,8	1,9	2,4	18,9	11,9	15,3	19,3	15,7	17,5	21,6	15,5	18,5
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	77,1	84,3	80,9	87,3	93,0	90,1	74,4	82,4	78,5	75,7	80,5	78,2	74,9	82,6	78,8
1 sinni í viku eða oftar	14,1	10,3	12,1	9,9	5,1	7,5	6,7	5,7	6,2	4,9	3,8	4,3	3,5	2,0	2,8

Tafla 43. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fara á kaffihús³. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	66,9	45,0	55,5	55,7	39,9	48,0	63,2	37,7	50,1	68,2	48,9	58,2	63,5	41,7	52,3
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	30,5	49,6	40,4	41,8	56,6	49,0	33,1	57,1	45,4	29,7	49,1	39,8	34,5	56,0	45,5
1 sinni í viku eða oftar	2,6	5,3	4,0	2,5	3,6	3,0	3,7	5,4	4,5	2,1	2,0	2,1	2,0	2,3	2,2

Tafla 44. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fara niður í bæ að kvöldi til (eða um helgar). Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	39,8	35,7	37,6	30,1	28,1	29,1	53,8	48,9	51,3	59,6	55,3	57,4	64,1	62,1	63,1
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	41,6	44,4	43,1	48,0	48,9	48,5	32,3	37,0	34,7	30,7	34,1	32,5	27,6	30,1	28,9
1 sinni í viku eða oftar	18,6	19,9	19,3	21,9	23,0	22,4	13,8	14,1	13,9	9,6	10,5	10,1	8,4	7,9	8,1

3 Árið 1997 var spurt um ferðir á kaffihús eða pöbb

Tafla 45. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fara í partí. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	32,7	27,4	29,9	33,2	32,1	32,7	45,5	41,8	43,4	56,5	53,0	54,7	58,1	54,2	56,1
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	57,7	61,4	59,6	58,5	61,6	60,0	47,2	50,4	48,8	39,4	43,4	41,5	39,3	44,0	41,8
1 sinni í viku eða oftar	9,6	11,3	10,5	8,3	6,3	7,3	7,9	7,7	7,8	4,0	3,5	3,8	2,6	1,7	2,2

Tafla 46. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fari á leiksýningar⁴. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	73,2	56,0	64,2	62,6	40,8	51,9	68,4	51,0	59,5	69,9	55,7	62,5	68,6	54,2	61,2
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	25,8	43,3	34,9	37,1	58,8	47,7	29,2	47,9	38,7	28,8	44,0	36,6	30,1	45,3	38,0
1 sinni í viku eða oftar	1,0	0,7	0,8	0,3	0,4	0,4	2,4	1,2	1,7	1,4	,4	,8	1,3	0,6	0,9

Tafla 47. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft fara á bókasafn. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	56,1	38,6	46,9	43,8	25,4	34,8	65,4	54,3	59,7	70,1	53,9	61,7	69,1	52,3	60,5
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	37,9	53,6	46,1	49,8	62,8	56,1	29,1	40,5	35,0	26,1	40,5	33,6	27,3	42,7	35,2
1 sinni í viku eða oftar	6,1	7,8	7,0	6,5	11,8	9,1	5,5	5,2	5,3	3,9	5,6	4,7	3,7	5,0	4,3

4 Spurt var um ferðir í leikhús árin 1997, 2000 og 2003

Tafla 48. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fara á klassíska tónleika. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	89,9	86,8	88,3	87,1	83,5	85,4	77,9	80,5	79,2	83,2	82,0	82,6	83,4	80,4	81,9
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	9,4	12,9	11,2	12,4	16,4	14,3	19,4	18,8	19,1	15,5	17,8	16,7	15,4	19,0	17,3
1 sinni í viku eða oftar	0,7	0,3	0,5	0,4	0,1	0,3	2,7	0,7	1,6	1,3	,3	,8	1,1	0,5	0,9

Tafla 49. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fara á tónleika (aðra en klassíska tónleika). Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	68,7	71,3	70,0	37,8	39,7	38,7	45,9	50,6	48,3	67,3	67,6	67,4	75,3	72,7	74,0
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	30,3	28,4	29,3	60,3	59,9	60,1	50,5	48,3	49,4	31,0	32,0	31,5	23,5	26,9	25,2
1 sinni í viku eða oftar	1,0	0,3	0,7	1,8	0,5	1,2	3,7	1,0	2,4	1,7	,4	1,0	1,2	0,5	0,8

Tafla 50. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fara á söfn eða myndlistasýningar⁵. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	88,9	83,9	86,3	77,4	69,4	73,5	80,2	78,7	79,4	83,2	80,5	81,8	84,9	81,2	83,0
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	10,2	15,9	13,2	22,3	30,4	26,3	17,4	20,3	18,9	15,3	19,1	17,3	14,0	18,2	16,2
1 sinni í viku eða oftar	0,9	0,2	0,5	0,2	0,2	0,2	2,4	1,0	1,6	1,4	,4	,9	1,2	0,5	0,9

⁵ Einungis var spurt um ferðir á myndlistarsýningar árin 1997, 2000 og 2003

Tafla 51. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu mörgum klst. þau eyða á viku í að lesa bækur aðrar en skólabækur. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Enga klst.	45,1	29,9	37,1	39,0	30,3	34,6	42,5	23,9	32,9	32,9	20,4	26,5
½-1 klst.	31,1	37,1	34,2	31,8	33,3	32,6	35,3	36,0	35,7	39,3	39,8	39,6
2-3 klst.	14,8	18,3	16,6	17,2	20,8	19,1	12,8	21,9	17,5	15,4	19,9	17,7
4 klst. eða meira	9,1	14,7	12,1	12,0	15,6	13,8	9,4	18,2	14,0	12,5	19,9	16,3

Tafla 52. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu mörgum klst. þau eyða á viku í að lesa teiknimyndabækur eða blöð. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Enga klst.	48,1	65,0	56,9	55,6	70,1	63,0	67,4	79,5	73,7	63,7	74,6	69,3
½-1 klst.	33,6	27,0	30,2	29,9	21,6	25,7	23,0	15,6	19,2	26,1	18,2	22,0
2-3 klst.	11,9	5,6	8,6	9,5	5,6	7,5	5,9	3,1	4,4	6,8	4,9	5,8
4 klst. eða meira	6,5	2,4	4,4	5,1	2,7	3,7	3,6	1,8	2,7	3,4	2,4	2,9

Tafla 53. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu mörgum klst. þau eyða á viku í að lesa dagblöð. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Enga klst.	15,5	15,3	15,4	25,5	22,3	23,8	37,1	37,0	37,0	46,1	47,0	46,5
½-1 klst.	52,2	61,1	56,8	49,9	57,3	53,7	48,6	51,8	50,3	43,1	44,6	43,9
2-3 klst.	21,3	17,5	19,3	17,4	16,4	16,9	11,1	9,1	10,1	8,3	6,4	7,4
4 klst. eða meira	11,0	6,1	8,5	7,2	4,0	5,6	3,2	2,1	2,6	2,5	2,1	2,2

Tafla 54. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu mörgum klst. þau eyða á viku í að lesa tímarit. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Enga klst.	25,9	15,4	20,4	42,4	16,7	29,2	60,4	34,9	47,2	66,9	44,7	55,5
½-1 klst.	51,3	58,7	55,2	42,7	59,3	51,2	32,1	53,0	42,9	26,9	45,2	36,3
2-3 klst.	15,2	19,5	17,4	10,8	19,0	15,0	5,2	9,7	7,5	4,5	7,6	6,1
4 klst. eða meira	7,6	6,5	7,0	4,2	4,9	4,5	2,2	2,5	2,4	1,6	2,4	2,1

Tafla 55. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu mörgum klst. þau eyða á viku í að lesa blöð á netinu. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Enga klst.	53,7	52,9	53,3
½-1 klst.	30,4	31,9	31,2
2-3 klst.	9,8	9,8	9,8
4 klst. eða meira	6,0	5,3	5,7

Tafla 56. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu mörgum klst. þau eyða á viku í að lesa annað efni á netinu. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Enga klst.	18,5	15,2	16,8
½-1 klst.	29,3	33,1	31,2
2-3 klst.	21,7	24,5	23,1
4 klst. eða meira	30,7	27,3	28,9

Tómstundaiðkun

Tafla 57. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda bekkjarkvöld eða bekkjarskemmtanir á vegum skólans. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2006			2009			2012		
	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	30,6	27,0	28,7	33,6	24,8	29,0	40,2	27,2	33,5
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	65,1	69,9	67,6	63,7	73,5	68,7	57,9	71,4	64,8
1 sinni í viku eða oftar	4,2	3,1	3,6	2,7	1,8	2,2	2,0	1,5	1,7

Tafla 58. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau spila í hjómsveit með nokkrum vinum sínum. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	79,3	89,9	84,8	71,5	85,6	78,5	66,8	85,3	76,3	79,1	89,9	84,7	85,9	89,8	87,9
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	13,1	8,5	10,7	14,2	9,6	11,9	20,8	11,4	16,0	14,0	7,6	10,7	9,7	7,5	8,6
1 sinni í viku eða oftar	7,6	1,6	4,4	14,4	4,8	9,6	12,5	3,2	7,7	7,0	2,5	4,7	4,4	2,6	3,5

Tafla 59. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau taka þátt í tónlistarnámi. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	87,8	80,5	84,2	81,0	74,9	77,8	73,5	70,8	72,2	73,9	73,6	73,8	79,2	75,1	77,1
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	2,8	2,7	2,8	6,3	3,9	5,0	7,7	7,1	7,4	8,1	4,9	6,5	6,4	4,0	5,2
1 sinni í viku eða oftar	9,4	16,9	13,0	12,7	21,2	17,2	18,8	22,1	20,4	18,0	21,5	19,8	14,3	20,8	17,7

Tafla 60. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau taka þátt í skátastarfi. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	92,3	95,2	93,8	92,8	93,3	93,1	91,2	95,4	93,3	93,0	95,7	94,4	94,0	95,8	94,9
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	4,4	1,9	3,1	3,7	2,9	3,3	5,7	2,1	3,8	4,2	2,1	3,1	3,5	1,7	2,6
1 sinni í viku eða oftar	3,4	2,9	3,1	3,5	3,8	3,6	3,1	2,5	2,8	2,9	2,2	2,6	2,5	2,4	2,4

Tafla 61. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau taka þátt í myndlistarnámi. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	89,7	83,3	86,3	89,7	83,5	86,6	88,3	84,5	86,4	90,8	88,4	89,6	92,9	90,5	91,7
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	6,8	9,4	8,2	6,2	9,3	7,7	8,5	8,3	8,4	6,3	6,4	6,4	5,1	5,8	5,4
1 sinni í viku eða oftar	3,5	7,3	5,5	4,1	7,2	5,6	3,1	7,2	5,3	2,9	5,2	4,1	2,1	3,7	2,9

Tafla 62. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau taka þátt í ungliðastarfi björgunarsveita. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	87,0	94,3	90,9	87,8	93,2	90,5	87,5	94,0	90,8	86,9	91,6	89,3	88,3	90,2	89,3
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	7,5	3,3	5,3	7,1	3,7	5,4	8,2	3,6	5,9	7,7	3,8	5,7	7,1	4,3	5,6
1 sinni í viku eða oftar	5,4	2,4	3,8	5,1	3,1	4,1	4,3	2,4	3,3	5,3	4,6	4,9	4,6	5,4	5,1

Tafla 63. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda ungmennastarf Rauða kross Íslands. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	94,6	97,1	95,9	95,3	96,8	96,1	93,1	97,6	95,4	95,4	97,7	96,6	95,5	97,1	96,3
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	4,1	2,3	3,1	3,4	2,7	3,1	5,4	1,8	3,5	3,6	1,8	2,7	4,0	2,4	3,2
1 sinni í viku eða oftar	1,4	0,6	1,0	1,2	0,5	0,9	1,4	0,5	1,0	1,0	,5	,8	0,5	0,5	0,5

Tafla 64. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda skák. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	76,5	94,7	86,0	80,2	93,9	87,0	81,7	95,9	89,0	86,9	95,9	91,6	84,1	95,7	90,0
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	18,2	4,8	11,2	15,5	5,5	10,5	13,7	3,5	8,5	9,3	3,5	6,3	10,7	3,5	6,9
1 sinni í viku eða oftar	5,3	0,5	2,8	4,4	0,6	2,5	4,5	0,6	2,5	3,8	,6	2,1	5,3	0,9	3,0

Tafla 65. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda hestamennsku. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	82,6	70,3	76,1	84,3	69,1	76,8	83,6	74,8	79,1	88,7	78,4	83,4	90,1	80,8	85,3
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	12,5	21,6	17,3	11,4	22,2	16,7	12,0	16,1	14,1	8,2	14,1	11,2	6,7	12,4	9,6
1 sinni í viku eða oftar	4,9	8,1	6,6	4,3	8,7	6,5	4,4	9,1	6,6	3,1	7,5	5,4	3,1	6,7	5,0

Tafla 66. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda K.F.U.M. eða K.F.U.K. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	90,6	94,3	92,5	90,7	92,1	91,4	90,2	94,5	92,4	93,1	92,9	93,0	92,4	92,8	92,6
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	6,9	4,1	5,4	7,8	5,8	6,8	7,9	4,3	6,0	5,2	4,7	5,0	6,2	4,8	5,5
1 sinni í viku eða oftar	2,5	1,6	2,0	1,5	2,1	1,8	1,9	1,2	1,5	1,7	2,4	2,0	1,4	2,4	1,9

Tafla 67. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda æskulýsstarf þjóðkirkjunnar. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	93,4	93,2	93,3	93,0	89,6	91,3	91,0	93,3	92,2	92,9	92,5	92,7	94,0	92,9	93,4
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	5,0	5,0	5,0	5,1	7,4	6,2	6,8	4,7	5,7	5,2	4,8	5,0	4,9	3,8	4,4
1 sinni í viku eða oftar	1,6	1,9	1,8	2,0	3,0	2,5	2,2	2,1	2,1	1,9	2,7	2,3	1,1	3,2	2,2

Tafla 68. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda æskulýsstarf annarra trúfélaga (en þjóðkirkjunnar). Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	94,7	96,6	95,7	94,9	96,3	95,6	93,3	97,0	95,2	95,9	97,4	96,7	95,5	96,7	96,1
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	3,5	2,0	2,7	3,4	2,3	2,9	5,1	2,2	3,6	3,3	1,8	2,5	3,6	2,1	2,8
1 sinni í viku eða oftar	1,9	1,4	1,6	1,7	1,4	1,6	1,5	0,9	1,2	,8	,9	,8	0,8	1,3	1,0

Tafla 69. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda útvíst (fjallgöngur eða útilegur). Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2003			2006			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	60,3	51,2	55,5	53,9	39,8	46,9	61,4	57,4	59,4	70,6	59,1	64,7
Nokkrum sinnum á ári/í mánuði	34,7	44,8	40,0	41,8	56,9	49,3	34,3	39,4	36,9	27,1	38,8	33,1
1 sinni í viku eða oftar	5,0	4,0	4,5	4,3	3,2	3,8	4,3	3,3	3,7	2,3	2,1	2,2

Tafla 70. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda hannyrðir, fatahönnun eða fatasaum. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	92,0	62,6	76,6	91,4	73,3	82,1	94,7	71,3	82,6	95,3	81,0	87,9
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	5,1	20,2	13,1	6,6	13,7	10,3	4,3	14,9	9,8	3,8	12,0	8,0
1 sinni í viku eða oftar	2,9	17,1	10,4	2,1	13,0	7,6	1,0	13,7	7,6	0,9	7,0	4,0

Tafla 71. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda förðun eða hárgreiðslu. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2000			2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	94,0	64,3	78,4	91,9	67,9	79,7	94,7	70,9	82,4	95,4	75,5	85,1
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	4,5	25,2	15,4	6,4	22,1	14,4	4,3	20,2	12,5	3,9	18,1	11,1
1 sinni í viku eða oftar	1,5	10,5	6,2	1,7	9,9	5,9	1,0	8,8	5,0	0,7	6,5	3,7

Tafla 72. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda dans. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2006			2009			2012		
	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir	Strá	Ste	Allir
Nær aldrei	90,3	71,4	80,6	93,5	73,2	83,0	93,7	78,8	86,0
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	7,1	13,0	10,1	4,5	11,1	7,9	4,6	7,5	6,1
1 sinni í viku eða oftar	2,5	15,6	9,2	2,0	15,7	9,1	1,7	13,8	7,8

Tafla 73. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda böll í félagsmiðstöð. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	29,1	17,7	23,3
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	68,0	80,1	74,2
1 sinni í viku eða oftar	2,9	2,1	2,5

Tafla 74. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda hópastarf/klúbbastarf í félagsmiðstöð. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	56,3	52,8	54,5
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	33,8	36,0	34,9
1 sinni í viku eða oftar	9,9	11,2	10,6

Tafla 75. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda opið hús í félagsmiðstöð. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	38,2	38,4	38,3
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	38,7	40,1	39,4
1 sinni í viku eða oftar	23,1	21,5	22,3

Tafla 76. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda annað starf á vegum félagsmiðstöðva. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	57,4	50,8	54,0
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	34,9	40,2	37,6
1 sinni í viku eða oftar	7,7	9,1	8,4

Tafla 77. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda nemendaráð. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	82,9	81,0	81,9
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	10,6	9,0	9,8
1 sinni í viku eða oftar	6,5	9,9	8,3

Tafla 78. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda skólaráð. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	87,8	87,5	87,6
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	10,0	10,0	10,0
1 sinni í viku eða oftar	5,8	2,5	2,3

Tafla 79. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda lúðra-, skóla-, eða tónlistarskólahljómsveit. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	91,5	92,1	91,8
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	4,6	2,0	3,2
1 sinni í viku eða oftar	3,9	5,9	4,9

Tafla 80. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda leiklist. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	88,0	78,1	82,9
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	8,1	12,4	10,3
1 sinni í viku eða oftar	3,9	9,5	6,8

Tafla 81. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda ballett. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	96,2	91,5	93,8
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	2,9	2,5	2,7
1 sinni í viku eða oftar	0,9	6,1	3,5

Tafla 82. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda veiðar (stang- eða skotveiðar). Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	69,2	80,8	75,2
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	28,5	19,0	23,6
1 sinni í viku eða oftar	2,3	0,2	1,3

Tafla 83. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau yrkja ljóð. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	89,9	87,6	88,7
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	8,3	11,3	9,9
1 sinni í viku eða oftar	1,8	1,1	1,4

Tafla 84. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau skrifa smásögur. Athugið að allar tölur eru í prósentum (%).

	2012		
	Strákar	Stelpur	Allir
Nær aldrei	89,0	81,1	84,9
Nokkrum sinnum á ári – Nokkrum sinnum í mánuði	9,5	16,8	13,3
1 sinni í viku eða oftar	1,5	2,1	1,8

Myndaskrá

Mynd 1 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk frá 2006 til 2012 sem taka þátt í skipulögðu félags- eða tómstundastarfi einu sinni í viku eða oftar.	10
Mynd 2 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk frá 2006 til 2012 sem taka þátt í skipulögðu félags- eða tómstundastarfi einu sinni í viku eða oftar.	10
Mynd 3 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk frá 2006 til 2012 sem taka þátt í skipulögðu skipulögðu félags- eða tómstundastarfi einu sinni í viku eða oftar.	10
Mynd 4 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk frá 1997 til 2012 sem fara í bíó, á kaffihús og/ eða í partí, vikulega eða oftar.	11
Mynd 5 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk frá 2000 til 2012 sem stunda skátastarf, ungliðastarf björgunarsveitanna, KFUM eða KFUK, æskulýðsstarf þjóðkirkjunnar og æskulýðsstarf annarra trúfélaga, vikulega eða oftar.	11
Mynd 6 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem spila í hljómsveit með nokkrum vinum/vinkonum sínum, stunda tónlistarnám, lúðrasveit, skólahljómsveit eða tónlistarskólahljómsveit, myndlistarnám, og leiklist, vikulega eða oftar.	12
Mynd 7 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem sækja leiksýningar, bókasafn, klassíska tónleika, aðra tónleika en klassíska, og myndlistasýningar, vikulega eða oftar.	12
Mynd 8 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem stunda ungmennastarf Rauða kross Íslands, hestamennsku, útivist, og hannyrðir, fatasam eða fatahönnun, vikulega eða oftar.	13
Mynd 9 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árið 2012 sem taka þátt í starfi félagsmiðstöðva einu sinni í viku eða oftar.	13
Mynd 10 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem eyða 4 klst. eða meira í hverri viku í að lesa bækur aðrar en skólabækur, teiknimyndabækur og/eða blöð, dagblöð, eða tímarit.	14
Mynd 11 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segjast aldrei lesa (eyða engum tíma í viku) bækur aðrar en skólabækur, teiknimyndabækur og/eða blöð, dagblöð, eða tímarit.	14
Mynd 12 Hlutfall nemenda í 8. bekk árin 2009 og 2012 sem eyða 4 klst. eða meira í hverri viku í að lesa bækur aðrar en skólabækur, teiknimyndabækur og/eða blöð, dagblöð og tímarit.	15
Mynd 13 Hlutfall nemenda í 8. bekk árin 2009 og 2012 sem segjast aldrei lesa (eyða engum tíma í viku) bækur aðrar en skólabækur, teiknimyndabækur og/eða blöð, dagblöð og tímarit.	15
Mynd 14 Hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segjast aldrei stunda íþróttir með íþróttafélagi.	18
Mynd 15 Hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segjast stunda íþróttir með íþróttafélagi 1-3 sinnum í viku.	18
Mynd 16 Hlutfall nemenda í 8., 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segjast stunda íþróttir með íþróttafélagi fjórum sinnum í viku eða oftar.	19
Mynd 17 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk árin 2009 og 2012 eftir því hve oft þeir stunda íþróttir eða líkamsrækt í viku hverri.	19
Mynd 18 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2009 og 2012 eftir því hve oft þær stunda íþróttir eða líkamsrækt í viku hverri.	20
Mynd 19 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk árin 2009 og 2012 eftir því hve oft þeir reyna á sig líkamlega þannig að þeir mæðist verulega eða svitni.	20
Mynd 20 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2009 og 2012 eftir því hve oft þær reyna á sig líkamlega þannig að þær mæðist verulega eða svitni.	21
Mynd 21 Hlutfall stráka í 8. bekk árin 2009 og 2012 eftir því hve oft þeir reyna á sig líkamlega þannig að þeir mæðist verulega eða svitni.	21
Mynd 22 Hlutfall stelpna í 8. bekk árin 2009 og 2012 eftir því hve oft þær reyna á sig líkamlega þannig að þær mæðist verulega eða svitni.	22
Mynd 23 Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árin 1997 til 2012 sem segjast oft eða nær alltaf vera með foreldrum sínum utan skólatíma á virkum dögum.	25
Mynd 24 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk árin 2009 og 2012 sem segjast vera oft eða nær alltaf með foreldrum sínum á virkum dögum.	25
Mynd 25 Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segjast vera oft eða nær alltaf með foreldrum sínum um helgar.	26
Mynd 26 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk árin 2009 og 2012 sem segjast vera oft eða nær alltaf með foreldrum sínum um helgar. ...	26

Mynd 27 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra fylgjist með því með hverjum þeir eru á kvöldin.	27
Mynd 28 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra fylgjist með því með hverjum þær séu á kvöldin.	27
Mynd 29 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra fylgjist með því hvar þeir séu á kvöldin.	28
Mynd 30 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra fylgjist með því hvar þær séu á kvöldin.	28
Mynd 31 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra þekki vini sína/vinkonur sínar.....	28
Mynd 32 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra þekki vini sína/vinkonur sínar.....	29
Mynd 33 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra þekki foreldra vina/vinkvenna sinna.....	29
Mynd 34 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra þekki foreldra vina/vinkvenna sinna.....	29
Mynd 35 Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segja foreldra sína oft eða nær alltaf vita hvar þau eru á laugardagskvöldum.	30
Mynd 36 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem hafa verið úti eftir kl. 10 að kvöldi þrisvar eða oftar sl. 7 daga.	30
Mynd 37 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem hafa verið úti eftir kl. 10 að kvöldi þrisvar eða oftar sl. 7 daga.	31
Mynd 38 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk sem hafa verið úti eftir miðnætti einu sinni eða oftar undanfarna 7 daga árin 2000 til 2012. .	31
Mynd 39 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem telja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða.	33
Mynd 40 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem telja líkamlega heilsu sína góða eða mjög góða.	33
Mynd 41 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem telja andlega heilsu sína góða eða mjög góða.	33
Mynd 42 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem telja andlega heilsu sína góða eða mjög góða.	34
Mynd 43 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk árið 2012 sem telja líkamlega og/eða andlega heilsu sína góða eða mjög góða.	34
Mynd 44 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segjast hafa tekið þátt í einelti/ofbeldi einu sinni eða oftar sl. 12 mánuði.	36
Mynd 45 Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segjast hafa orðið fyrir einelti/ofbeldi einu sinni eða oftar sl. 12 mánuði.	36
Mynd 46 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem neyta tiltekinnar fæðu daglega eða oft á dag.	37
Mynd 47 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem neyta tiltekinnar fæðu daglega eða oft á dag.	37
Mynd 48 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk árið 2012 sem neyta tilekinnar fæðu daglega eða oft á dag.	38
Mynd 49 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim finnst námið tilgangslaut.	41
Mynd 50 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim finnst námið tilgangslaut.	41
Mynd 51 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim leiðist námið.....	42
Mynd 52 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim leiðist námið.....	42
Mynd 53 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeir séu illa búinir undir kennslustundir.	43
Mynd 54 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þær séu illa búnar undir kennslustundir.	43
Mynd 55 Hlutfall stráka og stelpna í 8. bekk árið 2012 sem segja það oft eða alltaf eiga við um sig að þeim finnst námið tilgangslaut, leiðist námið, og/eða að séu illa búin undir kennslustundir.	44
Mynd 56 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeir leggi ekki næga rækt við námið.	44
Mynd 57 Hlutfall stelpna í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þær leggi ekki næga rækt við námið.	45
Mynd 58 Hlutfall stráka í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim finnst námið of létt.	45

- Mynd 59** Hlutfall **stelpna** í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim finnist námið of létt. 46
- Mynd 60** Hlutfall **stráka** í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að námið sé of þungt. 46
- Mynd 61** Hlutfall **stelpna** í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að námið sé of þungt. 47
- Mynd 62** Hlutfall **stráka** og **stelpna** í 8. bekk árið 2012 sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þau leggi ekki næga rækt við námið, að námið sé of létt, og/eða að námið sé of þungt. 47
- Mynd 63** Hlutfall **stráka** í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim líði illa í skólanum. 48
- Mynd 64** Hlutfall **stelpna** í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim líði illa í skólanum. 48
- Mynd 65** Hlutfall **stráka** í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þá langi til að skipta um skóla. 49
- Mynd 66** Hlutfall **stelpna** í 9. og 10. bekk sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þær langi til að skipta um skóla. 49
- Mynd 67** Hlutfall **stráka** í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim semji illa við kennarana. 50
- Mynd 68** Hlutfall **stelpna** í 9. og 10. bekk árin 2000 til 2012 sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim semji illa við kennarana. 50
- Mynd 69** Hlutfall **stráka** og **stelpna** í 8. bekk árið 2012 sem segja það eiga oft eða alltaf við um sig að þeim líði illa í skólanum, langi til að skipta um skóla og/eða semji illa við kennarana. 51
- Mynd 70** Hlutfall **stráka** og **stelpna** í 9. og 10. bekk árið 2012 sem telja líklegt að þau fari í frekara nám eða að vinna að loknum grunnskóla. 51
- Mynd 71** Hlutfall **stráka** og **stelpna** í 8. bekk árið 2012 sem telja líklegt að þau fari í frekara nám eða að vinna að loknum grunnskóla. 52
- Mynd 72** Hlutfall **nemenda** í 9. og 10. árin 2006 til 2012 bekk sem telja frekar eða mjög líklegt að þau sækji nám á háskólastigi í framtíðinni. 52
- Mynd 73** Hlutfall **stráka** og **stelpna** í 9. og 10. bekk árin 1997 til 2012 sem vinna 10 klst eða meira með náminu í hverri viku. 54
- Mynd 74** Hlutfall **stráka** og **stelpna** í 9. og 10. bekk árin 1997 til 2012 sem vinna ekki með námi sínu. 54
- Mynd 75** Hlutfall **nemenda** í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segja foreldra sína oft eða nær alltaf illa fjárhagslega stadda. 55
- Mynd 76** Hlutfall **nemenda** í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segja foreldra sína oft eða nær alltaf ekki hafa efni á að reka bíl. 55
- Mynd 77** Hlutfall **nemenda** í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segja foreldra sína oft eða nær alltaf ekki hafa hafa næga peninga til að borga brýnustu nauðsynjar. 56
- Mynd 78** Hlutfall **nemenda** í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segja foreldra sína oft eða nær alltaf ekki hafa ráð á að greiða fyrir þá tótmundastarfsemi sem þau vildu helst stunda (t.d. tónlistarnám eða íþróttir). 56
- Mynd 79** Hlutfall **nemenda** í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem hafa upplifað atvinnumissi föður eða móður. 57
- Mynd 80** Þróun vímuefnaneyslu unglinga í 10. bekk á Íslandi árin 1992 til 2012. 59
- Mynd 81** Hlutfall **nemenda** í 8. bekk árið 2012 sem reykja daglega, hafa orðið ölvabir sl.30 daga, eða hafa notað hass, og/eða marjúána einu sinni eða oft um ævina. 59
- Mynd 82** Hlutfall **stráka** og **stelpna** í 8., 9. og 10. bekk árið 2012 sem hafa reykt sigarettu(r) einu sinni eða oft um ævina. 60
- Mynd 83** Hlutfall **stráka** í 8., 9. og 10. bekk árið 2012 sem hafa notað munntóbak og/eða neftóbak einu sinni eða oft um ævina. 60
- Mynd 84** Hlutfall **stelpna** í 8., 9. og 10. bekk árið 2012 sem hafa notað munntóbak og/eða neftóbak einu sinni eða oft um ævina. 61
- Mynd 85** Hlutfall **stráka** og **stelpna** í 8., 9. og 10. bekk árið 2012 sem hafa drukkið áfengi af einhverju tagi einu sinni eða oft um ævina. 61
- Mynd 86** Hlutfall **stráka** og **stelpna** í 8., 9. og 10. bekk árið 2012 sem hafa orðið drukkin einu sinni eða oft um ævina. 61
- Mynd 87** Hlutfall **stráka** og **stelpna** í 8., 9. og 10. bekk árið 2012 sem hafa notað hass einu sinni eða oft um ævina. 62
- Mynd 88** Hlutfall **stráka** og **stelpna** í 8., 9. og 10. bekk árið 2012 sem hafa notað marjúána einu sinni eða oft um ævina. 62

Töfluskrá

Tafla 1. Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árið 2012 sem segjast taka þátt í tilteknu frístundastarfi í skólanum sínum, nokkrum sinnum í mánuði eða oftar (fjöldi í úrtaki í sviga).	16
Tafla 2. Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2009 og 2012 sem segjast stunda tiltekna íþrótt einu sinni í viku eða oftar (fjöldi í úrtaki í sviga).	22
Tafla 3. Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2009 og 2012 sem segjast stunda tiltekna íþrótt einu sinni í viku eða oftar (fjöldi í úrtaki í sviga).	23
Tafla 4. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árið 2012 sem segjast hafa hætt að stunda íþróttir með íþróttafélagi og segja að tilteknir þættir hafi skipt frekar eða mjög miklu máli í því sambandi.	23
Tafla 5. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árið 2012 sem segja það eiga frekar eða mjög vel við um sig að foreldrar þeirra setji þeim reglur um hvað þau mega gera heima, utan heimilisins og um útvistartíma.	30
Tafla 6. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk árið 2012 sem segja það mjög eða frekar erfitt að fá eftirfarandi hjá foreldrum sínum: Umhyggju og hlýju, samræður um persónuleg málefni, ráðleggingar varðandi námið.	31
Tafla 7. Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segjast oft hafa upplifað sl. 7 daga: einmanaleika, verið niðurdregin eða döpur, að framtíðin sé vonlaus.	35
Tafla 8. Hlutfall nemenda í 9. og 10. bekk árin 2006 til 2012 sem segjast oft hafa upplifað sl. 7 daga: auðvelt að pirra þau eða ergja, hafi tekið reiðiköst sem þau gátu ekki stjórnað, og/eða lent í rífrildi.	35
Tafla 9. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk.	66
Tafla 10. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk skipt eftir bekk.	66
Tafla 11. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hve erfitt eða auðvelt þau telja að fá umhyggju og hlýju frá foreldrum sínum ..	66
Tafla 12. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hve erfitt eða auðvelt þau telja að fá foreldra sína í samræður um persónuleg málefni.	67
Tafla 13. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hve erfitt eða auðvelt þau telja að fá ráðleggingar varðandi námið hjá foreldrum sínum.	67
Tafla 14. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hvort þau telji eiga vel eða illa við sig að foreldrar þeirra setji ákveðnar reglur um hvað þau megi gera heima.	67
Tafla 15. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hvort þau telji eiga vel eða illa við sig að foreldrar þeirra setji ákveðnar reglur um hvað þau megi gera utan heimilisins.	68
Tafla 16. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hvort þau telji eiga vel eða illa við sig að foreldrar þeirra setji ákveðnar reglur um hvenær þau eiga að vera komin heim á kvöldin.	68
Tafla 17. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hvort þau telji eiga vel eða illa við sig að foreldrar þeirra fylgist með því með hverjum þau séu á kvöldin.	68
Tafla 18. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hve erfitt eða auðvelt þau telja að fá umhyggju og hlýju frá vinum sínum.	69
Tafla 19. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hve erfitt eða auðvelt þau telja að fá vini sína í samræður um persónuleg málefni.	69
Tafla 20. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hve erfitt eða auðvelt þau telja að fá ráðleggingar varðandi námið hjá vinum sínum.	69
Tafla 21. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau taka þátt í íþróttum eða líkamspjálfun í skólanum fyrir utan skyldutíma (leikfimitíma).	70
Tafla 22. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda íþróttir (æfa eða keppa) með íþróttafélagi.	70
Tafla 23. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda íþróttir eða æfingar, sem eru hvorki á vegum skólans né íþróttafélaga.	71
Tafla 24. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau reyna á sig líkamlega þannig að þau mæðist verulega eða svitni.	71
Tafla 25. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íþrótt með íþróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Missti áhugann.	71
Tafla 26. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íþrótt með íþróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Kostnaður (of dýrt).	72

- Tafla 27.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íþrótt með íþróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Vinir mínir hættu. 72
- Tafla 28.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íþrótt með íþróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Tímaleysi. 72
- Tafla 29.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íþrótt með íþróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Mikil samkeppni. 73
- Tafla 30.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íþrótt með íþróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Of erfiðar æfingar. 73
- Tafla 31.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íþrótt með íþróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Vegna heimanáms. 73
- Tafla 32.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk sem hafa hætt að stunda íþrótt með íþróttafélagi eftir því hve miklu máli eftirfarandi skipti í ákvörðuninni: Vegna samgangna (erfitt að komast á staðinn). 74
- Tafla 33.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda handbolta. 74
- Tafla 34.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda fótbolta. . 74
- Tafla 35.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda körfubolta. 75
- Tafla 36.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda fimleika. . 75
- Tafla 37.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda fjálsar íþróttir. 75
- Tafla 38.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda tennis, badminton, borðtennis eða veggtennis. 76
- Tafla 39.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda sund. 76
- Tafla 40.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda líkamsrækt á líkamsræktarstöð. 77
- Tafla 41.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda golf. 77
- Tafla 42.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fara í bíó. 78
- Tafla 43.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fara á kaffihús. .. 78
- Tafla 44.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fara niður í bæ að kvöldi til (eða um helgar). 78
- Tafla 45.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fara í parti. 79
- Tafla 46.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fari á leiksýningar. 79
- Tafla 47.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft fara á bókasafn. 79
- Tafla 48.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fara á klassíska tónleika. 80
- Tafla 49.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fara á tónleika (aðra en klassíska tónleika). 80
- Tafla 50.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau fara á söfn eða myndlistasýningar. 80
- Tafla 51.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu mörgum klst. þau eyða á viku í að lesa bækur aðrar en skólabækur. 81
- Tafla 52.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu mörgum klst. þau eyða á viku í að lesa teiknimyndabækur eða blöð. 81
- Tafla 53.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu mörgum klst. þau eyða á viku í að lesa dagblöð. 81
- Tafla 54.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu mörgum klst. þau eyða á viku í að lesa tímarit. 82
- Tafla 55.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu mörgum klst. þau eyða á viku í að lesa blöð á netinu. 82
- Tafla 56.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu mörgum klst. þau eyða á viku í að lesa annað efni á netinu. 82
- Tafla 57.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda bekkjarkvöld eða bekkjarskemmtanir á vegum skólans. 83
- Tafla 58.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau spila í hljómsveit með nokkrum vinum sínum. 83
- Tafla 59.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau taka þátt í tónlistarnámi. 83
- Tafla 60.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau taka þátt í skátastarfi. 83
- Tafla 61.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau taka þátt í myndlistarnámi. 84
- Tafla 62.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau taka þátt í ungliðastarfi björgunarsveita. 84
- Tafla 63.** Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda ungmennastarfi Rauða kross Íslands. 84

Tafla 64. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda skák.	84
Tafla 65. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda hestamennsku.	85
Tafla 66. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda K.F.U.M. eða K.F.U.K.	85
Tafla 67. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda æskulýðsstarf þjóðkirkjunnar.	85
Tafla 68. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda æskulýðsstarf annarra trúfélaga (en þjóðkirkjunnar).	85
Tafla 69. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda útivist (fjallgöngur eða útilegur).	86
Tafla 70. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda hannyrðir, fatahönnun eða fatasaum.	86
Tafla 71. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda förðun eða hárgreiðslu.	86
Tafla 72. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda dans.	86
Tafla 73. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda böll í félagsmiðstöð.	87
Tafla 74. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda hópastarf/klúbbastarf í félagsmiðstöð.	87
Tafla 75. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda opið hús í félagsmiðstöð.	87
Tafla 76. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda annað starf á vegum félagsmiðstöðva.	87
Tafla 77. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda nemendarád.	88
Tafla 78. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda skólarád.	88
Tafla 79. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda lúðra-, skóla-, eða tónlistarskólahljómsveit.	88
Tafla 80. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda leiklist. ...	88
Tafla 81. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda ballett. ...	89
Tafla 82. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau stunda veiðar (stang- eða skotveiðar).	89
Tafla 83. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau yrkja ljóð.	89
Tafla 84. Hlutfall stráka og stelpna í 9. og 10. bekk eftir því hversu oft þau skrifa smásögur.	89

Frá árinu 1992 hefur mennta- og menningarmálaráðuneytið stuðlað að því að gerðar hafa verið faglegar, samanburðarhæfar rannsóknir á högum, líðan og aðstæðum barna og ungmenna hér á landi undir heitinu *Ungt fólk*.

Það er hverri þjóð mikilvægt að eiga slíkar langtímarannsóknir um líðan, viðhorf og aðstæður barna og ungmenna á hverjum tíma og hefur Ísland verið í fararbroddi þróunar á rannsóknum af þessu tagi mörg undanfarin ár.

Æskulýðsrannsóknirnar *Ungt fólk* eru gerðar meðal nemenda í 5. til 10. bekk í öllum grunnskólum og í öllum árgöngum framhaldsskóla landsins með reglulegu millibili.

Spurningalistar eru lagðir fyrir nemendur óháð búsetu. Það gefur rannsóknunum mikið vægi að leggja spurningalistana fyrir í öllum skólum og gerir m.a. að verkum að hægt er að nota niðurstöður við stefnumótun í málefnum barna og ungmenna hér á landi, bæði á einstökum landssvæðum, landinu í heild og jafnvel í einstökum sveitarfélögum. Niðurstöður er varða menntun, menningarneyslu og menningarþátttöku, tómstundir, íþróttaiðkun og framtíðarsýn eru unnar fyrir ráðuneytið, gerðar aðgengilegar og kynntar almenningi og hagsmunaaðilum.

Við undirbúning og framkvæmd rannsókna *Ungt fólk* hefur tekist mjög gott og farsælt samstarf við starfsfólk skóla og sveitarfélaga, sem hafa séð með hvaða hætti er hægt að nýta niðurstöður þeirra til stefnumótunar og frekari umbóta.

Rannsóknir og greining við Háskólann í Reykjavík sér um framkvæmd rannsókna.

MENNTA- OG
MENNINGARMÁLARÁÐUNEYTIÐ

HÁSKÓLINN Í REYKJAVÍK
REYKJAVIK UNIVERSITY

RANNSÓKNIR & GREINING EHF